

มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง

จากก้าวที่ 1 ถึงปีที่ 10
บนเส้นทางสู่ความเป็นเมืองมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง

จากก้าวที่ 1 ถึงปีที่ 10
บนเส้นทางสู่ความเป็นเมืองมหาวิทยาลัย

ความนำ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นใหม่ มิได้เติบโตจากสถาบันที่มีอยู่เดิม ดังนั้นในการดำเนินการจึงต้องเริ่มต้นใหม่หมดทั้งทางด้านกายภาพและวิชาการ และโดยที่มหาวิทยาลัยได้อัญเชิญพระราชสมัญญานามของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี “แม่ฟ้าหลวง” มาใช้เป็นชื่อของมหาวิทยาลัย อันถือเป็นมงคลนามอันสูงสุด ฉะนั้นการดำเนินการทุกประการของคณะผู้จัดตั้ง จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบและพยายามให้เกิดผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นมหาวิทยาลัยที่เฉลิมพระเกียรติของสมเด็จพระย่าแม่ฟ้าหลวงของปวงชนชาวไทยโดยแท้จริง

คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2540 ได้มีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด และได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาทั้งทางกายภาพและวิชาการขึ้นอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักการที่ดี และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับเนื่องจากวันที่มีการประกาศพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2541 เป็นต้นมา การดำเนินการต่าง ๆ ก็เป็นไปตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ทุกประการ

การดำเนินการทางด้านกายภาพ อันได้แก่การคัดเลือกสถานที่ตั้ง การออกแบบผังแม่บท การดำเนินการก่อสร้างในระยะแรก และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะที่ผ่านมา ได้เป็นไปตามขั้นตอนและเสร็จสิ้นตามแผนการที่ได้กำหนดไว้โดยสมบูรณ์ ทั้งนี้ในการออกแบบและการก่อสร้างนั้น คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งในระยะแรกและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในเวลาต่อมา ได้ให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศให้มากที่สุด รวมทั้งเน้นการจัดทำภูมิทัศน์ที่อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด University in the park สำหรับตัวอาคารทั้งหมดได้ออกแบบโดยเน้นประโยชน์การใช้งานและความผสมกลมกลืนกับภูมิประเทศและสถาปัตยกรรมล้านนา และกำหนดให้ใช้สีและรูปแบบของการทำสีอาคารเหมือนกันทั้งมหาวิทยาลัย

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่มุ่งนำเสนอเฉพาะงานด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และภูมิทัศน์ของการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในรอบ 10 ปีแรก (25 กันยายน 2541 - 24 กันยายน 2551) ในมุมมองด้านต่าง ๆ รวมทั้งประวัติของการก่อสร้างโดยสังเขป เพื่อประโยชน์ในการศึกษาสำหรับผู้สนใจทั่วไป และเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมาครบ 10 ปี ในวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2551

ความสำเร็จในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นผลของความร่วมมือร่วมใจของบุคคล หน่วยงาน และองค์กรหลายแห่งที่ร่วมกันสานฝันปั้นแต่งให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้เกิดและพัฒนาโดยราบรื่นและสวยงามสม ความตั้งใจของคณะผู้ก่อตั้งและคณะผู้รณรงค์ให้เกิดมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงรายทุกคน

การดำรงคงอยู่ของอาคารสถานที่ที่ได้จัดทำขึ้นมาอย่างเป็นระบบมีระเบียบและสวยงามของคณะผู้ก่อตั้งจะยืนยาวเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้สร้างขึ้นไว้ของผู้บริหารในยุคถัดไป ว่าประสงค์จะรักษาไว้ให้ยืนยาวเพียงใด เพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้อยู่คู่กับประเทศไทยอย่างสมศักดิ์ศรีไปชั่วกาลนาน

สารจากนายกสภามหาวิทยาลัย พลตำรวจเอก เกา สารสิน

ภายในระยะเวลาประมาณ 10 ปี นับตั้งแต่ได้มีการสถาปนามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นต้นมา มหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาทางด้านกายภาพ อันได้แก่ การออกแบบผังแม่บท การพัฒนาพื้นที่รกร้างว่างเปล่า การก่อสร้างอาคาร ระบบสาธารณูปโภคและระบบภูมิทัศน์มาอย่างต่อเนื่อง และได้มีการใช้ประโยชน์จากอาคารต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างอย่างเต็มที่

รูปแบบการก่อสร้างอาคาร และภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัย ได้รับการยอมรับจากผู้ที่ได้พบเห็นทั่วไปว่ามีความสวยงาม กลมกลืน เป็นระเบียบเรียบร้อย แวดล้อมไปด้วยระบบภูมิทัศน์ที่มีการออกแบบและดูแลรักษาไว้เป็นอย่างดี ในแต่ละปีได้มีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก นับเป็นความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลงานด้านการก่อสร้างและการพัฒนาพื้นที่จากพื้นดินว่างเปล่าให้เป็นเมืองมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจด้านการออกแบบก่อสร้างมหาวิทยาลัย และงานสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้จะเป็นการบันทึกประวัติของการพัฒนาทางกายภาพของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาไว้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ในนามของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จึงขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ร่วมมือร่วมใจกันพัฒนามหาวิทยาลัยมาโดยตลอด รวมทั้งคณะผู้จัดทำหนังสือนี้ ที่สามารถจัดทำได้อย่างดี

สารจากอธิการบดี

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการของมหาวิทยาลัย ณ บริเวณดอยแม่่ม ตำบลท่าสุด อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2542 และแล้วเสร็จตามแผนการก่อสร้างระยะแรก เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พุทธศักราช 2547 และจากนั้น ได้มีการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มเติมตามความจำเป็นมาโดยลำดับ

นอกจากงานก่อสร้างอาคารต่าง ๆ แล้ว มหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญกับระบบสาธารณูปโภคและระบบภูมิทัศน์โดยได้มีการออกแบบและก่อสร้าง เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สะดวกและสวยงาม โดยเน้นความสอดคล้องและกลมกลืนกับลักษณะภูมิประเทศเดิมมากที่สุด

โดยที่การก่อสร้างอาคารที่ทำการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้มีการออกแบบผังแม่บทและอาคารต่าง ๆ รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคและภูมิทัศน์ อย่างเป็นระบบทั้งมหาวิทยาลัยตั้งแต่แรกเริ่ม โดยครบถ้วน และเน้นสร้างอาคารบนพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเนินเขา มีระดับความสูงของพื้นที่ลดหลั่นกันหลายระดับ ประกอบกับรูปแบบและรายละเอียดการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ มีความสวยงาม ผลมกลมกลืนกับธรรมชาติ ภายใต้แนวคิดของการสร้างมหาวิทยาลัยให้อยู่ในวงล้อมหรืออ้อมกอดของขุนเขาและพรรณไม้ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นในโอกาสที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ดำเนินการมาครบ 10 ปี ในวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2551 มหาวิทยาลัยจึงได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นโดยใช้ชื่อว่า **“มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จากก้าวที่ 1 ถึงปีที่ 10 บนเส้นทางสู่ความเป็นเมืองมหาวิทยาลัย”** เพื่อนำเสนอประวัติของการก่อสร้างและการพัฒนาพื้นที่ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปีที่ 10 ของการสถาปนามหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และเพื่อให้ผู้สนใจได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษารูปแบบของสถาปัตยกรรมและการก่อสร้างมหาวิทยาลัย ที่เริ่มต้นจากพื้นดินรกร้างว่างเปล่า จนกระทั่งพัฒนามาเป็นเมืองมหาวิทยาลัย ในที่สุด ณ วันนี้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

MAE FAH LUANG UNIVERSITY

ดอยแจ่ม ดอยมหาวิทยาลัย

สารบัญ

2 ความนำ

4 สารจากนายกสภามหาวิทยาลัย

5 สารจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

19 บทนำ

- 20 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
อนุสรณ์แห่งความรักภักดี
และฝิ่นที่เต็มเต็มของชาวเชียงราย

25 จากก้าวที่หนึ่ง

- 26 ความเป็นมาของโครงการ
- 30 การประกวดการออกแบบผังแม่บท
- 34 แนวความคิดของสถาปนิก
- 38 รายละเอียดพื้นที่โครงการดอยแง่ม

41 พัฒนาการงานก่อสร้าง

- 42 ผังแสดงเส้นระดับความลาดเอียง
ของพื้นที่โครงการ
- 44 ภาพถ่ายดาวเทียมโครงการ
- 47 ผังแม่บทมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 49 ภาพรวมงานก่อสร้าง
- 52 พ.ศ. 2541
- 53 พ.ศ. 2542
- 54 พ.ศ. 2543
- 55 พ.ศ. 2544
- 56 พ.ศ. 2545
- 57 พ.ศ. 2546
- 58 พ.ศ. 2547
- 59 พ.ศ. 2548
- 60 พ.ศ. 2549
- 61 พ.ศ. 2550
- 62 พ.ศ. 2551
- 64 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
- 68 แนวความคิดในการวางผังแม่บท

73 งานสถาปัตยกรรม

- 74 แนวความคิดในการออกแบบ
- 76 แนวความคิดการใช้วัสดุ
- 78 กลุ่มอาคารบริหารและบริการวิชาการ
- 100 กลุ่มอาคารการศึกษาและปฏิบัติการ
- 112 กลุ่มอาคารพักอาศัย
- 132 กลุ่มอาคารกีฬาและสันทนาการ
- 138 กลุ่มอาคารอื่น

159 งานภูมิสถาปัตยกรรม

- 160 การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

173 ระบบสาธารณูปโภค

- 174 ระบบถนน
- 176 ระบบระบายน้ำ
- 178 ระบบไฟฟ้าและโทรคมนาคม
- 179 ระบบน้ำ

189

งามความคิด

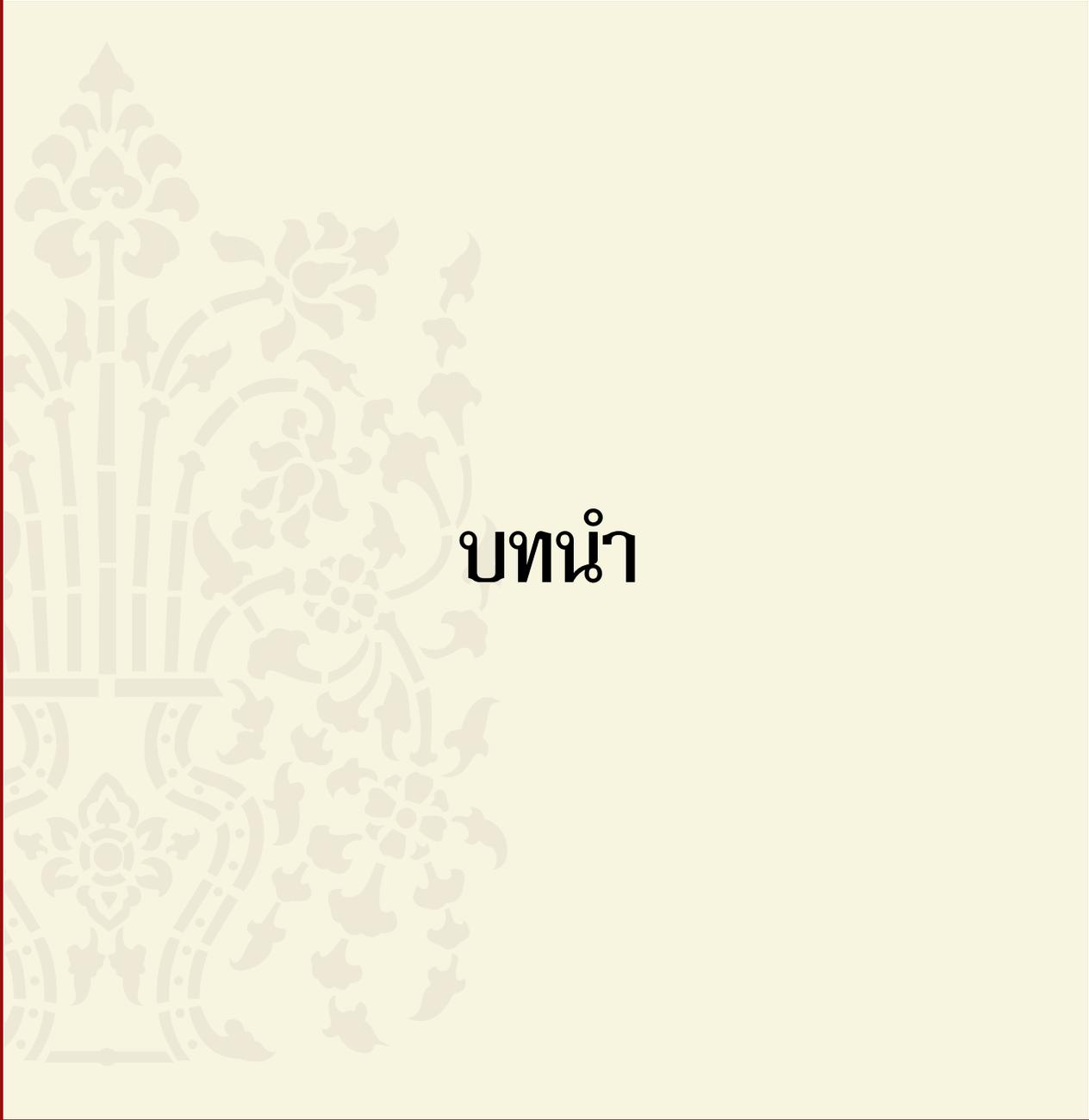
จากก้าวที่หนึ่งถึงปีที่สิบ

จากป่าเสื่อมโทรมสู่เมืองมหาวิทยาลัย

181 ชีวิตในมหาวิทยาลัย

- 182 เรียนรู้
- 183 ดนตรีและกีฬา
- 184 เพลิน
- 185 ประเพณี
- 186 เริ่มต้นและสำเร็จ

บทนำ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

อนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดี และพื้นที่เติมเต็มของชาวเชียงราย

เชียงราย เป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย มีภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมที่งดงาม ด้วยศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นถิ่นฐานของกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ ด้วยที่ได้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนมาเป็นเวลาช้านาน

เชียงรามีฐานะเป็นเมืองสำคัญที่มีบทบาทในการก่อตั้งอาณาจักรล้านนาในอดีต ต่อมาถูกทิ้งร้างไปเป็นเวลานานหลายศตวรรษ แล้วจึงได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย แต่ยังคงประสบปัญหาความยากจนและล้าหลัง

จังหวัดเชียงรายเริ่มเปลี่ยนแปลงจากจังหวัดเล็กๆ ในภาคเหนือตอนบน มาสู่ความมีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี ได้เสด็จมาประทับและสร้าง พระตำหนักดอยตุง ขึ้นท่ามกลางพื้นที่ที่อุดมด้วยไร่ฝิ่นและป่าไม้ที่ถูกทำลายจนแทบจะหมดสิ้น พระองค์ทรงมีสายพระเนตรอันยาวไกล โดยได้ทรงริเริ่มโครงการปลูกป่าขึ้นในจังหวัดเชียงราย และสร้างอาชีพเสริมให้แก่ชาวเขาและราษฎรในพื้นที่ ทำให้ราษฎรซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาได้ประกอบอาชีพที่ถูกต้อง เลิกการทำไร่ฝิ่น และมีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่มั่นคง ส่งผลให้จังหวัดเชียงรายได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้นอย่างมาก

สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อชาวเชียงรายอย่างสิ้นเหลือนอกจากโครงการปลูกป่าและสร้างอาชีพที่ทรงริเริ่มดุจดั่งเมล็ดพันธุ์ที่ทรงหว่านไว้ให้ราษฎรได้ปลูกและเก็บเกี่ยวอย่างไม่รู้จบสิ้นแล้ว ยังทรงเลือกที่จะสร้าง “บ้าน” หลังแรกของพระองค์ท่านไว้ที่ดอยตุง เพื่อให้เป็นที่ประทับที่ใกล้ชิดกับราษฎรในเบื้องปลายพระชนม์ชีพ

พระองค์ทรงเป็นที่รักและเทิดทูนในหมู่ประชาชนโดยเฉพาะชาวเชียงราย ซึ่งสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างสุดซึ้ง จึงถวายพระราชสมัญญานามแด่พระองค์ว่า “แม่ฟ้าหลวง”

เมื่อ สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนีเสด็จสวรรคตในปีพุทธศักราช 2538 ความเศร้าโศกและอาลัยในพระองค์ท่านท่วมท้นไปทั่วประเทศ ผู้คนทุกหมู่เหล่ารวมทั้งรัฐบาลและประชาชนชาวจังหวัดเชียงรายต่างมุ่งประสงค์ที่จะสร้างอนุสรณ์แห่งความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์

ภาพบน พระราชานุสาวรีย์พญามังราย

ภาพล่าง พระตำหนักดอยตุง

ชาวเชียงรายเคยมีความฝันที่จะมีมหาวิทยาลัยประจำจังหวัด และได้ใช้ความพยายามที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลาหลายปี แต่ก็ยังไม่ประสบผล จึงได้มีความเคลื่อนไหวเรียกร้องให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถานอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงรายอีกครั้งหนึ่ง โดยได้รวมตัวกันไปพบเพื่อยื่นข้อเสนอตั้งกล่าวต่อนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2539

ในวันถัดไปคือวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2539 คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในจังหวัดเชียงรายโดยให้ยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ต่อมาเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลซึ่ง พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้เปลี่ยนมติให้เป็นการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ที่จังหวัดเชียงราย และเป็นจุดกำเนิดของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งจะเป็นอนุสรณ์แห่งความจงรักภักดีแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี “สมเด็จพระย่าของปวงชนชาวไทย” การสร้างมหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่ออาณาจักรสยามโดยตรง เป็นการให้ทั้งความรู้ ให้ชีวิต และให้อาณัติแก่ราษฎรผู้ยากไร้และด้อยโอกาส ตามพระราชประสงค์ของพระองค์อย่างสมบูรณ์

ได้มีการประกาศ พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2541 อันถือเป็นการสถาปนาอย่างเป็นทางการ โดยได้รับพระราชทานนามตามพระราชบัญญัติว่า “มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง” โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในระยะแรกอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2540

การดำเนินการโครงการได้ดำเนินการด้วยความราบรื่น ถือเป็นโครงการจัดสร้างและสถาปนามหาวิทยาลัยที่เรียบร้อย สมบูรณ์ และสง่างามที่สุดโครงการหนึ่งด้วยพระบุญญาบารมีแห่ง “แม่ฟ้าหลวง” ของปวงชนโดยแท้ การก่อสร้างทางกายภาพเสร็จสิ้นสมบูรณ์เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ด้วยการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างดียิ่งจากสำนักงานงบประมาณ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตั้งอยู่ ณ บริเวณดอยแตงม อำเภอมือสองจังหวัดเชียงราย เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีที่ตั้งบนพื้นที่เกือบห้าพันไร่ เดิมเป็นที่รกร้างถูกบุกกรุกทำไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาและเนินที่ลาดชันตามธรรมชาติ ทำให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนที่แห่งใด เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่มีการวางผังแม่บทที่คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศที่ไม่ใช่พื้นที่ราบ มีการออกแบบด้วยความระมัดระวังเพื่อใช้คุณค่าของพื้นที่ให้เหมาะสม ทำให้ทั่วทั้งมหาวิทยาลัยมีทัศนียภาพที่งดงามร่มรื่น กลมกลืนกับธรรมชาติ

จากเมื่อเริ่มต้นเปิดการศึกษาภาคแรกใน พ.ศ. 2542 ด้วยนักศึกษาเพียง 62 คน และต้องขอยืมใช้อาคารเรียนของโรงเรียนเทศบาล 6 จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่ศึกษาในภาคการศึกษาแรก ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีนักศึกษากว่า 8,000 คน มีสิ่งก่อสร้าง 90 หลัง มีพื้นที่อาคารกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นตารางเมตร และพร้อมที่จะรับนักศึกษาได้ถึง 10,000 คนในอนาคต

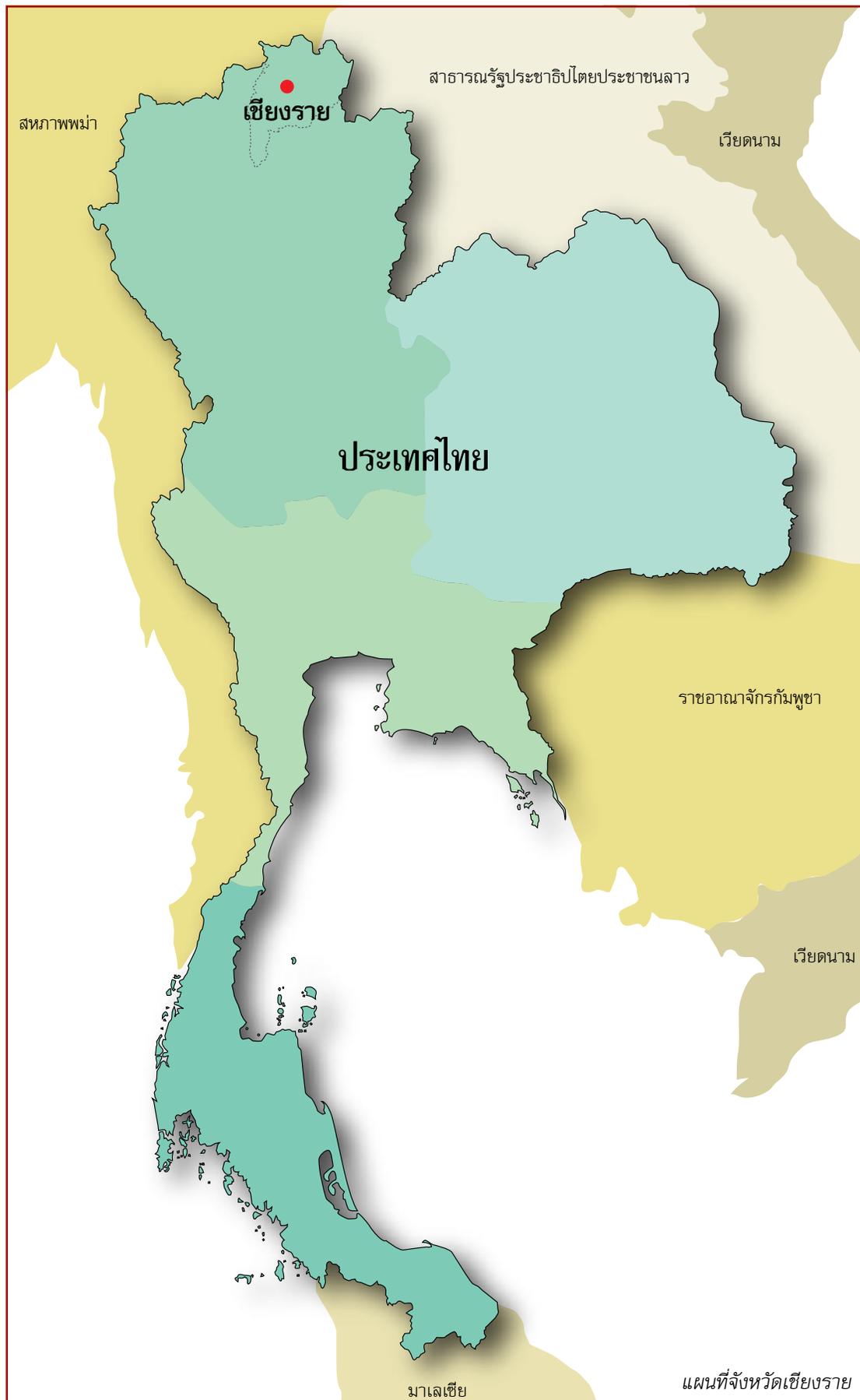
ในวันนี้ เชียงรายไม่เพียงแต่เป็นจังหวัดที่สงบ สวยงาม มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่งดงามเท่านั้นยังเป็นจังหวัดที่สมบูรณ์ด้วยป่าไม้ และความมีน้ำใจของผู้คน มีสถานที่สำคัญหลายแห่ง ซึ่งหนึ่งในสามของสถานที่อันเป็นอนุสรณ์สถานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีของจังหวัดเชียงรายนอกจาก “พระตำหนักดอยตุง” และ “ไร่แม่ฟ้าหลวง” แล้ว อีกแห่งหนึ่งที่เป็นความภูมิใจของชาวเชียงรายคือ “มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง” แห่งนี้

“อันเมืองเชียงรายนี้ ถึงแม้อยู่ห่างไกลชื่อเสียงย่อมปรากฏอยู่แก่ใจสาธุชนชาวสยามโดยมาก เพราะเหตุได้พบพระมหามณีนรัตนปฏิมากรแก้วมรกต ซึ่งเป็นมิ่งขวัญของกรุงรัตนโกสินทร์ ณ เมืองเชียงรายแต่เดิมมา อีกประการหนึ่ง เรื่องพงศาวดารไทยเรา ก็ปรากฏว่า แว่นแคว้นแดนเมืองเชียงรายนี้ เป็นมูลสถานอันชนชาติไทยได้เริ่มลงมาตั้งเป็นหลักแหล่ง แล้วขยายอาณาภาพแผ่ไปจนได้ครอบครองทั่วทั้งสยามประเทศ เมืองเชียงราย จึงเป็นเมืองมีเกียรติปรากฏ”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7
เนื่องในวโรกาสเสด็จประพาสจังหวัดเชียงราย
เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2469 เวลา 11.00 น.
ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย

เชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งแม่น้ำ ขุนเขา และป่าไม้ เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ยุคโบราณ และยังคงมีโบราณสถานอันควรค่าแก่การรักษาหลงเหลืออยู่หลายแห่ง รวมถึงเป็นแหล่งกำเนิดศิลปะแบบล้านนาไทย อั้งงดงาม วิจิตรบรรจง ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยพญามังรายผู้สร้างเมืองเชียงใหม่ และอาณาจักรล้านนา

แนวชายแดนด้านทิศเหนือของเชียงใหม่เป็นพื้นที่ติดต่อกับประเทศพม่าและลาว ตามแนวเทือกเขาสูงทางด้านพม่า ส่วนทางด้านลาวมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน และเป็นเส้นทางสัญจรไปได้ถึงประเทศจีน ภูมิภาคส่วนใหญ่ของเชียงใหม่จึงเต็มไปด้วยเทือกเขาสูง โดยมีที่ราบกระจายอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำ

ประชากรในเชียงใหม่แบ่งเป็นหลายชนเผ่า ทั้งคนไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขา รวมทั้งชาวจีนฮ่อที่อพยพเข้ามาอยู่บนดอยสูงหลายแห่ง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ความสำคัญของเชียงใหม่ในอนาคตอยู่ที่การเป็นเมืองศูนย์กลางของห้าเชียง ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง (พม่า) เชียงรุ่ง (จีน) และเชียงทองหรือหลวงพระบาง (ลาว) ทั้งยังเป็นสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยตอนเหนือของไทย ตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ตะวันออกของพม่า และตะวันตกของลาว มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมจากเชียงใหม่สู่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นประตูเปิดไปสู่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ

จากก้าวที่หนึ่ง

ความเป็นมา

พ.ศ. 2534 – 2536 ประชาชนชาวเชียงใหม่ได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษา ระดับสูงขึ้นในจังหวัด มีการระดมความคิดเห็นในการจัดการประชุมสัมมนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่รายปี 2536-2545 ขึ้นเป็นฉบับแรก ซึ่งเกิดจากการระดมความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชนและประชาชน โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาไว้ 3 ทิศทางด้วยกัน หนึ่งในสามทิศทางนั้น คือ “การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ซึ่งไม่เฉพาะจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงประชากรในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ตลอดจนประเทศในอนุภูมิภาคสุมาตรา-อินโดจีนอีกด้วย

พ.ศ.2537 มีการจัดตั้งคณะกรรมการรณรงค์เพื่อให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัด เชียงใหม่ มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการหารูปแบบและวิธีดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่ง สรุปได้ในขณะนั้นว่าน่าจะมีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยกสถาบัน ราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ เป็นต้น

18 กรกฎาคม 2538 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จสวรรคต หลังจากนั้น ระยะเวลาหนึ่ง คณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับหน่วยราชการจังหวัดเชียงใหม่ ได้ประชุมปรึกษาหารือและเห็นพ้องต้องกันว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ อย่างใหญ่หลวงต่ออาณาประชาราษฎร์ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ที่ทรงใช้เป็นสถานที่สร้างพระตำหนัก และทรงริเริ่มโครงการพัฒนาโดยตุงขึ้น ซึ่งนำความเจริญรุ่งเรืองมายังจังหวัดเชียงใหม่และประเทศชาติ อย่างใหญ่หลวง ฉะนั้นเพื่อแสดงความจงรักภักดี และเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตลอดจนเพื่อสนองพระราชปณิธานของพระองค์ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาคน จึงได้จัดทำโครงการเสนอรัฐบาลให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่ง

4 มีนาคม 2539 นายณรงค์ วงศ์วรรณ อธิบดีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มุ่งหวังและสนับสนุนที่จะให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้เป็นผู้ประสานงานโดยนำคณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และสื่อมวลชน เข้าพบนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี

ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เสนอเหตุผลและความจำเป็นที่ขอจัดตั้งมหาวิทยาลัย
ขึ้นที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งนายกรัฐมนตรีก็ยินดีที่จะสนับสนุนอย่างเต็มที่ หลังจากนั้นได้ไปพบ **นายบุญชู ตรีทอง**
ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งปลัดและรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อขอให้
สนับสนุนโครงการดังกล่าว

5 มีนาคม 2539 คณะรัฐมนตรีที่มี**นายบรรหาร ศิลปอาชา** เป็นนายกรัฐมนตรี
ได้มีมติให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่จังหวัดเชียงราย โดยอาจยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็น
มหาวิทยาลัยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นอนุสรณ์แห่งความจงรักภักดีของรัฐบาลและประชาชนที่มีต่อสมเด็จพระ
ศรีนครินทราบรมราชชนนี และเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในภาคเหนือ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งของจังหวัดเชียงราย

27 เมษายน 2539 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เกี่ยวกับการยกฐานะ
สถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง แล้วสรุปว่ามีความเป็นไปได้ พร้อมทั้งได้ดำเนินการ
ศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน ระบบบริหาร และระบบวิชาการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มาตามลำดับ ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยยกฐานะ
สถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยต่อคณะรัฐมนตรี

20 สิงหาคม 2539 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติอนุมัติในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว และให้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจร่าง ต่อมาได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
เป็นผลทำให้ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฉบับนี้ไม่ได้รับการพิจารณา

การสำรวจสถานที่ก่อสร้างบริเวณดอยง่อม

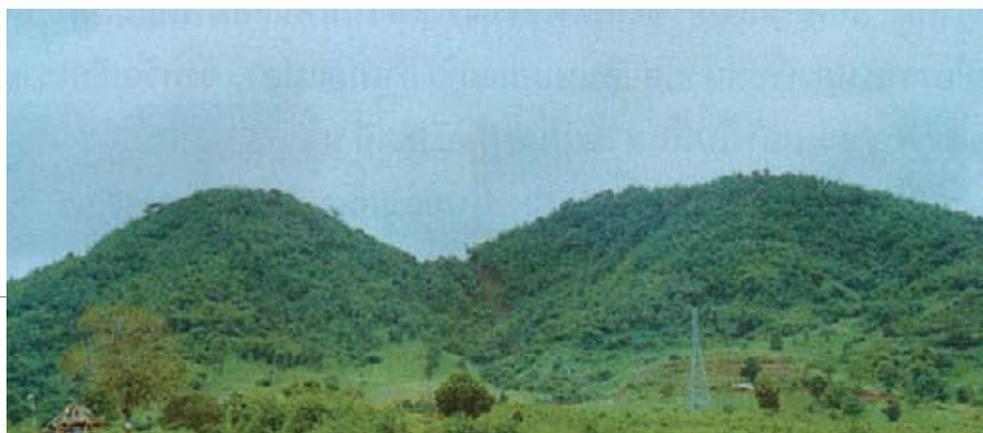
13 กุมภาพันธ์ 2540 คณะกรรมการกั่นกรองงานฝ่ายสังคมของรัฐบาลพลเอก
ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี มอบให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ขึ้นเป็น
มหาวิทยาลัยใหม่ โดยไม่ยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายเป็นมหาวิทยาลัย

18 กุมภาพันธ์ 2540 ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวงฉบับใหม่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติ
ที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจร่างและดำเนินการตาม
กระบวนการนิติบัญญัติต่อไป และแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
เป็นประธานคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อดำเนินการต่างๆ ให้เรียบร้อยและเสร็จสิ้น
โดยเร็ว พร้อมทั้งให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินการได้ตามความเหมาะสม การดำเนินการ
จัดตั้งจึงเริ่มตั้งแต่บัดนั้น

สำหรับที่ดินที่ใช้ก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงนั้น คณะกรรมการจังหวัดเชียงรายได้จัดเตรียม
ไว้ 3 แห่งคือ บริเวณดอยง่อม อำเภอเมืองเชียงราย บริเวณจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว และ
บริเวณดอยโตน อำเภอเวียงชัย ซึ่งต่อมานายมนตรี ตานโพธิ์ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
และรองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้ง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และทบวงมหาวิทยาลัย ได้ร่วมกันพิจารณาเลือกพื้นที่บริเวณดอยง่อม และ
จอมหมอกแก้ว เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

7 มีนาคม 2540 ทบวงมหาวิทยาลัยจัดตั้งสำนักงานโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
โดยใช้ที่ตั้งสำนักงานในอาคารทบวงมหาวิทยาลัย

มีนาคม 2540 ทบวงมหาวิทยาลัยจัดให้มีการประกวดออกแบบวางผังแม่บท มหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง ในที่สุดคณะกรรมการได้คัดเลือกแบบของกลุ่มบริษัทสถาปนิก 110 จำกัดและคณะ
ให้เป็นผู้ทำหน้าที่ออกแบบผังแม่บทอาคาร ระบบสาธารณูปโภค และภูมิสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัย

ดอยง่ามเมื่อแรกพบ

29 กรกฎาคม 2540 มีการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรที่จังหวัดเชียงราย ได้มีมติอนุมัติให้ใช้พื้นที่บริเวณดอยง่าม จำนวน 4,997 ไร่ เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ขณะเดียวกัน คณะกรรมการของจังหวัดเชียงรายร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดเชียงราย ได้รณรงค์หาทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าก่อสร้างถนนเข้ามหาวิทยาลัย และเพื่อชดเชยค่าที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่ในบริเวณนั้นด้วย

มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 และหลังจากจัดตั้งมหาวิทยาลัยแล้ว ก็ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง โดยได้นำเงินรายได้และเงินสมทบของมหาวิทยาลัยมาสมทบบางส่วนในแต่ละปี เพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1 ตุลาคม 2540 ย้ายสำนักงานโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ไปเข้าพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ขนาด 120 ตารางเมตร อาคารพญาไทพลาซ่า ชั้นที่ 22 ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร มีบุคลากรเป็นลูกจ้างชั่วคราว 2 คน

26 มีนาคม 2541 ชาวเชียงรายทุกหมู่เหล่า ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน โดยเฉพาะชาวบ้านตำบลแม่ข้าวต้ม ตำบลนางแล ตำบลท่าสุด นับหมื่นคน ได้รวมกันนำมิด พริ่า จอบ เสียม และเครื่องจักร มาบุกเบิกทางเข้ามหาวิทยาลัย บริเวณดอยง่าม เป็นปฐมฤกษ์

19 กันยายน 2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541

25 กันยายน 2541 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541 ได้รับการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่ 65 ก

10 มีนาคม 2542 ลงนามในสัญญาจ้างรับเหมาก่อสร้างกับบริษัท ข.การช่าง (มหาชน) จำกัด

6 พฤษภาคม 2547 เสร็จสิ้นโครงการก่อสร้างระยะที่ 1

ภาพบน รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ตรวจสอบผังแม่บทร่วมกับสถาปนิก ณ สถานที่ก่อสร้าง
ภาพล่าง ประชุมผู้ออกแบบ

การประกวดการออกแบบผังแม่บท

ตรวจงานการวางผังแม่บทดอยแม่

เมื่อรัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้มีความประสงค์จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ก็ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานและคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้น เพื่อศึกษาวิเคราะห์และจัดทำโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยมอบหมายให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบโครงการในระยะแรก ก่อนที่จะมีตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัย เริ่มจากการพิจารณากำหนดที่ตั้งที่เหมาะสม จัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อคัดเลือกผู้ออกแบบโครงการ ควบคู่ไปกับการวางหลักสูตรและแผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดแนวคิดในการวางแผนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยไว้ 4 ประการ ดังนี้คือ

1. เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ มีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพ
2. เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ
3. พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม มีลักษณะเป็นเมืองมหาวิทยาลัยที่สะท้อนภาพลักษณ์ทางวิชาการ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดบริการพื้นฐานให้แก่นักศึกษา บุคลากร และเจ้าหน้าที่อย่างสมบูรณ์
4. เป็นมหาวิทยาลัยประเภทวิทยาเขตเดียว แต่อาจมีสถานที่ปฏิบัติการกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ตามความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

การคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาในการออกแบบผังแม่บทและอาคาร

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเรื่องการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาสำรวจออกแบบผังแม่บทอาคาร ระบบสาธารณูปโภค และภูมิสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่จะจัดตั้งขึ้น ณ จังหวัดเชียงราย โดยได้ประกาศเชิญชวนบริษัทสถาปนิกต่างๆ เข้าร่วมในการเสนอแบบ พร้อมทั้งให้เสนอสถานที่ตั้งที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงตามจุดต่างๆ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้โดยคำแนะนำของจังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้เสนองานที่มีความเหมาะสมตามข้อกำหนดรายละเอียดด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักการและปรัชญาของมหาวิทยาลัย

หลักเกณฑ์ในการออกแบบวางผังกายภาพมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

1. สะท้อนลักษณะเด่นของที่ตั้งมหาวิทยาลัยบนเชิงเขา โดย

- นำลักษณะภูมิทัศน์ที่สำคัญเช่น ยอดเขา ภูมิประเทศ บ่อน้ำ มาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อม และเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- อนุรักษ์ป่าเดิมและปลูกป่าเสริมเป็นมหาวิทยาลัยในป่า
- อนุรักษ์องค์ประกอบภูมิประเทศที่สำคัญและลดผลกระทบจากการพัฒนาต่อภูเขาและร่องน้ำธรรมชาติ

2. เคาริมพระเกียรติแม่ฟ้าหลวง

3. ให้จัดผังมีลักษณะเป็นทางการ เพื่อความสง่างาม

4. สร้างเสริมบรรยากาศการศึกษาและเน้นปรัชญาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดย

- เน้นระบบสัญจรทางเท้าและจักรยานเป็นหลัก
- จัดให้มีทางสำหรับล้อเลื่อนคนพิการสามารถเข้าถึงได้สะดวก
- กำหนดระยะเดินในมหาวิทยาลัยในรัศมีไม่เกิน 400 เมตร
- เพิ่มพื้นที่สีเขียว ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารที่สัมผัสธรรมชาติได้ใกล้ชิด และลดความหนาแน่นของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีพื้นที่ว่างมากกว่า 50%
- เสริมสร้างบรรยากาศการศึกษาที่มีชีวิตชีวา โดยกำหนดพื้นที่ใช้สอยแบบผสมผสานและให้มีกิจกรรมการใช้งานที่ต่อเนื่อง

5 เน้นเอกลักษณ์วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น โดย

- ใช้ลักษณะสถาปัตยกรรมเขตร้อน
- กำหนดความสูงอาคารไม่เกิน 4 ชั้น
- จัดให้มีการใช้องค์ประกอบในผังที่สะท้อนลักษณะเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น บริเวณทางเข้า หรือ ศาลา

6 การประหยัดงบประมาณ

- เน้นการจัดผังที่กระชับ เพื่อประโยชน์ใช้สอยสูงสุด
- สามารถขยายตัวได้สะดวก ไม่สิ้นเปลือง
- การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความยืดหยุ่นในการใช้สอย
- คำนึงถึงการดูแลรักษาง่ายและประหยัดงบประมาณ

การคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ

ในการประกวดแบบวางผังแม่บทมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง บริษัทที่ปรึกษาจะต้องเสนอสถานที่ตั้งที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยพิจารณาความพร้อมหลายๆ ด้าน เช่น **ขนาดของพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ การคมนาคม ความพร้อมของสาธารณูปโภคต่างๆ** เพื่อให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ดำเนินการไปได้ตามความมุ่งหมาย โดยมีพื้นที่โครงการในการพิจารณาความเหมาะสม 3 แห่ง ได้แก่

1. จอมหมอกแก้ว พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,550 ไร่ อยู่ในอำเภอแม่ลาว ทางทิศใต้ของอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ห่างจากจังหวัดประมาณ 23 กิโลเมตร พื้นที่อยู่ในเส้นชั้นความสูงที่ 480-492 เมตรจากระดับน้ำทะเล มีเส้นทางคมนาคม 2 เส้นทางคือ

ถนนสายเด่นห้า-ดงมะตะ อยู่ติดกับพื้นที่โครงการทางทิศตะวันตก

ถนนพหลโยธิน-โป่งมอญ ระยะจากถนนพหลโยธินถึงพื้นที่โครงการยาวประมาณ 8 กม.

2. ดอยง่าม พื้นที่เป็นเนินติดภูเขาสูง ประมาณ 4,000 ไร่ อยู่ที่บ้านห้วยพลู ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมือง ห่างจากจังหวัด 15 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นเนินสลับภูเขา พื้นที่ลาดเอียงสามารถปลูกสร้างอาคารได้ ความสูงตั้งแต่ 400-600 เมตรจากระดับน้ำทะเล เส้นทางคมนาคมมี 4 เส้นทางคือ

ด้านพหลโยธิน (ถนนราดยาง 4 เลน)

ถนนสายบ้านเด่น-ท่าข้าวเปลือก (ราดยาง 2 เลน)

3. ดอยไต อยู่ในเขตอำเภอเวียงชัย ห่างจากจังหวัด 19 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 3,500 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นเนินเขาสลับที่ราบลุ่ม มีป่าไม้ตามธรรมชาติและป่าที่ปลูกโดยกรมป่าไม้ เส้นทางคมนาคมมี 4 เส้นทาง (ทางหลวงจังหวัด)

ในที่สุดการประกวดการออกแบบแนวความคิดการวางผังแม่บทนี้ คณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้ใช้พื้นที่**จอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว** เป็นพื้นที่ออกแบบแนวความคิด พร้อมกันนี้ ให้กลุ่มบริษัทที่ปรึกษาทำการสำรวจและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมด้วย

ข้อกำหนดในการสำรวจและออกแบบ ประกอบด้วย

งานศึกษาที่ตั้งโครงการ

งานสำรวจพื้นที่

งานออกแบบผังแม่บท

งานออกแบบอาคาร

งานออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

งานระบบสาธารณูปโภคต่างๆ

ในการนี้ได้มีกลุ่มบริษัทเข้าร่วมเสนอผลงานให้พิจารณาจำนวน 33 บริษัท แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

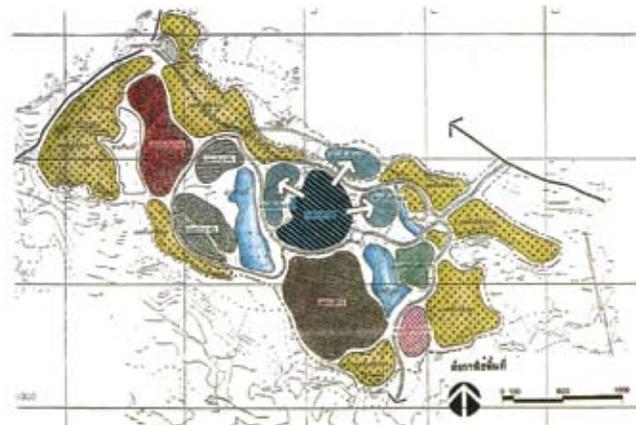
กลุ่มที่ 1 บริษัทสถาปนิก 110 จำกัดและคณะ

กลุ่มที่ 2 บริษัทไฟร์เอส จำกัด และคณะ

กลุ่มที่ 3 บริษัทนนท์ ตรึงใจ สถาปนิกและนักวางผัง จำกัด และคณะ

กลุ่มที่ 4 บริษัทภูมิวิวุฒิ จำกัด และคณะ

ในที่สุดคณะกรรมการคัดเลือกบริษัทสถาปนิก ได้พิจารณาและคัดเลือกผู้ที่ได้รับการว่าจ้าง คือ **กลุ่มบริษัทสถาปนิก 110 จำกัดและคณะ** ให้เป็นผู้ทำหน้าที่ออกแบบผังแม่บทอาคารระบบสาธารณูปโภค และภูมิสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัย

ซึ่งกลุ่มบริษัทสถาปนิก 110 จำกัดและคณะ ประกอบด้วยบริษัทร่วม 10 บริษัท คือ

บริษัท สถาปนิก หนึ่งร้อยสิบ จำกัด

บริษัท เอส.เจ.เอ.ทรีดี จำกัด

บริษัท สถาปนิก 49 จำกัด

บริษัท เบล คอลลิน ไทยแลนด์ ลิมิเต็ด

บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด

บริษัท แลนด์สเคป อาร์คิเทคส์ 49 จำกัด

บริษัท ซีต้า จำกัด

บริษัท 49 เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด

บริษัท ว. และสหาย คอนซัลแต้นส์ จำกัด

บริษัท 49 คอนสตรัคชั่น แมเนจเม้นท์ จำกัด

หลังจากคัดเลือกและได้ผู้ออกแบบผังแม่บทของโครงการแล้ว คณะกรรมการกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้พิจารณาวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ดินทั้งสามแห่งโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ในที่สุดได้มีมติให้เลือกพื้นที่ดอยง่อม ให้เป็นสถานที่ก่อสร้างมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุผล 4 ประการคือ

1. ที่ดินบนดอยง่อม มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาและที่ราบบางส่วน สามารถพัฒนาให้เป็นเมืองมหาวิทยาลัยได้อย่างสวยงาม

2. พื้นที่ราบที่อยู่บริเวณเชิงเขา มีความลาดเอียงไม่มากนักและสามารถก่อสร้างอาคารได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างสูงเกินไป

3. ที่ดินอยู่บนถนนพหลโยธิน ซึ่งเป็นถนนสายหลักไปสู่ตัวเมืองและพระตำหนักดอยตุงไปยังจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวก อีกทั้งห่างจากสนามบินเชียงรายเพียง 10 กิโลเมตร อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เดินทางได้ดีกว่าพื้นที่อีกสองแห่ง ที่อาจเก็บไว้เป็นพื้นที่สำรองเพื่อการขยายตัวต่อไป

4. มีระบบสาธารณูปโภคของรัฐที่อยู่ไม่ไกลจากพื้นที่ สามารถพัฒนาระบบน้ำได้โดยไม่ยากนัก

แนวความคิดของสถาปนิกในการประกวดแบบ (ใช้พื้นที่บริเวณจอมหมอกแก้วเป็นพื้นที่ออกแบบ)

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษาบริษัท สถาปนิก หนึ่งร้อยสิบ จำกัด

- บริษัท สถาปนิก หนึ่งร้อยสิบ จำกัด
- บริษัท เอส.เจ.เอ.ทริตี จำกัด
- บริษัท สถาปนิก 49 จำกัด
- บริษัท เบล คอลลิน ไทยแลนด์ ลิมิเต็ด
- บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด
- บริษัท แลนด์สเคป อาร์คิเทคส์ 49 จำกัด
- บริษัท ซีต้า จำกัด
- บริษัท 49 เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด
- บริษัท ว. และสหาย คอนซัลแต้นส์ จำกัด
- บริษัท 49 คอนสตรัคชั่น แมเนจเม้นท์ จำกัด

เอกลักษณ์ของผังแม่บท

การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

แบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็น 5 เขตคือ

1. เขตพื้นที่เมืองโบราณ กำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยว
2. เขตการศึกษา ให้อยู่ตรงกลาง ติดกับพื้นที่ป่าและพื้นที่ทำนา
3. เขตพักอาศัยและสำนักงาน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของโครงการ
4. เขตธุรกิจและการค้า อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของโครงการ ติดกับถนนทางเข้า

เพื่อความสะดวกในการเข้าถึง ส่วนเขตบริการชุมชน กำหนดให้อยู่ทางทิศตะวันออกใกล้กับทางเข้าหลักเพื่อบริการชุมชน

5. เขตป่าชุมชนและพื้นที่โดยรอบ เป็นพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

การออกแบบกลุ่มอาคารต่างๆ

1. **รูปลักษณะของอาคาร** สะท้อนความเป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ สมเด็จพระเจ้า และสะท้อนสถาปัตยกรรมล้านนา โดยนำเอาสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไร่แม่ฟ้าหลวงมาประยุกต์และผสมผสานเข้ากับรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

2. **สะท้อนรูปแบบของสิ่งต่างๆ ที่สมเด็จพระเจ้าทรงโปรด** ลงไปในงานออกแบบอาคารให้มีความหมายและเสมือนประหนึ่งว่าสมเด็จพระเจ้ายังคงประทับอยู่ในทุกๆ อนุของบรรยากาศในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เช่น

- **สีแดง** อันเป็นสีที่สมเด็จพระเจ้าทรงโปรด ใช้กับสีหลังคาและอาคาร ตามความเหมาะสม
- **ดาราศาสตร์** กลุ่มดวงดาวบนเพดานในพระตำหนักคดยตุง บนจาน และลายปัก

ฝัพระหัตถ์ของสมเด็จพระเจ้า สะท้อนลงบนลานอเนกประสงค์ และการวางผังกลุ่มอาคารเปรียบเสมือนกลุ่มดาวที่แผ่รัศมีออกจากส่วนกลางอันเป็นที่ตั้งของกลุ่มอาคาร ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ศูนย์บริการและวิจัย ซึ่งถือเสมือนเป็นหัวใจของการศึกษาของทุกมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. **นำเอาลักษณะสถาปัตยกรรมเมืองร้อนมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบ** เช่น

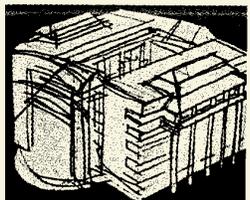
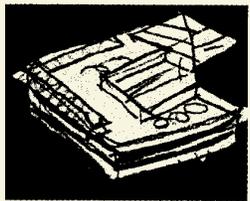
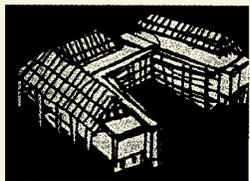
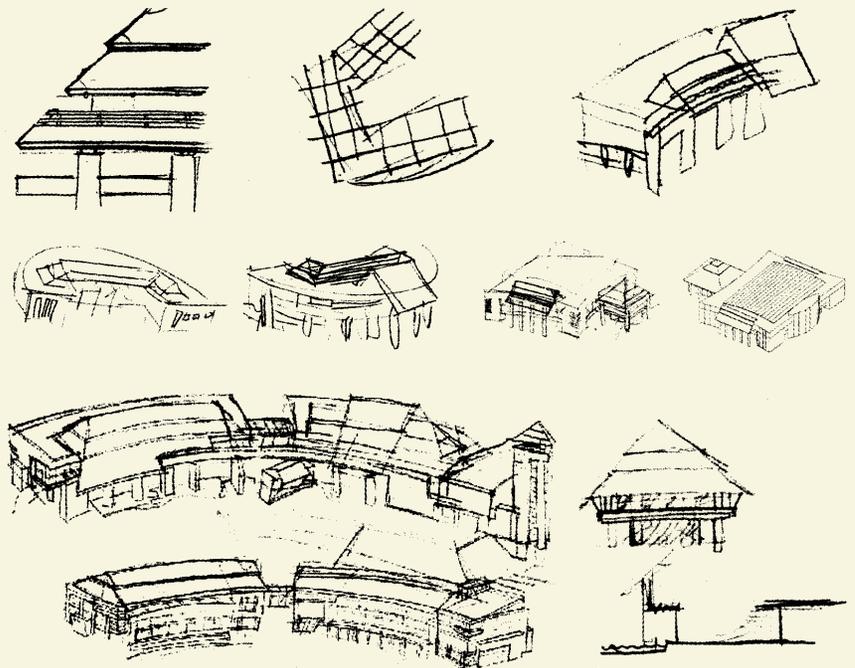
- **ลักษณะอาคารที่โอบปิดล้อมสวน (Enclosure Court Type)** ทำให้เกิดร่มเงาบังความร้อน มีความเป็นสัดส่วนเฉพาะอาคาร
- **การจัดรูปแบบและสัดส่วนอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า** ให้มีขนาดที่เหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอย และได้แสงสว่างตามธรรมชาติมากที่สุด
- **การใช้ชายคาที่ให้ร่มเงา** และแผงกันแดดในด้านที่เหมาะสม

- **ใต้ถุนโล่ง** เกิดการระบายลมที่ดี ใช้ประโยชน์เป็นที่นั่งพักของนักศึกษา และทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารในฤดูฝน
- **การใช้เสาลอย** ในชั้นล่างของอาคารส่วนใหญ่ สามารถปรับให้เข้ากับสภาพภูมิประเทศที่มีความลาดเอียงได้ง่าย

4. ออกแบบให้รูปอาคารสามารถปรับให้เข้ากับลักษณะภูมิประเทศ ที่มีความลาดเอียงน้อยถึงความลาดเอียงมากได้ (Flexibility to Contour Constraint) สามารถปรับเปลี่ยนให้ใช้ในการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม ในลักษณะ Mass Production ได้

5. **คำนึงถึงการอนุรักษ์พลังงาน** โดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับการออกแบบในลักษณะสถาปัตยกรรมเมืองร้อนและวัสดุท้องถิ่น

- การใช้ชายคาหรือแผงกันแดดร่วมกับกระจกสีชา (Tinted)
- การใช้ฉนวนกันอากาศที่มีรู (Air Gap) ตรงกลาง หรือการก่อกำแพงสองชั้น เพื่อลดความร้อนที่จะเข้ามาในตัวอาคาร หรือการเลือกใช้วัสดุที่มีค่าสัมประสิทธิ์ในการนำความร้อนต่ำ

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

แนวความคิดหลัก ต้องการคงเอกลักษณ์ของสภาพแวดล้อมป่าผสมผสานกับวัฒนธรรมภาคเหนือที่เป็นลักษณะเฉพาะของแม่ฟ้าหลวง

- มีการนำธรรมชาติเข้ามามีส่วนในการใช้ที่ดิน
- เน้นการใช้วัสดุพืชพันธุ์ท้องถิ่นที่ง่ายต่อการดูแลรักษาและสร้างความหลากหลายทางธรรมชาติ
- เน้นความกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมป่าเดิมเพื่อความเป็นธรรมชาติ
- เฉลิมฉลองสมเด็จพระเจ้า โดยจัดทำหอคำแทนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในแนวสำคัญอันเป็นแกนหลักของมหาวิทยาลัย

การเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ตั้งมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่งแล้ว เห็นว่า **พื้นที่ดอยแง่ม** เป็นพื้นที่เหมาะสมที่สุดในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา บริษัท ภูมิวุฒิ จำกัด

บริษัท ภูมิวุฒิ จำกัด

บริษัท ดีไซน์+ดีเวลลอป จำกัด

บริษัท สถาปนิก บูรินทร์ ศรีสุข จำกัด

บริษัท เอสทีเอส เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแทนท์ จำกัด

บริษัท เจซี คอนซัลแทนท์ จำกัด

บริษัท ดี.เอส.บี. แอสโซซิเอท จำกัด

บริษัท ซีวิล แอนด์ สตรัคเจอร์ส เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

เอกลักษณ์ของผังแม่บท

1. ทางเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ด้านเหนือบนทางหลวงสาย 1211 จะแบ่งช่องจราจรเป็นที่สังเกตของคนทั่วไปได้ชัดเจน
2. พื้นที่ด้านติดทางหลวงจะเป็นสวนป่า เปิดช่องเฉพาะบริเวณทางเข้า ซึ่งจะตรงกับแนวแกนสมมติของเขตการศึกษา
3. ทางเข้ารองจากถนนพหลโยธิน-โป่งมอญ จะผ่านเข้ามาในเขตจัดหาผลประโยชน์
4. ผังบริเวณทั้งหมดจัดวางอยู่บนแนวแกนสมมติ อาคารหลักของมหาวิทยาลัย ตั้งอยู่บนแกนสองแกนที่พาดอยู่ในแนวเหนือใต้และตะวันออกตะวันตก
5. เขตศึกษามีรูปร่างคล้ายผังของเจดีย์ย่อมุม ซึ่งซ้อนกันหลายชั้นเหมือนแผ่นน้ำที่กระเพื่อมเกิดเป็นวงรัศมีแผ่กว้างออกไป มีจุดใจกลางอยู่บนยอดเนินของพื้นที่ตั้งเป็นลานแม่ฟ้าหลวง
6. อาคารหอพักจัดวางไว้เป็นกลุ่มๆ ไม่ห่างจากเขตศึกษามากเพื่อให้นักศึกษาเดินได้สะดวก

รูปแบบอาคาร

ได้เลือกลักษณะเด่นของพุทธสถาปัตยกรรมและเรือนล้านนามาประยุกต์ใช้ด้วยเป็นสถาปัตยกรรมทั้งดงาม และมีส่วนสัดที่เป็นธรรมชาติเป็นกันเอง อันเปรียบประดุจการวางพระองค์ของสมเด็จพระเจ้า

งานภูมิสถาปัตยกรรม

สะท้อนความร่วมมือและการสร้างความสมดุลของการพัฒนามหาวิทยาลัยกับสภาพพื้นที่โดยรอบ มุ่งส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของป่าไม้ ที่มีความร่มเย็นเพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดในการอนุรักษ์และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ไม่เฉพาะในห้องเรียน

การเลือกที่ตั้งโครงการ เห็นว่าพื้นที่จอมหมอกแก้ว เป็นพื้นที่เหมาะสมที่สุดในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษาบริษัท สำนักงานไฟร์เอส จำกัด

บริษัท สำนักงานไฟร์เอส จำกัด

บริษัท แพลน อาคิเต็ค จำกัด

บริษัท อินเตอร์อาคิเต็ค 2000 จำกัด

บริษัท พี.แอล.ดีไซน์ จำกัด

บริษัท ไตรเทค คอนซัลแตนท์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

บริษัท แพลน เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

บริษัท พาส คอนซัลแตนท์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

บริษัท คอนซัลแตนท์ ออฟ เทคโนโลยี จำกัด

บริษัท เอ็นไวรอนเมนต์อล เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด

เอกลักษณ์ของผังแม่บท

1. มีการกำหนดแนวแกนของผังเพื่อให้เกิดการสัญจรที่ชัดเจนและจัดที่ว่างเพื่อให้นักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. ที่ศูนย์กลางของแนวแกนเน้นเป็นอาคารสัญลักษณ์เสมือนศูนย์รวมจิตใจของมหาวิทยาลัย
3. มีลานโล่งเป็นจุดย่อยๆ ขนาดต่างๆ กันตามปริมาณของผู้ใช้งาน

รูปแบบอาคาร

ออกแบบอาคารให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยมีรูปลักษณะที่ประยุกต์จากสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของล้านนา แต่ละอาคารมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป แต่ประสานกลมกลืนกัน โดยลดหลั่นการให้ความสำคัญกับแต่ละอาคาร โดยมีอาคารเทิดพระเกียรติวางไว้ที่จุดศูนย์กลางและเป็นแลนด์มาร์คของมหาวิทยาลัย อาคารต่างๆ ออกแบบให้เป็นโมดูลเดียวกันเพื่อการขยายตัวของอาคาร คำนึงถึงทิศทางแดด ลม ฝน และเปิดคอร์ทใจกลางกลุ่ม ระหว่างอาคารแต่ละหลัง โดยมีอาคารเรียนรวมเป็นจุดศูนย์กลางของกลุ่ม เลือกใช้วัสดุที่ผลิตได้จำนวนมากและใช้การก่อสร้างที่รวดเร็วและประหยัด

งานภูมิสถาปัตยกรรม

มีการเปิดมุมมองระยะไกลตามจุดต่างๆ เป็นแกนนำสายตาไปสู่ลานศูนย์กลาง ใช้ไม้ดอกขนาดใหญ่ปลูกเรียงแถวที่ให้สีสดงดงาม มีการนำน้ำเข้ามาเป็นองค์ประกอบของจุดสำคัญต่างๆ พร้อมน้ำพุ ให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

การเลือกที่ตั้งโครงการ เห็นว่าพื้นที่จอมหมอกแก้ว เป็นพื้นที่เหมาะสมที่สุดในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา บริษัท เคป จำกัด

บริษัท เคป จำกัด

บริษัท นนท์-ตรึงใจ สถาปนิกและนักวางผัง จำกัด

บริษัท อินเตอร์ ดีไซน์ จำกัด

บริษัท คาซ่า จำกัด

บริษัท เซาท์อีสต์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด

บริษัท จันทรปฐมพงศ์ แอนด์แอสโซซิเอตส์ จำกัด

เอกลักษณ์ของผังแม่บท

1. ให้ส่วนบริหารและหอประชุมอยู่ในพื้นที่ที่ต้อนรับและมีความสง่างาม อยู่ในส่วนกลางบริเวณสระน้ำรูปวงกลม สามารถมองเห็นและเข้าถึงได้จากทุกส่วน
2. ส่วนวิชาการและวิจัย ลักษณะอิสระแต่สัมพันธ์กับการศึกษา
3. ส่วนการศึกษา เป็นกลุ่มอาคารที่สมบูรณ์สัมพันธ์กันล้อมรอบ “ลานแม่ฟ้าหลวง”
4. ส่วนที่พักอาศัย ลักษณะเป็นกลุ่ม มีสัดส่วนอิสระท่ามกลางธรรมชาติ
5. ส่วนสนามกีฬาและสันทนาการ ส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
6. ส่วนบริการและสนับสนุน ให้ความสะดวกใกล้กับกลุ่มอาคารและผู้ใช้บริการ

รูปแบบอาคาร

แบ่งแยกอาคารต่างๆ ออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของประโยชน์ใช้สอยและลักษณะการใช้งาน ออกแบบและจัดวางแต่ละอาคารให้มีความกระชับ เป็นไปในลักษณะเหมือนกลุ่มอาคารเดียวกัน มีรูปทรงที่เรียบง่าย ใช้หลังคาลาดเอียงลดหลั่นกันไป

ใช้วัสดุผิวนอกอาคารเป็นวัสดุพื้นถิ่นที่มีผิวสำเร็จและสีที่ให้บรรยากาศที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมภาคเหนือ

งานภูมิสถาปัตยกรรม

วางผังและออกแบบภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และส่งเสริมคุณลักษณะทางภูมิทัศน์ของเขียงรายและดอยตุง เพื่อให้เกิดทัศนียภาพงดงามในลักษณะเหมือนภาพอันเป็นการเน้นคุณลักษณะของพื้นที่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม อันเป็นลักษณะของสถานศึกษาชั้นสูง การใช้พันธุ์ไม้เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านต่างๆ เช่น การสร้างความรับรู้ในพื้นที่ว่าง เพื่อให้เกิดร่มเงาและความร่มรื่นแก่พื้นที่ เพื่อลดความร้อน การสะท้อนแสง การบังสายตา เป็นต้น

การเลือกที่ตั้งโครงการ เห็นว่าพื้นที่ดอยแง่ม เป็นพื้นที่เหมาะสมที่สุดในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

(ข้อมูลจากวารสาร “อาษา” ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2540
สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิมพ์)

รายละเอียดพื้นที่โครงการดอยง่อม ก่อนการก่อสร้างมหาวิทยาลัย

ที่ตั้ง บ้านห้วยพลู หมู่ที่ 1 ตำบลท่าสุด และบ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ 15 ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือ 15 กิโลเมตร อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โซน C และ E

พื้นที่ ที่ดินทั้งหมดมีจำนวน 4,997 ไร่ ความกว้างยาวประมาณ 3x3 ตารางกิโลเมตร มีดอยง่อมอยู่เกือบกลางพื้นที่ค่อนข้างไปทางทิศเหนือ พื้นที่ทิศตะวันออกของโครงการเป็นป่าสงวนและที่สาธารณประโยชน์ ทิศใต้ของโครงการติดพื้นที่ราษฎร ห่างจากถนนพหลโยธิน หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ทิศตะวันตกของโครงการเป็นทุ่งนาและสวนเกษตรของราษฎร ลักษณะเป็นเนินตื้นภูเขาสูง ส่วนที่เป็นเนินมีพื้นที่ประมาณ 2,800 ไร่ อยู่ที่ระดับความสูง 400 ถึง 500 เมตรจากระดับน้ำทะเล และพื้นที่เชิงเขาประมาณ 1,200 ไร่ มีระดับความสูง 540 ถึง 600 เมตรจากระดับน้ำทะเล

สภาพการใช้ประโยชน์ มีราษฎรบุกรุกเข้าทำประโยชน์ ด้วยการทำไร่ข้าวโพด 31 ไร่ ประมาณ 300 ไร่ นอกนั้นเป็นการเข้าถือครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

เส้นทางคมนาคม เข้าสู่พื้นที่โครงการ 4 ทาง ทางด้านพหลโยธิน 2 ทาง เป็นถนนดินลูกรัง และทางด้านถนนสายบ้านเด่น-บ้านท่าข้าวเปลือก 2 ทาง เป็นถนนดินลูกรัง กว้างประมาณ 3 เมตร ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร

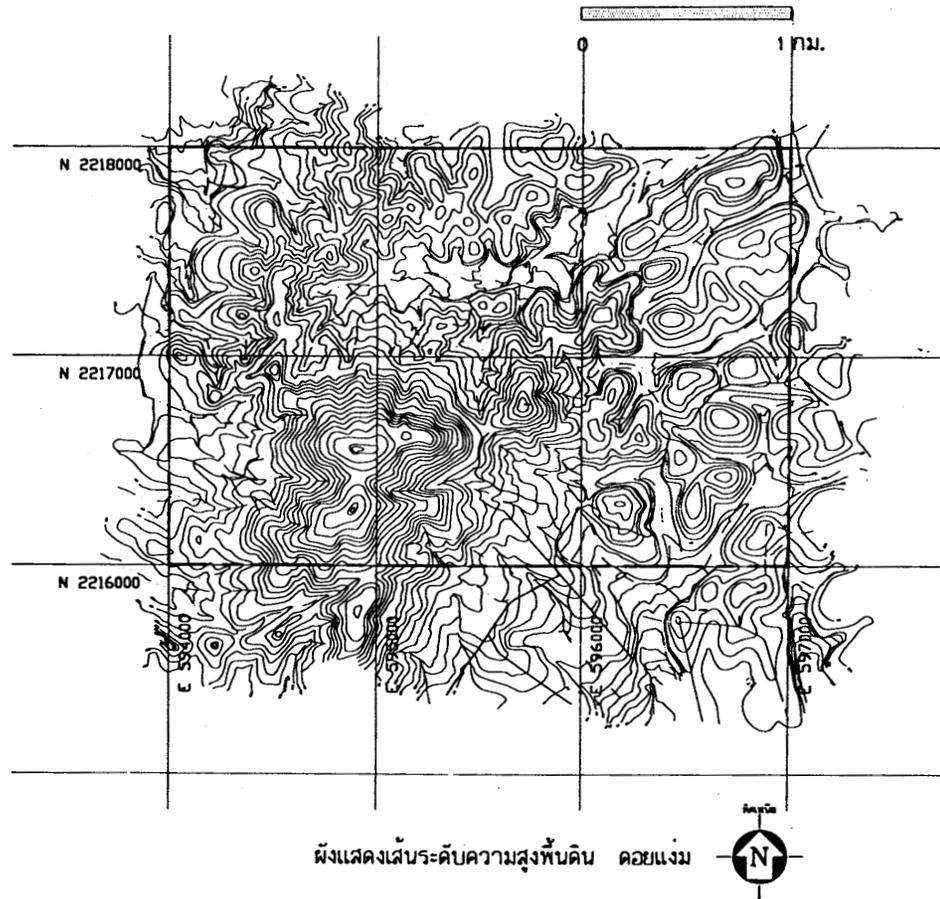
การเดินทางจากประเทศพม่า ผ่านอำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน เข้าพื้นที่โครงการ ระยะทาง 47 กิโลเมตร **จากประเทศลาว** ผ่านอำเภอเชียงของ อำเภอแม่จัน และแยกเข้ามหาวิทยาลัย ระยะทาง 92 กิโลเมตร

แหล่งน้ำ ภายในพื้นที่โครงการมีพื้นที่รับน้ำประมาณ 3 ตารางกิโลเมตร สามารถรองรับน้ำฝนได้ปีละ 700,000-1,000,000 ลูกบาศก์เมตร มีร่องน้ำไหลผ่านพื้นที่โครงการหลายแห่ง โดยเฉพาะพื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นหุบเขา พื้นที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร มีความลาดชันประมาณ 1:5 มีร่องน้ำหลายแห่งไหลมารวมกันเป็นร่องน้ำขนาดใหญ่ ไหลลงสู่ท้องนาทางทิศเหนือ ซึ่งสามารถสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำได้ประมาณ 500,000 - 700,000 ลูกบาศก์เมตร ทางด้านทิศตะวันตกมีอ่างเก็บน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ และทางด้านทิศใต้มีอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทานตามโครงการพระราชดำริ 2 แห่ง นอกจากนี้พื้นที่โครงการยังตั้งอยู่ใกล้กับอ่างเก็บน้ำหนองป่าอ้อ และหนองแสลบ และอยู่ห่างจากแม่น้ำกกทางทิศตะวันออก ประมาณ 4.5 กิโลเมตร

ระบบไฟฟ้า มีระบบไฟฟ้า 3 เฟส แรงดันขนาด 33,000 โวลต์ ผ่านถนนพหลโยธินทางทิศตะวันตกด้านหน้าของโครงการระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร สามารถขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่พื้นที่โครงการได้โดยสะดวก

ระบบโทรศัพท์ มีสายเคเบิลโทรศัพท์ผ่านถนนพหลโยธินทางด้านหน้าโครงการ ทำให้สะดวกในการติดตั้งชุมสายโทรศัพท์เพิ่มเติมเพื่อใช้สำหรับมหาวิทยาลัย

ข้อมูลจากเอกสารเสนอโครงการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เล่มที่ 2 ข้อเสนอทางด้านแบบ โดยกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา หนึ่งร้อยสิบ จำกัด (28 เมษายน 2540) เป็นข้อมูลเบื้องต้น

ที่ตั้งโครงการ

สำรวจจากแผนที่ มาตราส่วน 1:50,000 ของกรมแผนที่ทหาร Series L 7017 ข้อมูลในแผนที่เป็นข้อมูลปีพ.ศ. 2532 ชื่อระวาง 4949 II อำเภอแม่จัน และภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1:15,000 ถ่ายทำโดยกรมแผนที่ทหาร ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2538

การจัดทำแผนที่ภูมิประเทศ (Topographic Map) ด้วยวิธี Photogrammetry โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศข้างต้น

การกำหนดหลักหมุดถาวร (Monument) ในพื้นที่จำนวน 6 หมุด โดยมีค่าพิกัด และค่าระดับดังนี้

STA.	N	E	EL.
GPS-01	2,216,131.282	593,512.884	444.0418
GPS-02	2,216,493.912	593,443.783	434.3923
GPS-03	2,216,935.942	593,443.566	427.6753
GPS-04	2,217,078.657	597,085.729	425.3328
GPS-05	2,216,883.190	596,939.700	417.3683
GPS-06	2,215,987.211	593,873.701	468.9483

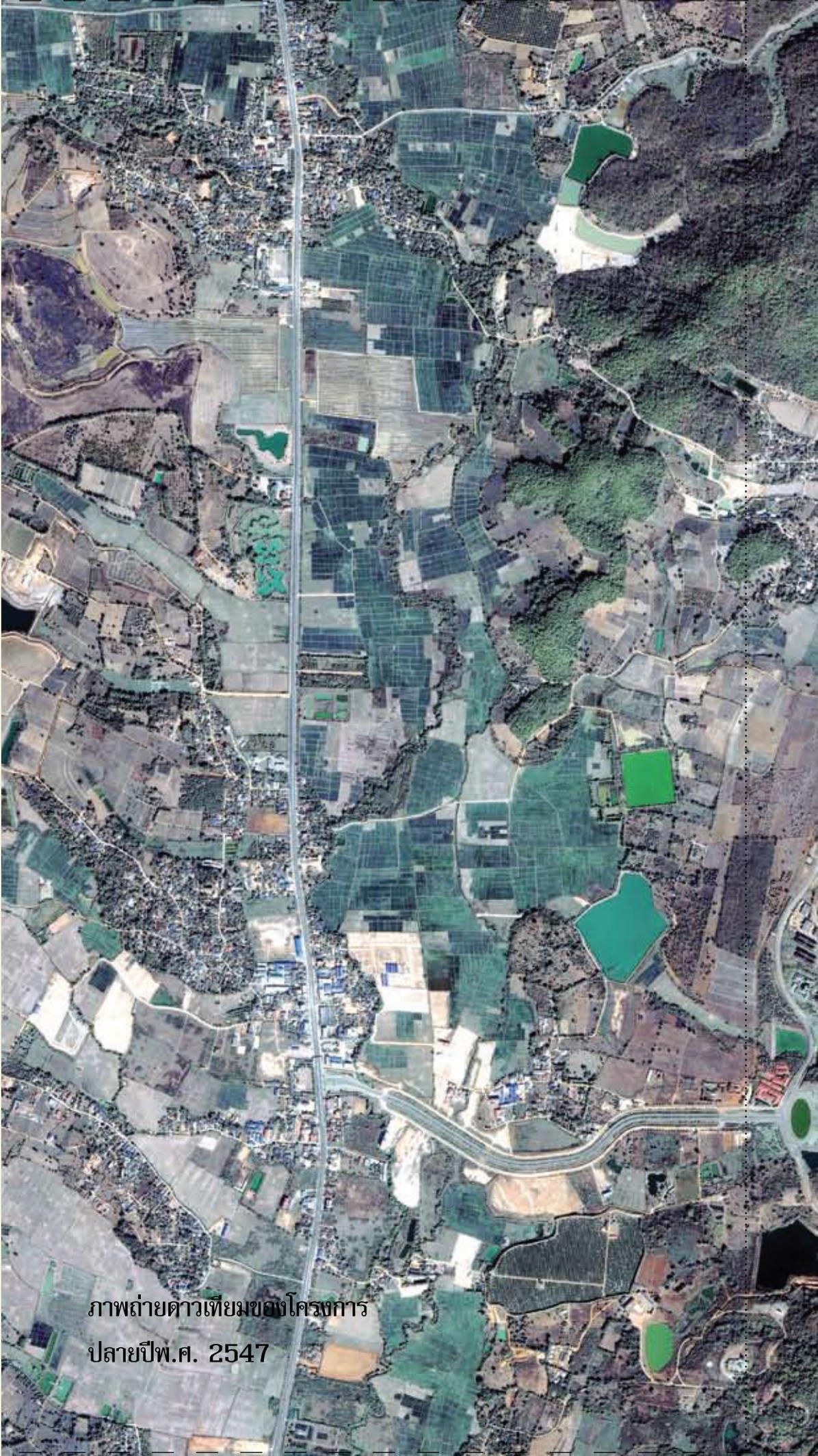
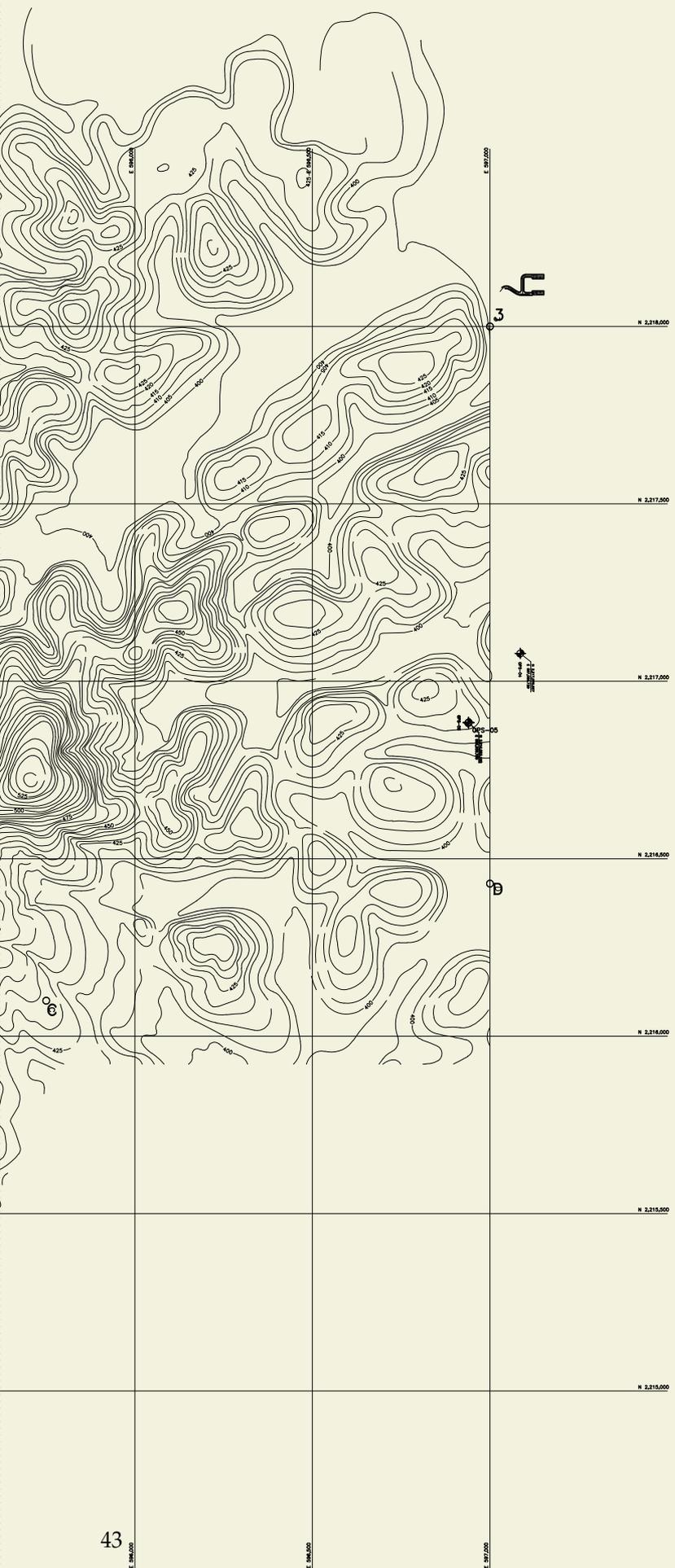
ค่าพิกัดทางราบ (Coordinates) ของหมุดหลักฐานทั้งหมด เป็นค่าในระบบ UTM (Universal Transverse Macerator) Zone 47 Q. Everest Spheroid Indian Datum (1975) โดยมี Central Meridian ที่ 99 องศาตะวันออก จาก Greenwich

ส่วนค่าระดับเป็นความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (Mean Sea Level, Kolak Datum)

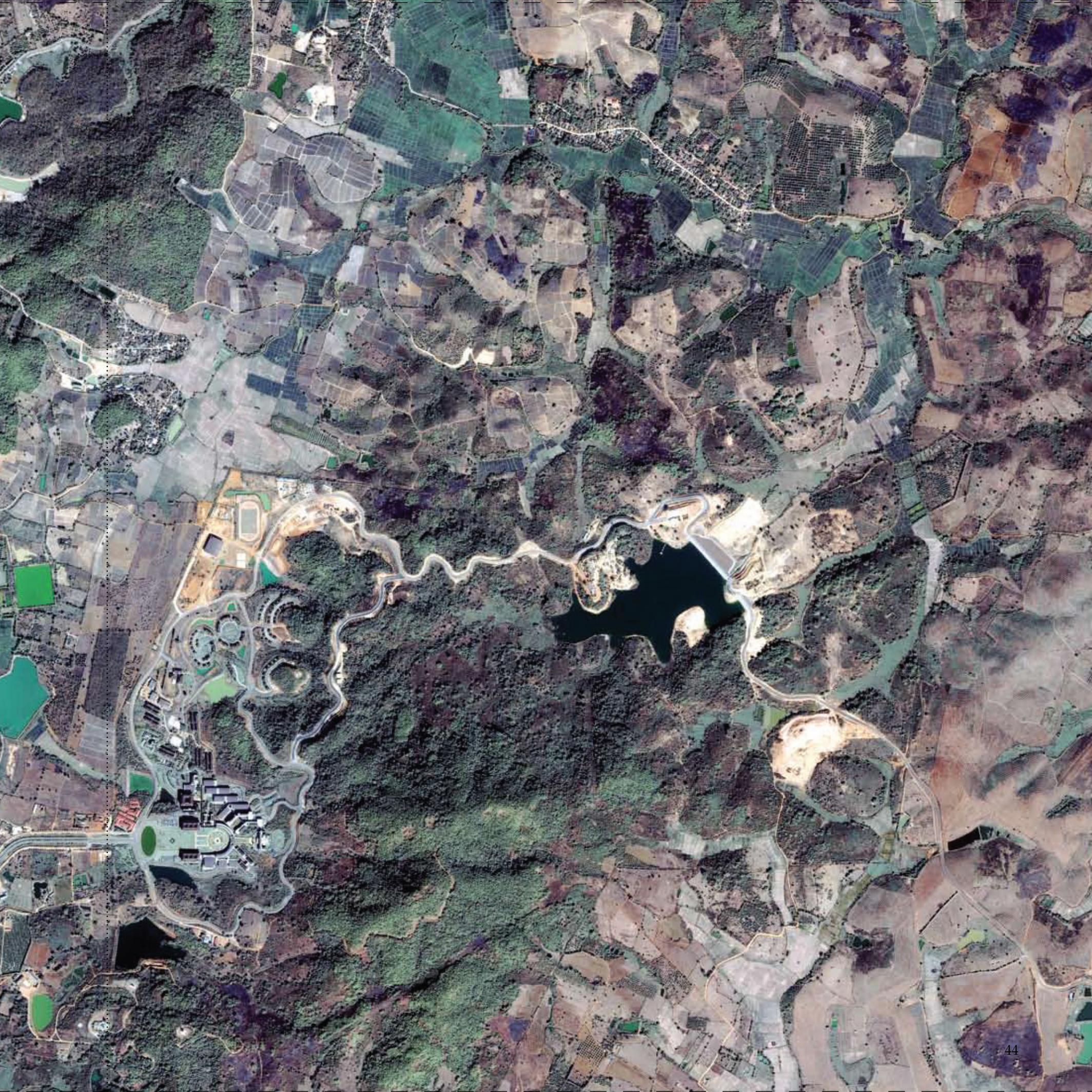

พัฒนาการงานก่อสร้าง

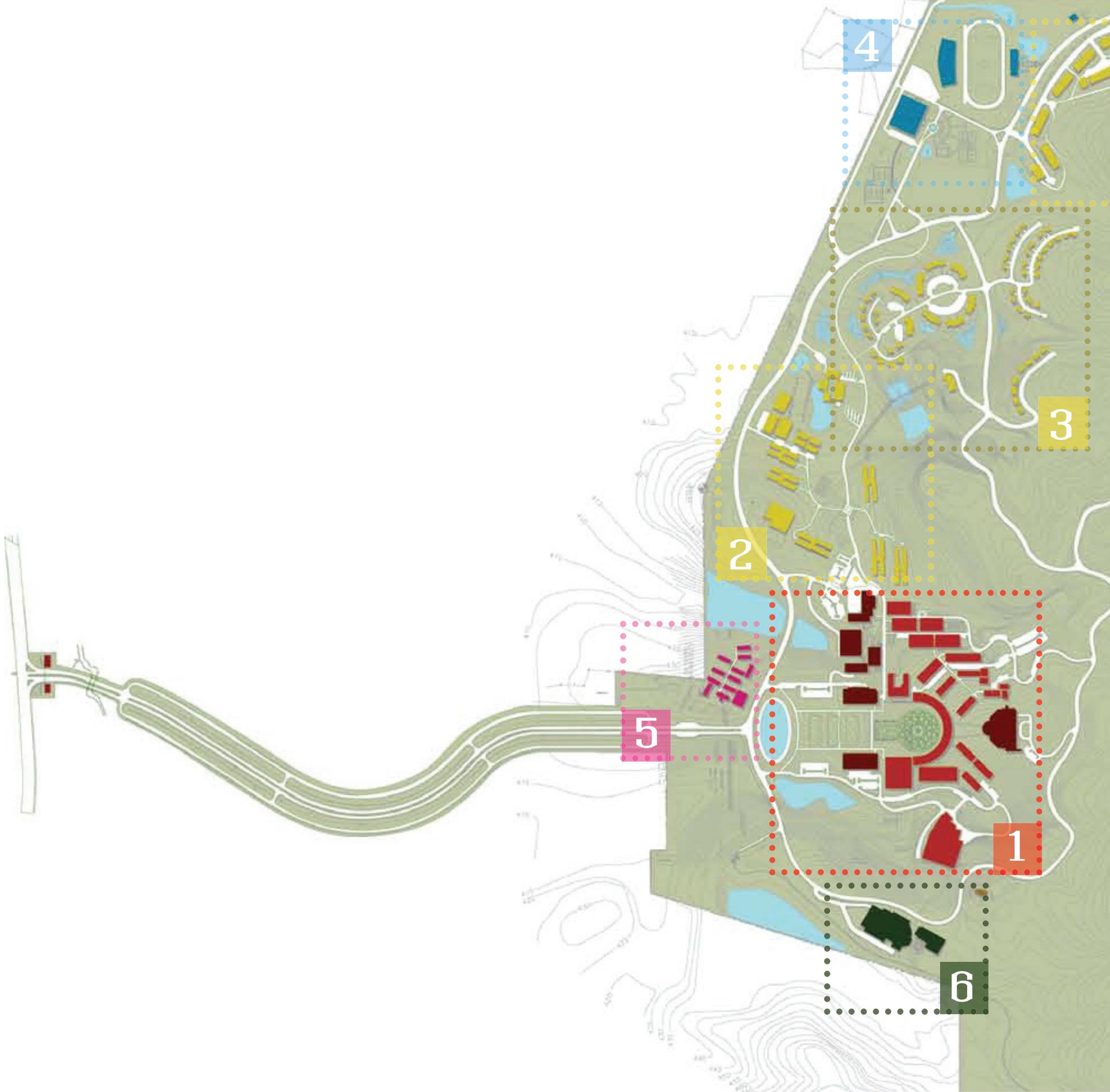
ภาพถ่ายดาวเทียมของโครงการ
ปลายปีพ.ศ. 2547

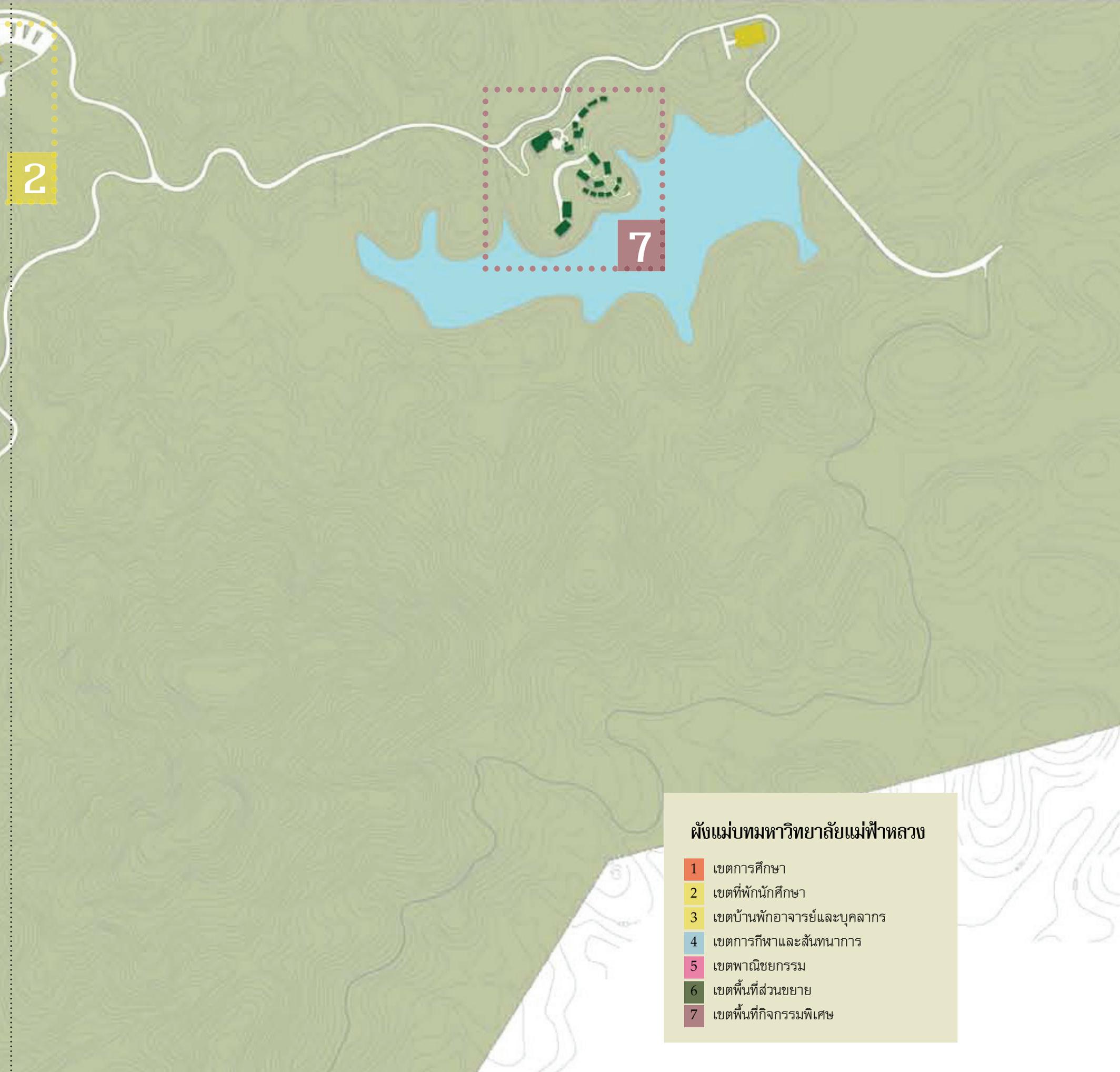

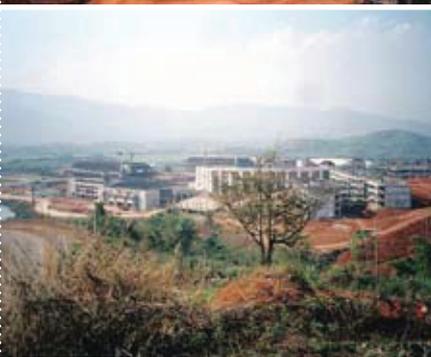
ภาพถ่ายทางอากาศ ทัศนียภาพของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ปลายปีพ.ศ. 2550

ผังแม่บทมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

- 1 เขตการศึกษา
- 2 เขตที่พักนักศึกษา
- 3 เขตบ้านพักอาจารย์และบุคลากร
- 4 เขตการกีฬาและสันทนาการ
- 5 เขตพาณิชยกรรม
- 6 เขตพื้นที่สวนขยาย
- 7 เขตพื้นที่กิจกรรมพิเศษ

พ.ศ. 2541

10 มีนาคม

รับมอบงานจ้างการออกแบบ
ผังแม่บทการออกแบบอาคาร
ระบบสาธารณูปโภค
และภูมิสถาปัตยกรรม

5 พฤษภาคม

เริ่มงานสำเร็จและออกแบบวางผังแม่บท
โดยละเอียด

19 กันยายน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

26 มีนาคม

พิธีเปิดถนนทางเข้าพื้นที่มหาวิทยาลัย
ชาวเชียงรายทุกหมู่เหล่า รัฐมนตรีว่าการ
ทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน โดยเฉพาะ
ชาวบ้านตำบลแม่ข้าวต้ม ตำบลนางแล ตำบล
ท่าสุด นัชมื่นคน ได้ร่วมกันนำมิด พริ้ว จอบ
เสียม และเครื่องจักรมาบุกเบิกทางเข้า
มหาวิทยาลัยบริเวณดอยแม่เป็นปฐมฤกษ์

การปลูกป่าครั้งแรกในพื้นที่

5 มิถุนายน

ทบวงมหาวิทยาลัยและจังหวัด
เชียงรายจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกป่าที่
ดอยแม่ มีประชาชน นักเรียน นักศึกษา
จำนวนมากเข้าร่วม รวมทั้งองค์กร
ต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน นับ
เป็นการปลูกป่าอย่างเป็นทางการครั้งแรก
ณ บริเวณที่ตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

อธิการบดีผู้ก่อตั้ง

ตุลาคม

ย้ายที่ทำการหน่วยประสานงานกรุงเทพฯ
จากอาคารพญาไทพลาซ่า ไปยังอาคาร
ทบวงมหาวิทยาลัย ชั้น 6

25 กันยายน

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541
ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา
ในวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2541
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จึงได้ยึดถือวันนี้
เป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ

พ.ศ. 2542

มิถุนายน

เริ่มการก่อสร้างอาคารที่ทำการชั่วคราว
(อาคารส่วนหน้า) บริเวณดอยง่อม

22 กรกฎาคม

เริ่มการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวร

พฤษภาคม

ขอใช้สถานที่โรงเรียนเทศบาลวัดศรีเกิด
เป็นสถานที่สอบคัดเลือกและ
สัมภาษณ์นักศึกษารุ่นแรก จำนวน 62 คน
และ ขอใช้อาคารโรงเรียนเทศบาล 6 สลาก
กินแบ่งรัฐบาล จากเทศบาลเมืองเชียงราย
เป็นสถานที่ทำการและสถานที่ศึกษาชั่วคราว

18 มิถุนายน

พิธีลงนามในสัญญาการก่อสร้างอาคารที่ทำการ
ถาวรของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงระหว่าง
รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กับผู้แทนบริษัท ช.การช่าง
จำกัด (มหาชน) วงเงินงบประมาณการก่อสร้าง
2,325 ล้านบาท

15 ตุลาคม

มหาวิทยาลัยย้ายที่ทำการชั่วคราว
จากโรงเรียนเทศบาล 6 สลากกินแบ่งรัฐบาล
เข้ามาที่อาคารส่วนหน้าจำนวน 12 หลัง
ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ และใช้เป็นทั้งสำนักงาน
และอาคารเรียนชั่วคราว ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่
2 ปีการศึกษา 2542

พ.ศ. 2543

2 พฤษภาคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
อัครราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ ทรงวางศิลาฤกษ์อาคาร
ที่ทำการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

9 ธันวาคม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
อาคารศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน

23 มกราคม

พิธีเปิดประตูเปิดการก่อสร้างกลุ่มอาคารเรียน
โดยรองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ อธิการบดี

15 สิงหาคม

รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
แจ้งว่าได้พิจารณาให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่า
ในการจัดตั้งศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน
แก่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ในโอกาสครบรอบ 100 ปี
แห่งวันพระราชสมภพ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

พ.ศ. 2544

พฤษภาคม

เริ่มเข้าใช้อาคารที่ทำการถาวรชุดแรก

ได้แก่ อาคารเรียนรวม อาคารกิจกรรมนักศึกษา

และศูนย์อาหาร หอพักนักศึกษาชายและหญิง 3 หลัง

ธันวาคม

ย้ายที่ทำการหน่วยประสานกรุงเทพฯ ไปยังอาคาร
พอร์จูนทาวน์ ชั้น 22 บนพื้นที่ 118 ตารางเมตร

29 ธันวาคม

เริ่มงานก่อสร้างอาคารศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน
โดยบริษัทรับเหมาก่อสร้างจีนจากมณฑลยูนนาน ชื่อ
China Yunnan Corporation for International
Techno-Economic Cooperation

พิธีเปิดประตูเริ่มการก่อสร้าง

พ.ศ. 2545

9 กุมภาพันธ์

- ส่งมอบอาคาร 4 อาคาร ได้แก่
- หอพักนักศึกษาหญิงแบบที่ 1 หลังที่ 1 (F1)
- หอพักนักศึกษาหญิงแบบที่ 2 (F2)
- หอพักนักศึกษาชายแบบที่ 1 หลังที่ 1 (M1)
- และอาคารกิจกรรมนักศึกษาและศูนย์อาหาร (D1)

31 ตุลาคม

- ส่งมอบอาคารปฏิบัติการ 1 (S1)
- หอพักนักศึกษาหญิงแบบที่ 1 หลังที่ 2 (F1-2)

28 มีนาคม

ส่งมอบอาคารโรงอาหารส่วนพักอาศัย (D2)

30 มีนาคม

ส่งมอบอาคารเรียนรวม (C1)

10 สิงหาคม

- อาคารศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์ และสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนไต้หวันประชาชนจีนประจำประเทศไทยได้ทำพิธีส่งมอบอย่างเป็นทางการให้กับมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ใช้เวลาในการก่อสร้าง 7 เดือน

6 ธันวาคม

ส่งมอบอาคารศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (AV)

พ.ศ. 2546

27 มกราคม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมอาคารศูนย์ภาษาและ
วัฒนธรรมจีนเป็นการส่วนพระองค์ และพระราชทาน
นามว่า “ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร”

3 ธันวาคม

ส่งมอบอาคาร 2 อาคาร ได้แก่
อาคารปฏิบัติการ 5 (S5)
และหอพักนัก
ศึกษาชายแบบที่ 2 (M-2)

22 มกราคม

อ่างเก็บน้ำด้านหลัง
มหาวิทยาลัยสร้างเสร็จ

8 สิงหาคม

ส่งมอบที่พักอาจารย์และบุคลากรโสต
ประเภทอาคาร (A-1)

ตุลาคม

เริ่มทำการผลิตน้ำประปาเพื่อใช้ในมหาวิทยาลัย

28 มีนาคม

ส่งมอบอาคารที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ 4 อาคาร ได้แก่
อาคารสำนักงานอธิการบดี (AD)
อาคารเรียนรวม หอสมุดรวม 1,500 ที่นั่ง (C4)
และอาคารสำนักวิชาหลังที่ 1 (E1) และหลังที่ 2 (E2)

1 กันยายน

เริ่มการก่อสร้างอาคารกีฬาเอนกประสงค์

8 กันยายน

ส่งมอบอาคารเรียนรวม หอสมุดรวม 150 ที่นั่ง (C2)
และ 300 ที่นั่ง (C3)

พ.ศ. 2547

3 กุมภาพันธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พิธีเปิดศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร และพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นบัณฑิตรุ่นแรกของมหาวิทยาลัย

15 ธันวาคม

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

5 เมษายน

ส่งมอบอาคารศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 2 (S2)
ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 3 (S3)
ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 6 (S6)
และบ้านพักรับรองอธิการบดี (H1)

26 เมษายน

ส่งมอบศูนย์บริการและวิจัย (RE)
บ้านพักผู้บริหาร (H3)
บ้านพักอาจารย์อาวุโส (H4)
บ้านพักอาจารย์แบบ A (H5)
บ้านพักอาจารย์แบบ B (H6)

6 พฤษภาคม 2547

การก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงชุดสุดท้ายแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามแผนแม่บทกายภาพระยะที่ 1 ได้แก่ อาคารหอประชุม อาคารบริหารกลาง อาคารเรียนรวม อาคารศูนย์บรรณสาร และหอพักนักศึกษาที่เหลือ

ตุลาคม

ย้ายที่ทำการหน่วยประสานงานกรุงเทพฯ ไปยังอาคารบัญชาภูมิ 2 ชั้น 7 เพื่อใช้เป็นสำนักงานมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กรุงเทพฯ

1 พฤศจิกายน

เตรียมงานศูนย์ฟื้นฟูชีวิตและสุขภาพครบวงจร ระยะที่ 1

23 พฤศจิกายน

อาคารกีฬาอเนกประสงค์ ซึ่งเริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ ใช้งบประมาณในการสร้างประมาณ 86.5 ล้านบาท ต่อมาได้รับพระราชทานชื่อจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถว่า "อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ"

พ.ศ. 2548

27 พฤษภาคม

ส่งมอบอาคารหอพักนักศึกษาภาษาจีน ประเสริฐ-ทัศนีย์ พงษ์กumar
และหอพักนักศึกษานานาชาติ เกา สารสิน

พฤศจิกายน

สร้างศูนย์ฟื้นฟูชีวิตและสุขภาพครบวงจร

27 มิถุนายน

หอพักนักศึกษาจีน หลังที่ 2
บุญทรง-เพียงใจ (หาญพาณิชย์) อัสวโกคิน

พ.ศ. 2549

12 ตุลาคม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จฯ เป็นองค์ประธานประกอบพิธีเททอง
หล่อพระพุทธรูปพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

31 พฤษภาคม

ส่งมอบอาคารเรียนริมน้ำ
อาคารอเนกประสงค์
และหอพักนักศึกษา
(ลำดวน) จำนวน 7 หลัง

มีนาคม

ทำสัญญาเช่าพื้นที่สำนักงาน
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กรุงเทพฯ เพิ่ม
ณ อาคารปัญญาภูมิ 2 ชั้น 8
อีก 645 ตารางเมตร

15 กันยายน

ทำสัญญาก่อสร้างอาคารเรียน
และปฏิบัติการวิทยาศาสตร์สุขภาพ

พ.ศ. 2550

15 พฤษภาคม

ส่งมอบอิมจิษฐ์สนามกีฬากลางแจ้ง (ฝั่งตะวันออก)

13 ธันวาคม

การก่อสร้างวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ แล้วเสร็จ

30 สิงหาคม

ทำสัญญาก่อสร้างอาคารปฏิบัติการ
แพทย์แผนไทยประยุกต์
และอาคารเรียนรวมและกิจกรรมนักศึกษา

20 พฤศจิกายน

ส่งมอบอาคารศูนย์ฟื้นฟูชีวิตและ
สุขภาพครบวงจร ระยะที่ 2

พ.ศ. 2551

17 กุมภาพันธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จฯ ทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าวิหาร
พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ และบรรจุพระบรมสารีริกธาตุลงในพระเศียร
พระพุทธรูปพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติ

11 มกราคม

ส่งมอบอิมจัณฑ์สนามกีฬากลางแจ้ง (ฝั่งตะวันตก)
เริ่มการก่อสร้างอาคารเรียนรวมอเนกประสงค์

“...ดอยแง่ม คำว่า แง่ม น่าจะหมายถึง ง่าม เพราะลักษณะของแง่มเป็นเหมือนง่ามที่เขาสองลูกมาบรรจบกัน ภายหลังจากสร้างมหาวิทยาลัยแล้ว มีกวีชาวจีนมาบอกว่า ดอยแง่มมีลักษณะเหมือนแท่นที่วางพู่กันจีน จึงเหมาะที่จะเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และจะเป็นดินแดนของนักปราชญ์ต่อไปในอนาคต ถ้าจะนำไปใช้เป็นที่ทำการอย่างอื่น ก็คงไม่เหมาะ เราจึงรู้สึกที่เราเลือกที่ถูกต้องแล้ว

“ดอยแง่มเมื่อแรกพบ เป็นดอยที่เมื่อมองจากด้านถนนพหลโยธินจะเห็นเป็นดอยสูง ห่างจากถนนประมาณ 2 กิโลเมตร เข้าไปดูใกล้ๆ จึงพบว่าเชิงเขาเต็มไปด้วยไร่ข้าวโพดและมันสำปะหลังและละหุ่ง ไม่มีไม้ใหญ่เหลืออยู่ มองไปที่บนดอยเห็นแต่ป่าไผ่เป็นส่วนใหญ่ ดินดอยเป็นเนินเขาหลายลูกสูงชันแตกต่างกัน ชาวบ้านอยากให้พื้นที่หลังดอยเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยมากกว่า เพราะมีคนจับจองทำประโยชน์น้อย ยังมีที่ว่างเปล่าอีกมาก ไม่อยากให้ด้านหน้าดอย เพราะมีการบุกรุกเข้าทำประโยชน์อยู่มาก เราก็บอกว่า ไม่ยอม เราจะเอาด้านหน้าดอย คือ ด้านถนนพหลโยธิน เราไม่อยากจะอยู่ด้านหลังดอย เดี่ยวจะมีคนเรียกว่า มหาวิทยาลัยหลังเขา ต้องเจรจาอยู่นานกว่าจะได้เท่าที่เห็นวันนี้ หลังจากนั้นได้เข้าสำรวจโดยละเอียด ยิ่งพบความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงเลือกเอาตรงนี้ แต่ก็ต้องขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนในเวลานั้น

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

จากความทรงจำของผู้เกี่ยวข้อง

รองศาสตราจารย์สุปรียา หิรัญโร ประธานอนุกรรมการดูแลด้านกายภาพ และการออกแบบ

“...ตอนแถมมีข้อดีกว่าที่อื่น 3 ข้อ คือ หนึ่ง อยู่บนเขา คล้ายที่ประทับสมเด็จพระสังฆราช สอง ใกล้ถนนใหญ่ สาม ใกล้สนามบิน เมื่อตัดสินใจเลือกที่ได้แล้วก็ต้องทำทางเข้าโครงการ คณะกรรมการได้ขอความร่วมมือจากชาวเชียงใหม่ช่วยกันบริจาคที่สำหรับตัดถนนทางเข้าโครงการ

ตอนแรกถนนที่เขียนแบบเป็นถนนตรงๆ แต่ตอนหลังก็ได้ถนนที่คด ก็แล้วแต่จะผ่านบ้านใคร เส้นทางเข้าก็เลยคดเคี้ยวเล็กน้อย ทั้งชาวบ้าน หน่วยงานราชการ เอกชน ร่วมกันบริจาคจนได้ทั้งหมดประมาณ 7-8 ล้านบาท สามารถรื้อทางให้พอเป็นถนนเข้าโครงการได้ และกำหนดความกว้างทางเข้าไว้ประมาณ 100 เมตร...”

โจทย์ของเราคือต้องให้ความสำคัญกับ Academic Zone เป็นอันดับแรก ประกอบด้วย ที่ทำงานอาจารย์ ไม่มีการแบ่งแยกเป็นคณะ แต่แบ่งเป็นภาควิชาแทน เป็นโจทย์ที่ใช้มาตั้งแต่มหาวิทยาลัยสุรนารี และวลัยลักษณ์ ที่นี่เป็นแห่งที่ 3 กำหนดให้อาจารย์มารวมกันหมด ไม่มีตึกบัญชี ไม่มีตึกสถาปัตย์ ไม่มีตึกวิศวกรรม เพราะเราทำที่สุรนารี แล้วได้ผล แทนที่จะมีนักการคณะละคน ก็มีนักการ 3 คนก็พอ และแทนที่จะมีพิมพ์ดีด 10 คณะ ร้อยอัน ก็มีแค่ 30 อันก็พอ เป็นการรวมบริการประสานภารกิจ เป็นตึกที่ทำการของอาจารย์ 4 หลัง เราคิดว่าจะสร้างได้แค่ 2 หลัง

ให้ออกแบบมีแกนหลัก มีสระน้ำ

และมีลาน เรียกว่าลานพิธี เพราะเห็นแล้วว่ามหาวิทยาลัยที่ดีส่วนมากจะมีลานอย่างเช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งลานนี้ถือเป็นแกน แล้วจะล้อมรอบด้วยอาคารเรียนที่รวมกันหมด ไม่มีการแยกภาค มีสัก 3-4 ขนาด คือ 30-50 ทำรวม 2 ชั้น 35-70 จากนั้นก็เป็น 150, 300 แล้วก็ 1,500 เป็นชั้นยกระดับ จาก 300 ก็เป็น 1,500 ใช้เป็น Auditorium สำหรับปี 4

พอมี Academic Zone แล้ว ก็ต้องมี Workshop อย่างหนีเวิร์คช็อป บางที่เอาไปไว้เสียไกล แต่ว่าในส่วนของอาคารบำรุงรักษาเป็นอาคารที่ทำให้สะอาดได้ เช่น ชีพคอมพิวเตอร์ ชีพเขียนแบบ จะไม่มีชีพสกปรกที่แม่ฟ้าหลวง เพราะเราทำร่วมกับฝ่ายวิชาการ จะมีก็ Food Science ที่อาจเออะได้บ้าง เพราะเป็นวิทยาศาสตร์การอาหาร เวิร์คช็อปเหล่านี้ให้อยู่ใน Academic Zone

จากนั้นก็เป็นที่ Residential Zone ส่วนหอพักนักศึกษา พอมีศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน ก็มีหอพักจีน แล้วค่อยเป็นส่วนสนามกีฬาและสันทนาการ ซึ่งเป็นพื้นที่ราบที่สุด นอกนั้นจะเป็นพื้นที่เนินขึ้นลง ศูนย์พักพิงตอนนี้สร้างเสร็จแล้ว มหาวิทยาลัยเป็นผู้บริหารเอง เป็นส่วนที่จะสร้างรายได้ของมหาวิทยาลัย

เราเขียนโจทย์ไว้ง่ายๆ เป็นข้อบังคับไม่กี่อย่าง เช่น หนึ่ง ใต้ถุนสูงให้ได้มากที่สุด เพราะว่าตึกจะแน่นอย่างไรก็ตาม ถ้าใต้ถุนสูง ก็จะไม่รู้สึกถึงความแน่นของตึก เพราะสามารถมองเห็นทะลุถึงกันได้ ถ้าไม่จำเป็นไม่ทำให้ห้องข้างล่าง ให้ทำใต้ถุนสูงให้หมดสอง หลังคาห้ามแบน ให้มุงหลังคา ซึ่งต้องมุงกระเบื้องลอนคู่ ถ้าเป็นหลังคา

แปลนเล็กให้มุงด้วยกระเบื้องได้ และสาม ให้มีเสา ก็มีคนถามว่าทำไมต้องเอาเสาไว้ข้างนอก เพราะเราอยากให้อุณหภูมิเป็นตึกในเมือง อย่างนี้เป็นต้น”

อาจารย์กี ขนิษฐานันท์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...โครงการนี้เป็นโครงการที่เรียกว่าเป็นแบบม้วนเดียวจบ คือสร้างทีเดียวสำเร็จเป็นมหาวิทยาลัย แม้ว่าความจริงหลังจากสร้างเสร็จก็มีงานเพิ่มเติมภายหลัง แต่เรียกว่าเป็นการรวมเป็นโปรเจกต์เดียวใช้งบประมาณ 2,000 กว่าล้าน

เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ครบทุกอย่าง แม้กระทั่งระบบน้ำก็ทำเอง อ่างเก็บน้ำก็ผลิตประปาเอง ระบบไฟฟ้าก็ซื้อจากไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเดินไฟฟ้าเข้าไป ใช้น้ำผลิตเองแล้วในพื้นที่ที่บอกว่าสวนที่เป็นนาเป็นไร่ และพื้นที่ว่างเปล่าสวนนี้ ก็ใช้เป็นพื้นที่ก่อสร้างอาคาร ส่วนพื้นที่ภูเขาก็เก็บเป็นภูมิทัศน์และป่าเอาไว้

แผนหรือเป้าหมายที่เลือกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะเกี่ยวเนื่องกับสมเด็จพระสังฆราช มีอีกเรื่องคือ เชียงรายเป็นจังหวัดอยู่ในแผนที่พัฒนาภูมิภาค เชื่อมโยงระหว่าง 3-4 ประเทศ ที่เรียกว่าสี่เหลี่ยม

เศรษฐกิจ มีจีน พม่า ลาว ไทย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539) เป็นลุ่มแม่น้ำโขง คือ 3 ประเทศรวมกันเป็นสามเหลี่ยมทองคำ และเหนือขึ้นไปก็เจอประเทศจีน ประมาณ 200 กิโลเมตร ก็ถึงชายแดนประเทศจีน ตรงนี้แผนการพัฒนาระหว่างประเทศกำลังพัฒนาที่จะเชื่อมโยงระบบคมนาคมเพื่อให้ 3-4 ประเทศติดต่อกันสะดวกขึ้น มีการซื้อขายส่งสินค้า มีการท่องเที่ยวมากขึ้นขณะนี้กำลังขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ

ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกับประเทศจีนก็มีการโอบอุ้มช่วยเหลือกันด้วยการตั้งศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยทางเงินลงทุน สิ่งก่อสร้างและส่งครูอาจารย์มาสอน ถือว่าเป็นแบบอย่างของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในอนาคต”

ดร. สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา
ประธานบริษัท เอส เจ เอ ทริตี จำกัด
(พ.ศ. 2532-2549)

“...แนวความคิดของผมคือ สิ่งแรก
ต้องใช้ contour เป็นองค์ประกอบสำคัญ
จะเป็นตัวชี้ถึงรูปลักษณะของการวางผัง
อีกเรื่องหนึ่งคือการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
เช่น ป่าและน้ำที่มีอยู่เดิม

เราเน้นเรื่องน้ำและเรื่องหุบเขา
ตามธรรมชาติ ต้องให้ความสำคัญกับน้ำ
เพราะน้ำมีทั้งประโยชน์และโทษ และน้ำ
มีผลต่อการเคลื่อนตัวของดินด้วย น้ำและภูเขา
จึงเป็นตัวกำหนดการวางผังทั้งหมด

ที่ดินตรงนั้นแปลกมาก เมื่อมองจาก
ทางเข้าเข้าไป จะเห็นเหมือนพื้นที่โอบล้อมอยู่
ด้วยที่ดินที่ลาดชันขึ้นไปจนถึงยอดเขา ภาพ
ที่คิดไว้จึงน่าจะเหมือนที่ พิเตอร์โฮฟ นอกเมือง
เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก หรือ แวร์ซายส์ (Versailles)
คือต้องมีแกนหลัก หรือแกนประธาน มีต้นไม้
ปลูกทึบสองข้างนำสายตาไปสู่จุดศูนย์กลาง
ของกลุ่มอาคาร ส่วนการวางตำแหน่งอาคาร
ต่างๆ ก็จะตั้งอยู่ตาม contour ขึ้นไปจากระดับ
พื้นดินต่ำจนถึงระดับสูงสุดที่สุด”

เยี่ยม วงษ์วานิช
ประธานกรรมการบริหาร
บริษัท สถาปนิก หนึ่งร้อยสิบ จำกัด

“...งานออกแบบของมหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง ไม่ใช่บริษัท 110 ทำคนเดียวแต่
มีทีมงานเข้ามาช่วยกันทำ 10 บริษัท บริษัท
ที่ทำงานหลักมีบริษัทสถาปนิก 3 บริษัทคือ
110, SJA+3D และสถาปนิก 49 ร่วมกัน
เสนองาน เป็นคล้ายๆ กับคู่สัญญาหลักกับ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกับทบวงมหาวิทยาลัย
นอกจากนี้ยังมีบริษัทที่ไม่ได้เป็นคู่สัญญา
หลักอีก 7 บริษัทที่ร่วมเสนอ Proposal คือ
Belt Collins, AEC, E49/L49/CM49,
CEDA, ว. และ สหยา รวมทั้งหมดก็เป็น
10 บริษัท โครงการนี้ถือเป็นโครงการใหญ่ที่
ในช่วงประกวดแบบมีบริษัทที่ปรึกษาเกือบ
ทั้งประเทศมาร่วมกันเสนองานนี้งานเดียว
ในช่วงนั้น

ผังแม่บทที่ออกแบบไว้ให้เป็น
มหาวิทยาลัยที่ไม่กำหนดเป็นคณะ แต่ กำหนด
เป็นภาควิชาหรือสาขาวิชา เช่นคณะวิทยาศาสตร์
การอาหารก็จะเป็นเพียงภาควิชา ซึ่งสามารถ
เปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า สมมุติว่าเปิดแล้ว
ความนิยมไม่เป็นตามที่คาดไว้ ก็สามารถยุบ
ภาควิชาหรือลดขนาดของภาควิชาได้ หรือ
ถ้าภาควิชาได้รับความนิยมก็สามารถขยาย
ขนาดภาควิชาขึ้นไปได้

เมื่อแนวทางไม่เป็นคณะ เลยต้อง
สร้างส่วนกลางที่มีความยืดหยุ่นสำหรับการ
ใช้งาน โดยมหาวิทยาลัยจะแบ่งเป็นโซนคือ
Academic Zone เป็นส่วนการเรียนการสอน
โดยเฉพาะ โซนพักอาศัยหรือ Residential
Zone เป็นส่วนสำหรับที่อยู่ของอาจารย์และ
นักศึกษา อีกโซนก็เป็น Recreation Zone

สนามกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ

การวางผังแม่บทแรกเริ่ม จะแบ่ง
ออกเป็น Academic Zone อยู่ตรงกลาง
แล้วขยายอาคารออกไปได้รอบๆ มีถนน
ล้อมรอบ เราก็มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัย
นี้เป็นมหาวิทยาลัยที่เราสร้างบรรยากาศให้
มีความร่มรื่น และน่าเรียน ฉะนั้น อันแรก
คือเราไม่ให้มีรถยนต์เข้าไปอยู่ในส่วนของ
อาคารเรียน รถยนต์จะอยู่รอบนอก แต่ใน
อาคารเรียนจะเชื่อมต่อกันด้วยทางเดิน มี
แลนด์สเคปต่างๆ พื้นที่ด้านหลังมหาวิทยาลัย
ที่เป็นภูเขา ก็เสนอให้ปลูกป่า เพื่อให้เป็น
มหาวิทยาลัยในป่า หรือ University in
the Forest สิ่งที่เราเสนอให้ทำอยู่ขณะนี้คือ
ให้ทำป่าตัวอย่างที่สามารถเข้าไปเรียนรู้และ
ศึกษาได้

ดร.สุเมธ ผู้วางแนวทางหลักของ
ผังแม่บทมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรจะ
มีแกนหรือมีหัวใจ เพื่อให้เกิดความสง่างาม
ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือการที่
เป็นมหาวิทยาลัยในพระนามของสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 จึงมีการถ่ายทอดพระ
ปรีชาสามารถ หรือสิ่งที่พระองค์ทรงโปรด
ไว้ในงานออกแบบด้วย เช่นที่ลานวงกลมที่
ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่
พระองค์ทรงโปรด คือการดูดาว จึงออกแบบ
ให้เป็นลานรูปดาว เป็นต้น

เมื่อแรกเริ่มที่เราเข้าไปสำรวจ
พื้นที่ ไม่มีถนนเข้าไปในโครงการ ได้มีการ
ติดต่อซื้อที่ดินจากชาวบ้าน เพื่อกันพื้นที่ทำ
ถนนกว้าง 100 เมตร มีคนถามว่าทำไมต้อง
กว้างขนาดนั้น ทำถนนใช้แค่เลนละ 20
เมตรก็พอ ต้องอธิบายว่าความเป็นเมือง

มหาวิทยาลัยควรจะเริ่มตั้งแต่ทางเข้า เริ่ม
ตั้งแต่ถนน พอเลี้ยวเข้าถนนแล้วก็รู้ว่ามี
บรรยากาศของมหาวิทยาลัย แล้วที่เราขอที่
กว้างก็เพราะต้องการให้มีถนน Local ที่
แยกจากถนนหลักเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่ง Local
Road นี้จะเป็นถนนสาธารณะที่บุคคลภายนอก
ใช้ได้ แต่ไม่ใช่ถนนหลักในมหาวิทยาลัย
ฉะนั้น ตอนนี้อาจสามารถควบคุมได้ตั้งแต่
ประตูทางเข้า และควบคุมไม่ให้เกิดการ
สร้างห้องแถวล้อมรอบมหาวิทยาลัย ดังเช่น
ที่เกิดขึ้นกับมหาวิทยาลัยอื่น”

นิธิ สถาปิตานนท์ ประธานกรรมการ บริษัทในเครือ 49 กรุ๊ป

“...การที่มีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นทำให้เป็นผลดีแก่ชาวเชียงรายหลายประการหนึ่ง ให้ความรู้และชาวเชียงรายก็จะมีมหาวิทยาลัยที่เป็นหน้าเป็นตาของเมืองเขาและสอง เมื่อมาแล้วก็จะมีนักศึกษามาจากทุกสารทิศ มาทำให้ท้องถิ่นเจริญขึ้น ไม่ได้มีความรู้สึกว่าจะเข้ามาทำลายธรรมชาติ และทุกคนก็หวังว่าเมื่อมีมหาวิทยาลัยมาแล้วทุกอย่างก็จะเจริญ โดยเฉพาะบริเวณรอบๆเท่านั้นแต่ทั้งเชียงรายก็น่าจะเจริญขึ้น

ในแง่ของความรู้และในแง่ของการพัฒนา ความเป็นเมืองมหาวิทยาลัยจะเป็นโดยธรรมชาติ เมื่อมีนักศึกษามากขึ้นในแง่ขององค์กรก็มีขนาดใหญ่กว่าชุมชน กว่าหมู่บ้านอยู่แล้ว คำว่าเมืองก็หมายถึงมีที่อยู่อาศัยที่ต้องจ่ายตลาดหาที่กินข้าว มีที่พักผ่อนก็จะเกิดแบบเสี่ยงไม่ได้ ถ้าเกิดทางการมีการวางผังชุมชนรอบๆไปเลย ก็จะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด จึงควรจะมีการวางผังชุมชนรอบๆมหาวิทยาลัยซึ่งสามารถทำได้

ในอนาคตผมอยากให้มีการควบคุมความสูงของอาคาร ควบคุมการใช้ที่ดิน F.A.R. ตามกฎระเบียบการวางผังเมืองที่ดี น่าจะประกาศให้เป็นพรบ.เป็นกฎหมาย ใครทำอะไรบริเวณนี้ต้องใช้กฎระเบียบนี้ เรียกว่าเป็นกฎระเบียบของท้องถิ่น ถ้าไม่ทำก็จะอันตราย จะทำลายสภาพแวดล้อมทำลายความสวยงามที่มี ก็จะทำอาคารสูงถ้ามีหอพักเอกชนขึ้นมาก็ต้องไม่เกินกำหนดที่วางไว้ ในมหาวิทยาลัยเองก็ต้องมีกฎระเบียบว่าให้สร้าง ความสูงได้เท่าไร

เช่น การใช้วัสดุสามารถกำหนดไปได้เลย หลังคาต้องใช้สีนี้เท่านั้น

ยกตัวอย่างเมืองดีๆ ในยุโรปก็สามารถกำหนดสีของหลังคาได้ สีของผนังได้ ทำให้เป็นตัวอย่างของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทำได้ คือการออกพรบ. ควบคุมจะจ้างสถาปนิกที่โหมมาก็ต้อง follow ตามนี้ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน”

ดร. วีระพันธุ์ ชินวัตร หัวหน้าทีมออกแบบโครงการ เอส เจ เอ ทรีดี จำกัด

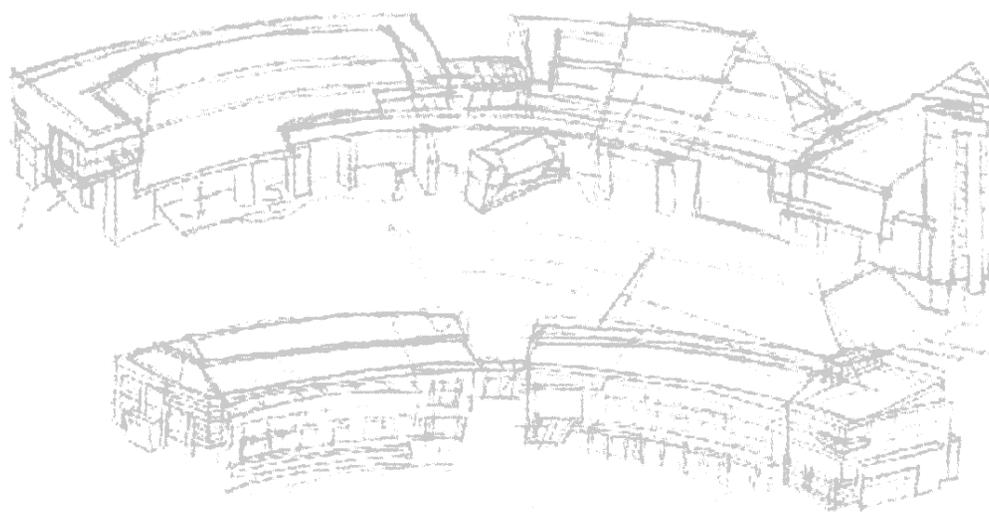
“...การออกแบบผังแม่บทที่ด้อยแง่มมีการปรับปรุงแบบจากงานประกวดแบบที่จอมหมอกแก้วเดิม แม้จะรักษาแนวความคิดหลักไว้ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่ใหม่

แนวความคิดหลักของผังแม่บทที่ยังคงถูกรักษาไว้มี 3 ประการคือ หนึ่ง คือการจำลองภาพแผนที่ดวงดาวบนเพดานที่ท้องพระโรง พระตำหนักพระตำหนักดอยตุง ซึ่งเป็นสิ่งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงโปรด มาใส่ในผังแม่บท สอง คือการนำความเป็นท้องถิ่นเมืองร้อนมาประยุกต์กับงานสถาปัตยกรรมของหอคำ ที่ไร่มะฟ้าหลวง ซึ่งออกแบบไว้โดยอาจารย์นคร พงษ์น้อย และสาม คือความเป็นภูมิภาค ที่ต้องการยกระดับให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จึงต้องให้มีความสง่างามด้วย

เมื่อเปลี่ยนสถานที่ตั้งก็ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบจากผังเดิมที่เป็นรูปวงกลมให้เป็นรูปทรงโค้งเหมือนทรงเกือกม้าหรือตัวยู เพื่อให้สะดวกในการเชื่อมต่ออาคารตามความลาดชันของพื้นที่

ในเรื่องของการออกแบบอาคารเรียน ปัญหาอยู่ที่ความต่างระดับของพื้นที่เชิงเขาซึ่งสูงต่ำไม่เท่ากัน แต่เราต้องเชื่อมอาคารให้เข้ากัน ดังนั้นชั้นล่างของอาคารหนึ่งอาจไปตรงกับชั้นบนของอีกอาคาร บางส่วนเราต้องการเชื่อมทแยง ก็ต้องมีทางเดิน ที่เป็นทางลาดลงมา และปรับความสูงของชั้นล่างเพื่อให้เกิดความสมดุลแก่อาคาร ดังนั้นชั้นล่างจึงต้องเป็นใต้ถุนโล่ง ซึ่งใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่ให้นักศึกษามานั่งพักทำกิจกรรมได้ และระบายอากาศได้ดี

มหาวิทยาลัยแห่งนี้เราตั้งใจจะให้ เป็นมหาวิทยาลัยที่ออกแบบเพื่อคนพิการ ฉะนั้น เราจะทำเป็นทางเดินลาด (Slope) ต่อเนื่อง แม้จะอยู่บนภูเขาก็สามารถใช้รถเข็นได้ แม้ไม่ได้ทั้งหมดบางส่วนก็จะนำลิฟต์มาใช้ประกอบ เป็นตัวเชื่อมจุดต่างๆ ได้หมด”

**ประกาศ วิทยานุกูล :
สถาปนิกโครงการ
บริษัท สถาปนิก 49 จำกัด**

“...เมื่อทางมหาวิทยาลัยคัดเลือกพื้นที่ตั้งโครงการที่ดอยแม่ผม ผมได้เข้าไปสำรวจเพื่อปักหมุดตั้งแต่เริ่มโครงการด้วยการใช้ GPS ตอนนั้นถนนยังไม่เป็นป่าเขา จำไม่ได้ว่าหลักหมุดมีจำนวนเท่าไร

การออกแบบงานสถาปัตยกรรมของเฟสแรก มีการแบ่งความรับผิดชอบระหว่าง 3 บริษัทคือ สถาปนิก 110, SJA+3D และ A49 แต่โดยรวมแล้วถือว่าการออกแบบร่วมกันทั้งหมด

บริษัทสถาปนิก 110 รับผิดชอบงานออกแบบห้องสมุดและอาคารพิเศษ, SJA+3D ออกแบบอาคารเรียนรวมและอาคารปฏิบัติการ สำหรับ A49 ออกแบบสำนักอธิการบดี หอพักชายหญิง อาคารและบ้านพักอาจารย์ รวมไปถึงอาคารส่วนหน้าเพิ่มเติมจะใช้เป็นอาคารชั่วคราว แต่เมื่อโครงการแล้วเสร็จ มหาวิทยาลัยได้เก็บไว้ใช้งานต่อโดยปรับปรุงอาคารใหม่ใช้งานได้ต่อไป

การออกแบบสำนักงานอธิการบดีต้องให้มีความสง่างาม เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่สำคัญ มีการนำรายละเอียดสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์ใช้ เช่น คันทวย ค้ำยัน ช่องลม หลังคาเล่นระดับ ยื่นส่วนของอาคารเลียนแบบโครงสร้างไม้ แต่ลดทอนรายละเอียดลง

การออกแบบหอพักเน้นเรื่องการแยกชายหญิง และความปลอดภัยเป็นหลัก มีสโมสรที่อยู่ริมน้ำ เน้นความโปร่งสบายที่ไม่ติดเครื่องปรับอากาศ เพราะเชียงราย

อากาศดีอยู่แล้ว เย็นสบายตลอดทั้งปี หน้าร้อนก็ให้ลมพัดผ่านได้ และอยู่ใกล้ห้องสมุดและโรงอาหาร เรียกว่าให้ความสะดวกทั้งการเรียน การกินและการอยู่จะอยู่ใกล้กันหมดไม่ต้องออกไปไกล

รูปแบบของบ้านพักอาจารย์ เป็นแบบบ้านพักเมืองร้อน มีหลังคา มีใต้ถุนโล่ง มีการตกแต่งค้ำยันเป็นองค์ประกอบอาคาร บรรยากาศบ้านพักทำนออธิการบดีจะเหมือนบ้านพักที่เมืองนอก มีผนังยาว ไปสิ้นสุดที่บ้านพักรับรอง ที่สำคัญคือเมื่อมองลงมาจากบ้านพักของท่านจะเห็นวิวอาณาจักรทั้งหมด

โครงการนี้จะว่ายากก็ยากพอสมควรเพราะอาคาร 80 อาคารจะต้องเสร็จพร้อมๆ กันหรือในเวลาไล่เลี่ยกัน และงบประมาณที่มีจำกัด แต่ในที่สุดก็สำเร็จได้ตามกำหนดและแบบก็ออกมาอย่างที่คิดไว้”

**ขาลี มงคลรัตน์
ผู้ช่วยอธิการบดี**

“...การออกแบบอาคารในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงนี้ ทุกอาคารมีลักษณะพิเศษในตัว บางอาคารมีความน่าสนใจที่การวางผัง บางอาคารเน้นที่ประโยชน์ใช้สอยและรูปด้านของอาคาร เช่นสำนักอธิการบดี ที่มีความสง่างามและสวยทั้งเมื่อมองทั้งจากภายนอกและการตกแต่งภายใน หรืออาคารเรียนรวม C1 ที่เน้นความโค้งของอาคารเป็นรูปเกือกม้า สำหรับอาคารกลุ่ม E1 หรือ E2 หรืออาคาร AV ความน่าสนใจอยู่ที่ช่องเปิดกลางอาคาร ที่สามารถมองเห็นกันได้จากระดับพื้นถึงชั้นที่ 2, 3, 4 ได้เลย มีความโปร่งโล่งและให้แสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารได้อย่างเพียงพอ

ลักษณะพิเศษของการวางผังแม่บทของมหาวิทยาลัย น่าจะอยู่ที่การเชื่อมต่อระหว่างอาคาร หรือระหว่างกลุ่ม ซึ่งสามารถเดินเชื่อมกันได้ ทั้งในระดับเดียวกัน และระดับความสูงต่ำต่างกัน เช่นทางเดินจากอาคารเรียนรวม ห้องสมุด โรงอาหาร อาคารปฏิบัติการ ไปจนถึงหอพัก จะเป็นทางต่อเนื่องถึงกันตลอด

ที่สำคัญคือการเชื่อมต่อระหว่างอาคารมีหลายระดับขึ้นอยู่กับลักษณะความลาดชันของพื้นที่ เช่น กลุ่มอาคารปฏิบัติการที่จะเห็นได้ชัดเจนถึงการเชื่อมต่อระหว่างตึกบนพื้นที่ที่มีความสูงต่างกัน หรือการวางตำแหน่งลานจอดรถของอาคาร แต่ละหลังยังวางลาดหลั่นลงมาเป็นชั้นเหมือนน้ำตก

บางอาคารความน่าสนใจอยู่ที่ผังพื้น

ภายใน เช่น อาคารหอพักนักศึกษาจีน หรือหอพักศึกษานานาชาติ ที่ออกแบบให้มีคอร์ทเปิดโล่งอยู่ตรงกลางอาคาร ใช้เป็นระเบียงทางเดินภายใน และแก้ปัญหาการตากผ้าที่ระเบียงด้านนอกที่ดูแล้วไม่สวยงาม ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การวางผังเช่นนี้ทำให้อาคารดูจากภายนอกแล้วสวยงาม ไม่กรุงกรัง

แม้แต่การออกแบบถนนซึ่งเป็นเส้นโค้งไปตามไหล่เขาก็เป็นลักษณะพิเศษของที่นี่เช่นกัน ทำให้เกิดทัศนียภาพระหว่างทางที่สวยงาม น่าประทับใจ

จะเห็นว่าแต่ละอาคาร แต่ละพื้นที่ล้วนแต่มีลักษณะพิเศษทั้งสิ้น แต่สามารถรวมอยู่ด้วยกันได้ ซึ่งทั้งหมดก็คือความน่าสนใจ ของการวางผังแม่บทของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงแห่งนี้”

แนวความคิดการวางผังแม่บท

หุ่นจำลองเมื่อแรกคิด

เมื่อกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา สถาปนิก 110 จำกัด ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ออกแบบวางผังแม่บทของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงแล้ว ได้ทำการสำรวจและศึกษาพื้นที่อย่างละเอียดพร้อมไปกับการเริ่มงานออกแบบ และปรึกษาหารือกับคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยใกล้ชิด และพบว่าต้องปรับปรุงผังแม่บทจากเดิมที่ขณะการประกวดให้เหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการที่เปลี่ยนไป และสรุปออกมาเป็นปรัชญาการวางผังแม่บท ดังนี้

ปรัชญาการวางผังแม่บท

เพื่อเฉลิมพระเกียรติแม่ฟ้าหลวง โดยจัดให้มีแกนโดยมีพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในศูนย์กลางมหาวิทยาลัย และจัดวางผังให้มีลักษณะเป็นทางการเพื่อความสวยงาม (ปรับปรุงเพิ่มเติมภายหลังจากเริ่มการก่อสร้างแล้ว)

1. สะท้อนลักษณะเด่นของที่ตั้งมหาวิทยาลัยบนเชิงเขา โดยนำลักษณะภูมิทัศน์สำคัญ คือความสูงต่ำของพื้นที่ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อม และเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงการอนุรักษ์ป่าเดิมและปลูกป่าเสริมเป็นมหาวิทยาลัยในป่า ตลอดจนอนุรักษ์องค์ประกอบภูมิประเทศที่สำคัญ และลดผลกระทบจากการพัฒนาต่อภูเขาและร่องน้ำธรรมชาติ

2. เสริมสร้างบรรยากาศการศึกษาและเน้นปรัชญาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยเน้นระบบสัญจรทางเท้า จักรยาน เป็นหลัก และลดบทบาทตลอดจนสิ่งรบกวนจากรถยนต์

3. จัดให้มีทางสำหรับรถล้อเลื่อนคนพิการสามารถเข้าถึงได้สะดวก กำหนดระยะเดินในมหาวิทยาลัยในรัศมีไม่เกิน ๔๐๐ เมตร **เพิ่มพื้นที่สีเขียว** ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร ที่สัมผัสธรรมชาติได้ใกล้ชิด และลดความหนาแน่นของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีพื้นที่ว่างมากกว่า ๕๐% รวมถึงเสริมสร้างบรรยากาศการศึกษาที่มีชีวิตชีวา โดยกำหนดพื้นที่ใช้สอยแบบผสมผสาน และให้มีกิจกรรมใช้งานที่ต่อเนื่อง

4. เน้นเอกลักษณ์วัฒนธรรมสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ด้วยรูปแบบลักษณะสถาปัตยกรรมเขตร้อน กำหนดขนาดอาคารสูงไม่เกิน ๔ ชั้น และจัดให้มีการใช้องค์ประกอบในผังที่สะท้อนลักษณะเอกลักษณ์ท้องถิ่น

5. การประหยัดงบประมาณ โดยเน้นการจัดผังที่กระชับ เพื่อประโยชน์ใช้สอยสูงสุด สามารถขยายตัวได้สะดวก ไม่สิ้นเปลือง มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความยืดหยุ่นในการใช้สอยสูง และคำนึงถึงการดูแลรักษาง่ายและประหยัดงบประมาณ

จากปรัชญาของการวางผังแม่บท ได้นำมากำหนดการออกแบบโครงการให้เป็นรูปธรรมดังนี้

1. การกำหนดแกนหลัก

จากสภาพที่ตั้งบนเชิงเขาอันมีดอยแม่่มซึ่งเป็นภูเขาสูงในพื้นที่เป็นสัญลักษณ์ที่สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล มหาวิทยาลัยถูกเลือกให้ตั้งอยู่บนพื้นที่เชิงเขาที่ลาดชัน 5-8% รายล้อมด้วยเนินเขาย่อยและร่องเขาธรรมชาติ

แกนหลักของมหาวิทยาลัยถูกวางอยู่ในแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยแกนด้านหน้าพุ่งไปสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ทางทิศตะวันตก เห็นทัศนียภาพของเขานางนอนในระยะไกล แกนด้านหลังพุ่งเขาดอยแม่่มทางทิศตะวันออก

ลำดับความสำคัญของแกนหลักนี้จะเริ่มด้วยแกน**เฉลิมพระเกียรติ (Ceremonial Axis)** อันเป็นที่ตั้งของส่วนการบริหาร และส่วนวิชาการ ซึ่งจะเชื่อมต่อกับจุดกึ่งกลางของมหาวิทยาลัย อันเป็นลานอเนกประสงค์ ซึ่งจะรายล้อมด้วยส่วนการศึกษา โดยมีพระราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นสัญลักษณ์สำคัญ อาคารที่ล้อมลานอเนกประสงค์ คือกลุ่มอาคารเรียนรวมซึ่งอยู่ในชั้นแรก

ชั้นต่อมาหรือส่วนที่อยู่ใกล้กับอาคารเรียนรวม จะเป็นกลุ่มอาคารปฏิบัติการ (Laboratory)

ชั้นนอกสุดจะเป็นส่วนของกลุ่มอาคารโรงฝึกงานต่างๆ, ห้องปฏิบัติการทางเคมี และโรงอาหาร ซึ่งกลุ่มอาคารชั้นนอกนี้จะเป็นกลุ่มอาคารที่อาจมีมลภาวะในเรื่องกลิ่นหรือเสียงบ้าง และต้องการลานบริการที่กว้างใหญ่ซึ่งไม่รบกวนอาคารอื่น

แกนนี้จะทอดต่อไปยังเชิงเขาดอยแม่่ม อันเป็นสถานที่ตั้งของสำนักอธิการบดี

แกนด้านทิศเหนือ-ใต้ จะเชื่อมจากส่วนบริการสาธารณะบนแนวเขาทางทิศใต้ของร่องเขาธรรมชาติไปยังส่วนการศึกษา ไปสู่ส่วนพักอาศัย และสิ้นสุดที่สวนกีฬาและสันทนาการ

ด้านทิศตะวันออกของดอยแม่่มอันเป็นป่าสงวนถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ โดยกำหนดพื้นที่ราบทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่โครงการเป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อใช้ภายในโครงการ

2. การวางผังตามลักษณะภูมิประเทศ

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของบริเวณที่ตั้งมหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดเอียงเชิงเขาสลับกับพื้นที่ราบบางส่วน ประกอบกับการที่มีดอยแม่่มเป็นองค์ประกอบเบื้องหลังอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ไม่มีในมหาวิทยาลัยอื่น และจากการที่นามของมหาวิทยาลัย เป็นนามที่ได้รับพระราชทาน ทำให้การออกแบบทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง

3. การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน

แบ่งเขตการใช้ที่ดินตามประโยชน์ใช้สอยออกเป็น 7 เขต ด้วยกันคือ

1. เขตการศึกษา
2. เขตที่พักนักศึกษา
3. เขตบ้านพักอาจารย์และบุคลากร
4. เขตการกีฬาและสันทนาการ
5. เขตพาณิชย์กรรม
6. เขตพื้นที่ส่วนขยาย
7. เขตพื้นที่กิจกรรมพิเศษ

การจัดวางตำแหน่งของทั้ง 7 เขต ได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ของการใช้สอยที่ต่อเนื่องกันของแต่ละเขต โดยพิจารณาร่วมกับสภาพภูมิประเทศในโครงการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและชุมชนโดยรอบโครงการเป็นสำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

เขตการศึกษา

จากแนวความคิดด้านการเรียนการสอนระบบใหม่ โดยเน้นอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการมากที่สุด จึงวางกลุ่มอาคารส่วนกลางซึ่งสามารถใช้ร่วมกัน เช่น อาคารเรียนรวม อาคารสำนักวิทยบริการและอาคารปฏิบัติการพื้นฐานไว้ส่วนกลาง โดยมีทางสัญจรและพื้นที่ว่างเชื่อมต่อจากลานอเนกประสงค์ไปยังอาคารต่างๆ เข้าด้วยกัน กลุ่มอาคารเรียนจะถูกวางตัวตามแนวทิศใต้สู่ทิศเหนือ

เขตที่พักนักศึกษา

ตั้งอยู่ในบริเวณที่เชื่อมต่อกับถนนเหนือใต้ของเขตการศึกษาทางทิศเหนือ เพื่อความสะดวกและยืดหยุ่นในการจัดวางผัง จึงกำหนดให้ตั้งอยู่บนที่ราบเชิงเขา มีภูเขาทางด้านทิศตะวันออกเป็นฉากหลัง สามารถติดต่อกับเขตการศึกษาได้สะดวกด้วยระบบทางเท้าและทางจักรยาน

เขตบ้านพักอาจารย์และบุคลากร

ตั้งอยู่ภายในหุบเขาสามหุบที่มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ลาดเชิงเขา ในลักษณะของอาคารหรือกลุ่มอาคารเชิงเขา (Hill Housing) เปิดมุมมองที่สวยงามของทิวเขาด้านตะวันตก แบ่งเป็นระดับตามความสูงของพื้นที่ โดยมีบ้านพักอธิการบดีและบ้านพักรับรองอยู่ส่วนบนสุดและลดหลั่นลงมาตามที่ลาดของเชิงเขา

เขตการศึกษาและสันทนาการ

ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นที่ราบซึ่งมีความลาดชันประมาณไม่เกิน 5% ขนาดของสนามกีฬาที่มีความต้องการที่ราบขนาดใหญ่ โดยเลือกตำแหน่งมุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพื้นที่โครงการ ซึ่งนอกจากจะเป็นพื้นที่ราบขนาดใหญ่แล้ว ยังมีส่วนที่สามารถเชื่อมต่อกับชุมชนด้านนอกได้สะดวก

เขตพาณิชยกรรม

จัดวางไว้บริเวณที่ติดกับด้านนอกของถนนสายหลักของโครงการ เพื่อให้บริการแก่ทั้งอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอก ตั้งอยู่ใกล้เขตการศึกษาและเขตที่พักอาศัย โดยถูกกำหนดเป็นแนวกันชนระหว่างเขตโครงการและถนนสายหลักในโครงการ

อาคารในเขตนี้เป็นอาคารเตี้ยมีความสูงไม่เกิน 1-2 ชั้น เพื่อไม่ให้เกิดบังทัศนียภาพภายในของมหาวิทยาลัย จัดวางเป็นกลุ่ม โดยปรับปรุงจากกลุ่มอาคารชั่วคราวที่เคยใช้เป็นอาคารเรียนในระยะแรก ให้เป็นอาคารเพื่อการพาณิชย์ มีที่จอดรถบริเวณหน้ากลุ่มอาคาร มีถนนบริการแยกออกจากถนนสาธารณะ โดยมีแนวต้นไม้บังสายตาเพื่อมิให้ดูขัดแย้งกับสภาพแวดล้อม

สำหรับเขตพื้นที่สวนขยายและพื้นที่กิจกรรมพิเศษเป็นส่วนที่มหาวิทยาลัยจะได้กำหนดต่อไป

ทัศนียภาพโครงการงานประกวดแบบ

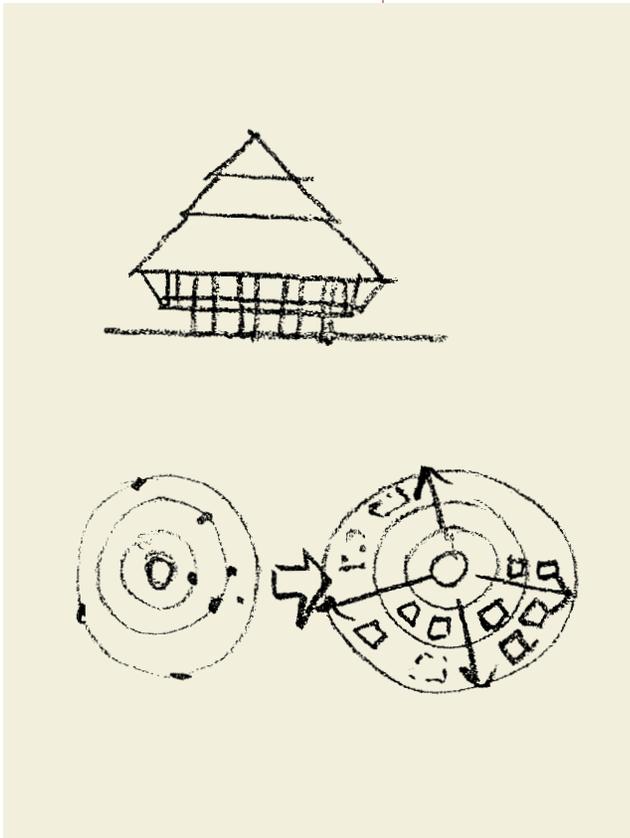

ลวดลายแกะสลักบนฝ้าเพดานอาคารสำนักงานอิการบติ

งานสถาปัตยกรรม

แนวความคิดการออกแบบสถาปัตยกรรม

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของบริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดเอียงเชิงเขาสลับกับพื้นที่ราบบางส่วน ประกอบกับการที่มีดอยแม่ป๋องเป็นองค์ประกอบเบื้องหลัง อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ไม่มีในมหาวิทยาลัยอื่นๆ และจากการที่นามของมหาวิทยาลัย อันเป็นนามที่ได้รับพระราชทาน ทำให้การออกแบบทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ปรัชญาในการออกแบบ

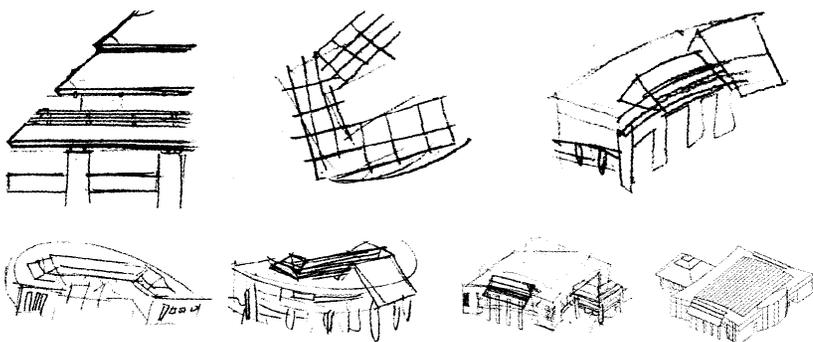
ผู้ออกแบบได้กำหนดแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม และพัฒนาเป็นรูปแบบของอาคารในแต่ละกลุ่ม ได้ 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มอาคารด้านการศึกษา** **กลุ่มอาคารพักอาศัย** และ**กลุ่มอาคารด้านกีฬาและสันทนาการ** โดยทั้งหมดมีปรัชญาในการออกแบบเช่นเดียวกัน คือ

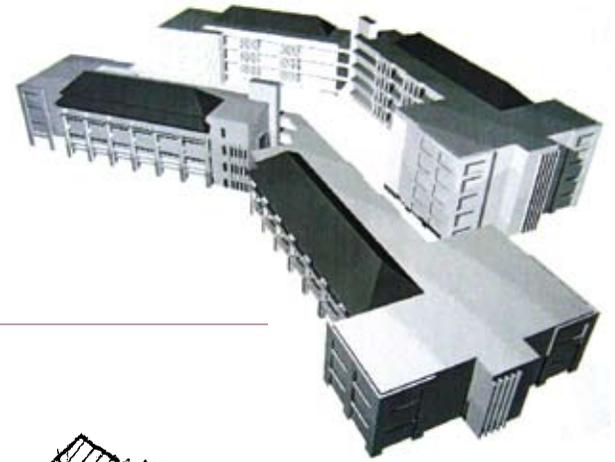
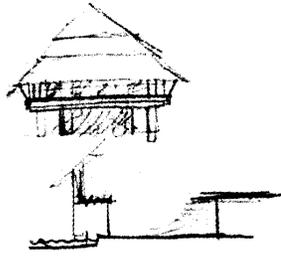
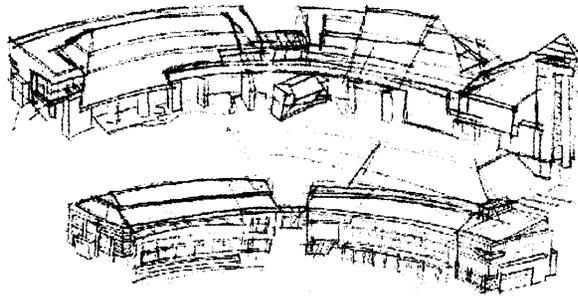
1. รูปลักษณ์ของอาคารสะท้อนความเป็นมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี และสะท้อนรูปแบบของสิ่งที่มีสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนีทรงโปรด เช่น ดาราศาสตร์ หรือลวดลายผ้าทอฝีมือชาวเขา เป็นต้น

ลักษณะที่ปรากฏ ได้แก่ การวางผังกลุ่มอาคารมีจุดศูนย์กลาง และกระจายออกเป็นรัศมี โดยรอบศูนย์กลางซึ่งในที่นี้คือพระราชนุสาวรีย์ “แม่ฟ้าหลวง” สะท้อนภาพกลุ่มดาวบนเพดานในท้องพระโรงของพระตำหนักดอยตุง ลวดลายดาวบนจาน หรือผ้าปักฝัพระหัตถ์ และเปรียบดั่งพระองค์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คนทุกหมู่เหล่า

2. นำลักษณะเค้าโครงของงานสถาปัตยกรรมไร่แม่ฟ้าหลวง งานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ และงานสถาปัตยกรรมท้องถิ่นล้านนา ผสานเข้าด้วยกันในสัดส่วนที่เหมาะสมกับอาคารที่มีขนาดต่างๆกัน ตั้งแต่ขนาดใหญ่สุดลงมาถึงอาคารขนาดเล็ก โดยลดทอนรายละเอียดต่างๆ ให้เป็นเพียงภาพลักษณ์ที่ประยุกต์ขึ้นให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย แต่ให้ความรู้สึกที่ต่อเนื่องกับยุคสมัยเก่า

ลักษณะที่ปรากฏ ได้แก่ รูปแบบหลังคาซ้อนกันสองชั้นมีใต้ถุนสูง มีเสากลม หรือเสาเหลี่ยมลอย ใช้สีธรรมชาติ และมีสัดส่วนของอาคารประยุกต์จากอาคารพื้นถิ่น

3. ใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อน

ลักษณะที่ปรากฏ ได้แก่ เป็นอาคารที่โอบล้อมสวน เพื่อให้เกิดร่มเงาและบังความร้อน เป็นสัดส่วนเฉพาะแต่ละอาคาร การใช้ชายคาให้ร่มเงา และแผงบังแดดในด้านที่เหมาะสม ใต้ถุนโล่ง เพื่อให้เกิดการระบายลมที่ดี เพื่อให้เป็นที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษาและเป็นส่วนของทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารในฤดูฝน

4. สามารถปรับให้เข้ากับภูมิประเทศที่มีความเอียงลาดน้อยไปจนถึงมากได้

ลักษณะที่ปรากฏ ได้แก่ รูปแบบอาคารเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่สามารถปรับแต่งและเพิ่มจำนวนอาคารไปตามความเอียงของพื้นที่ได้ไม่จำกัดจำนวนโดยไม่เสียรูปทรงโดยรวม การใช้เสาลอยในอาคารชั้นล่างเป็นส่วนใหญ่โดยปรับความสูงของเสาบนพื้นให้เหมาะสมกับความเอียงลาด และต่อเนื่องกับอาคารอื่นๆโดยรอบได้

5. การประหยัดพลังงาน โดยเฉพาะการป้องกันความร้อน โดยการใช้เทคโนโลยีร่วมกับกับการออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อน

เช่น การออกแบบชายคาหรือแผงกันแดดให้ยาวเพื่อกันความร้อน ร่วมกับการใช้กระจกสีชาที่มีความหนาประมาณ 8 มิลลิเมตร ซึ่งยอมให้แสงผ่านได้ในปริมาณสูงแต่ดูดความร้อนน้อย เพื่อลดความร้อนในตัวอาคาร

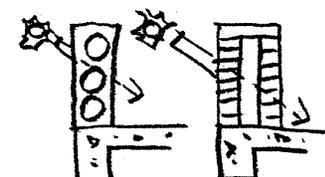
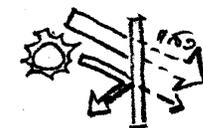
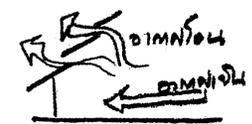
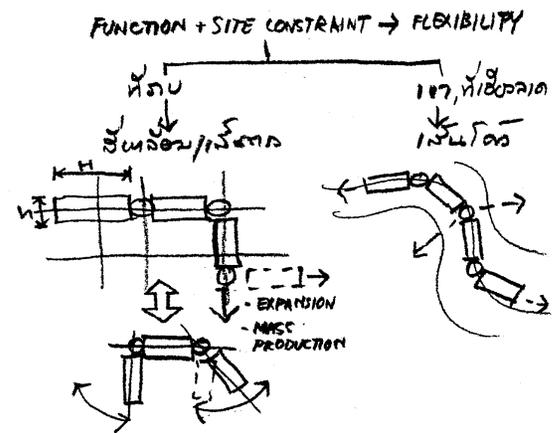
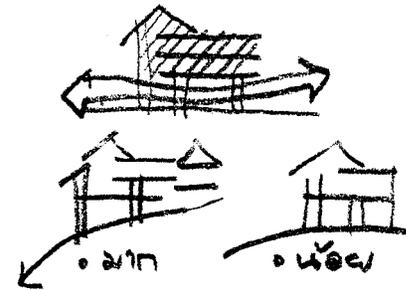
การใช้วัสดุที่ผลิตได้ในประเทศและวัสดุสำเร็จรูปที่ผลิตได้ครั้งละจำนวนมากที่มีค่าสัมประสิทธิ์ในการนำความร้อนต่ำ ดูแลรักษาง่ายเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง

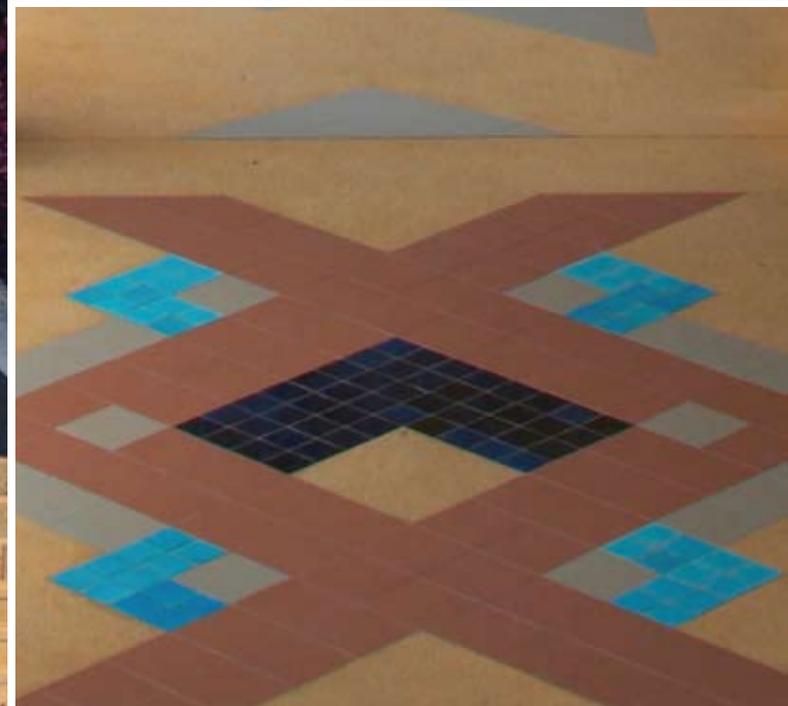
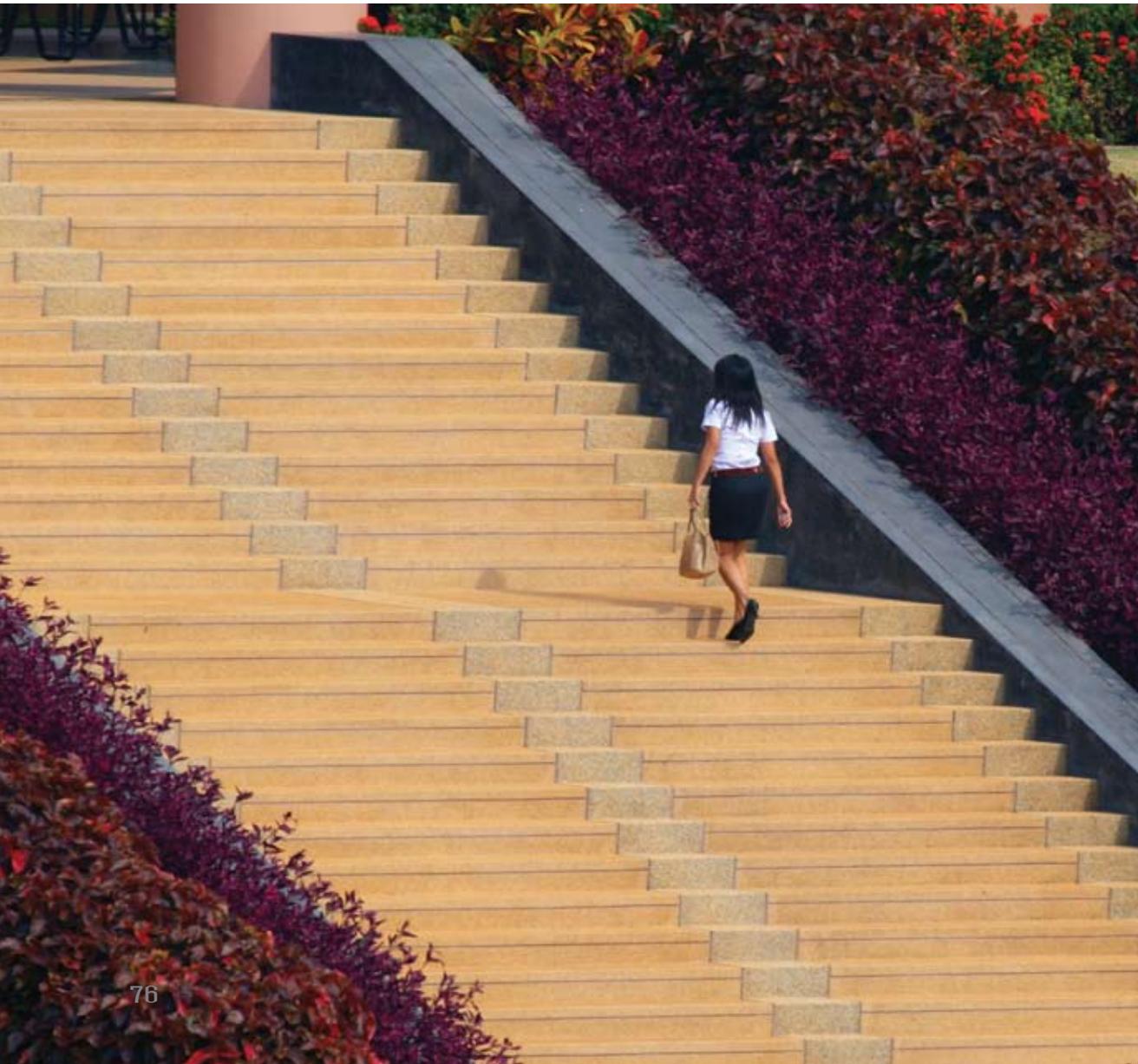
การใช้ฉนวนกักอากาศที่มีช่องอากาศตรงกลาง หรือการกักอากาศสองชั้นเพื่อลดความร้อน

การใช้สีโทนอ่อนในส่วนที่มีปริมาณพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น ผนังคา หรือผนัง

การใช้ต้นไม้เป็นส่วนประกอบภายในอาคาร เพื่อให้เกิดความร่มรื่น สร้างบรรยากาศที่สดชื่น เป็นธรรมชาติ

เมื่อมองโดยภาพรวมแล้วจะเห็นว่า มหาวิทยาลัยนี้มีทั้งความสง่างาม ความเรียบง่าย และความกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ มีกลิ่นอายความเป็นพื้นถิ่นแทรกอยู่ในบรรยากาศ

แนวความคิดในการใช้วัสดุ

พื้น พื้นสำเร็จรูปผลิตในประเทศและได้รับมาตรฐานรับรอง เช่นอาคารทางการศึกษา วัสดุปูพื้นใช้กระเบื้องเซรามิกขนาดต่างๆและพื้นหินขัดมัน ในส่วนที่เป็นอาคารที่ต้องการความสง่างามใช้พื้นหินแกรนิต ได้แก่ อาคารสำนักอธิการบดี หรือ ส่วนที่เป็นชุมชนรอบบริเวณลานสักการะ

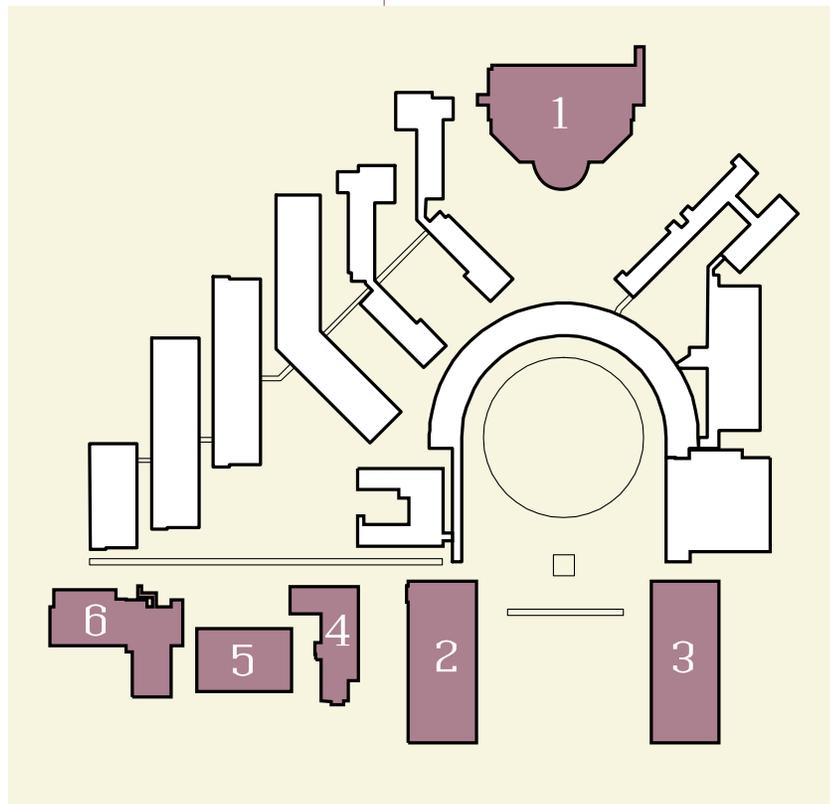
ผนัง อาคารเรียนและพักอาศัย ใช้เป็นผนังปูนฉาบเรียบทาสี บางส่วนเป็นผนังคอนกรีตเปลือย สีที่ใช้คำนึงถึงบรรยากาศการศึกษาและภูมิประเทศ กระเบื้องดินเผาและผนังหินอ่อนจะใช้กับอาคารสำคัญ ผนังกระจกใช้กระจกใส บานกรอบอลูมิเนียม

ฝ้าเพดาน ใช้เฉพาะในส่วนที่จำเป็น ส่วนอาคารการศึกษาและพักอาศัย บางส่วนสามารถเปิดโล่งไม่มีฝ้าเพดานได้

หลังคา จากแนวคิดสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น อาคารส่วนใหญ่จึงเป็นอาคารที่มีหลังคาคลุม แม้กระทั่งอาคารขนาดใหญ่เช่นอาคารเรียนรวม มีหลังคาสองชั้น ลดหลั่นกันได้อย่างได้สัดส่วน วัสดุมุงหลังคาอาคารเรียนเป็นกระเบื้องลอนคู่ สำหรับอาคารที่มีปริมาตรมากอาจใช้หลังคาโลหะ Metal Sheet เพื่อลดน้ำหนักของหลังคา

กลุ่มอาคารบริหารและบริการวิชาการ

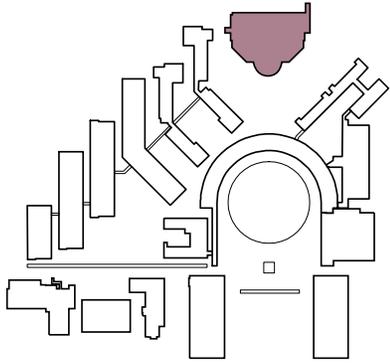

1. สำนักงานอธิการบดี (AD)
2. สำนักวิชา (E1)
3. สำนักวิชา (E2)
4. ศูนย์บริการวิชาการและวิจัย (RE)
5. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (AV)
6. อาคารกิจกรรมนักศึกษาและศูนย์อาหาร (D1)

สำนักงานอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี เป็นศูนย์กลางการบริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย เป็นสำนักงานของอธิการบดี และรองอธิการบดี และเป็นสถานที่ให้การต้อนรับผู้มาเยือนมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ

ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 2 ชั้น ประกอบด้วยห้องทำงาน ห้องรับแขก ห้องประชุมขนาดต่างๆ จำนวน 9 ห้อง ส่วนบริการและอื่นๆ การตกแต่งภายในมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เน้นความภูมิฐานและสง่างาม แต่เรียบง่าย ทั้งห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องรับแขก ฝ้าเพดานและพื้น

พื้นที่ใช้สอย 6,200 ตารางเมตร มีพื้นที่จอดรถใต้อาคาร ประมาณ 500 ตารางเมตร

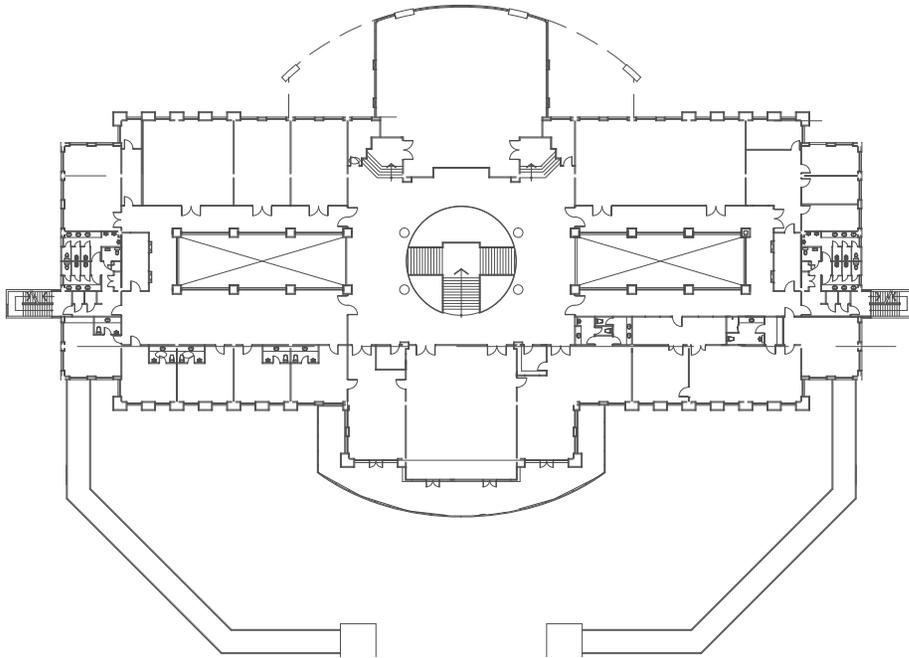
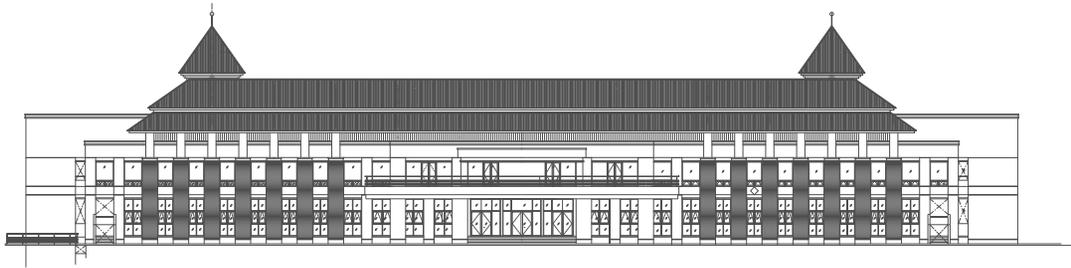

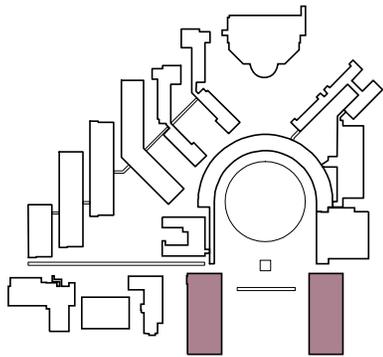

การตกแต่งภายในสำนักงานอธิการบดี

อาคารสำนักวิชา

อาคารสำนักวิชา เป็นที่ทำการของสำนักวิชาต่างๆ ประกอบด้วย ห้องทำงานของคณบดี คณาจารย์และบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งห้องประชุม เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 5 ชั้น มีชั้นดาดฟ้า หลังคาคลุมมีรูปทรงประยุกต์จากรูปทรงหลังคาที่ไร่มะพร้าว รายนเอียดประกอบอาคารตกแต่งเพื่อสะท้อนลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ได้แก่ การยื่นชายคายาว การเน้นเสาถาวรและใต้ถุนสูงเพื่อระบายอากาศและกลมกลืนไปกับสภาพพื้นที่

ลักษณะพิเศษ

ห้องทำงานของแต่ละสำนักวิชา มีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน แต่สามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยสะดวก สามารถใช้อุปกรณ์และอาคารร่วมกันได้ ติดตั้งระบบสื่อสารคอมพิวเตอร์สมบูรณ์แบบ

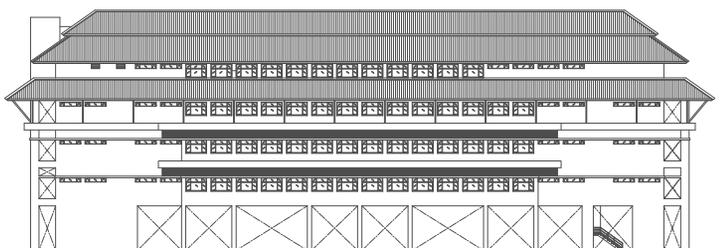
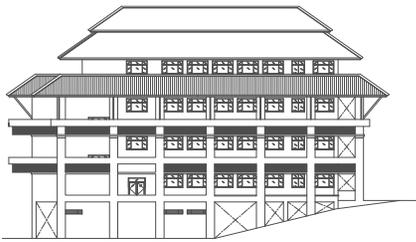
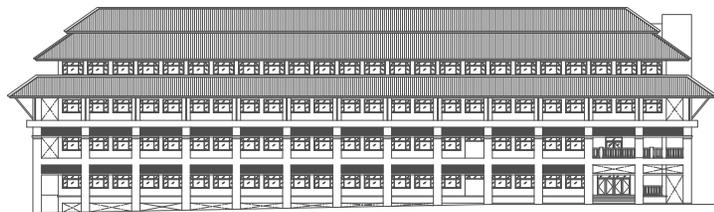
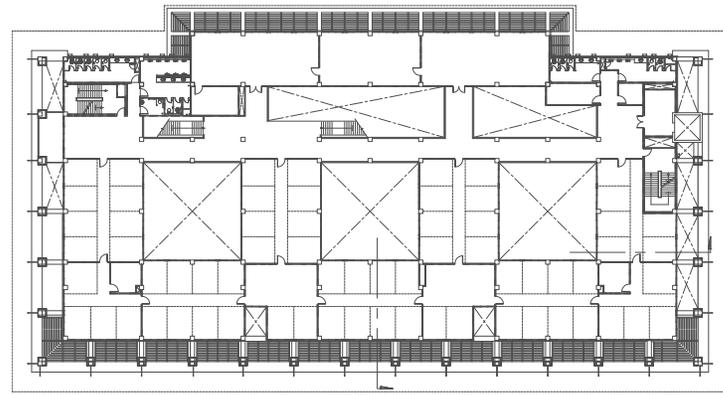
พื้นที่ใช้สอย 20,000 ตารางเมตร

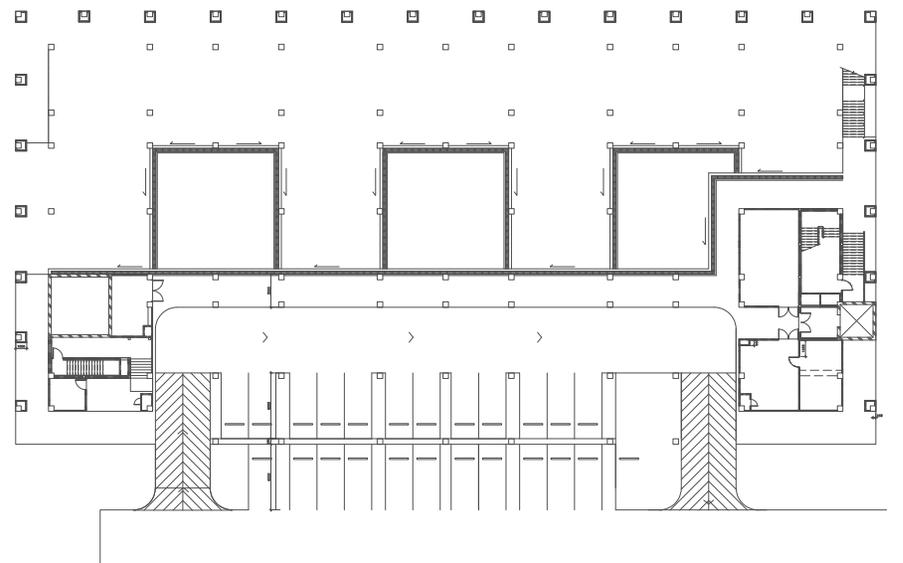
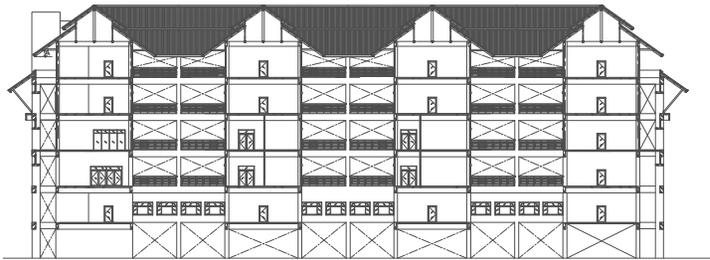
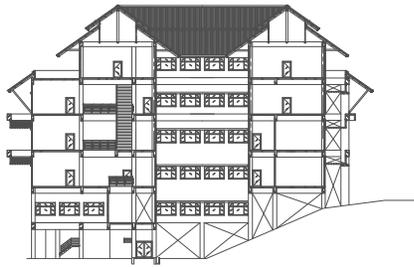

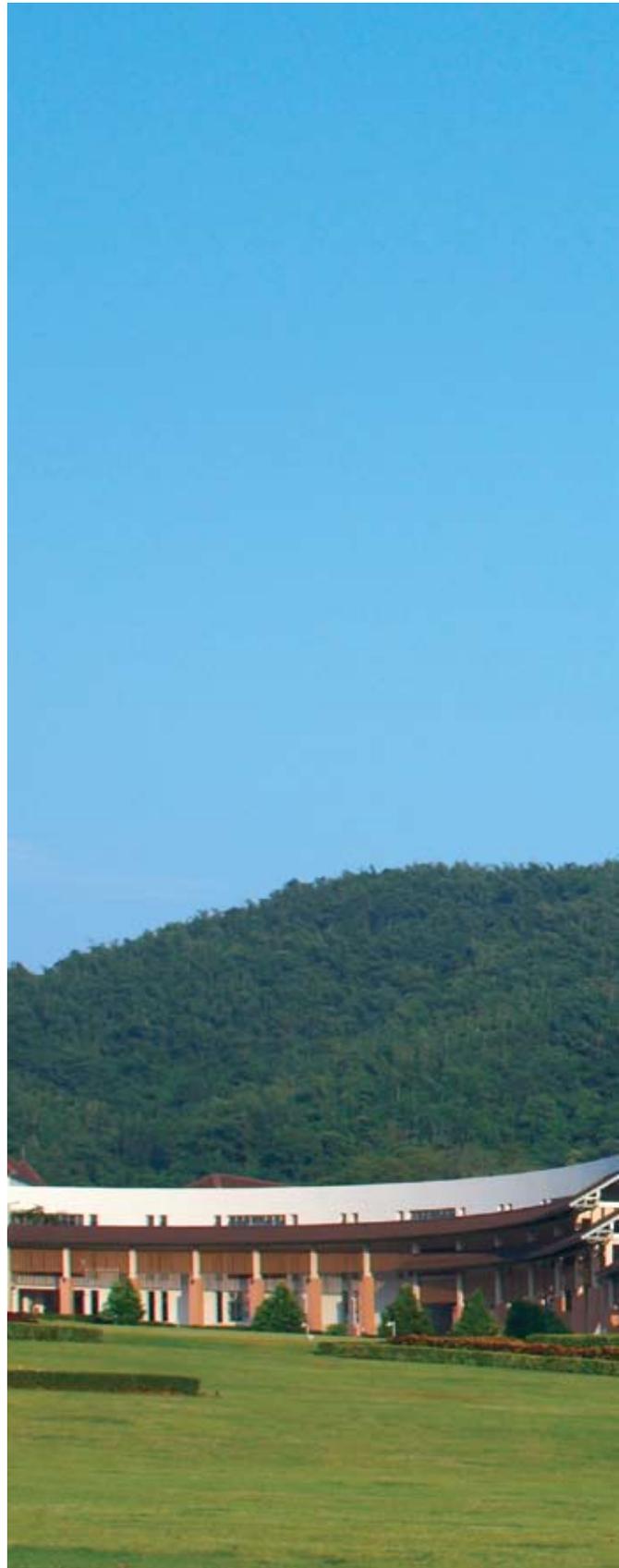

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
VILAYALONGKORN UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
MAK FAH LIANG UNIVERSITY

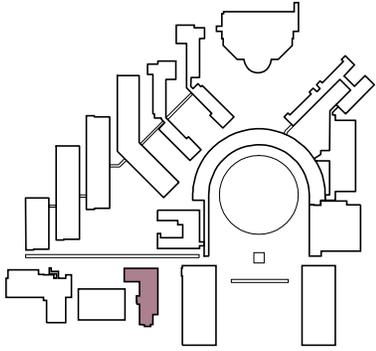

อาคารศูนย์บริการวิชาการและวิจัย

อาคารศูนย์บริการวิชาการและวิจัย เป็นอาคารสำนักงานของหน่วยงานที่ให้บริการ การศึกษา ที่ต้องประสานติดต่อ ประสานงานกับคณาจารย์นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่มาขอรับบริการ การศึกษาจากมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยศูนย์บริการวิชาการ ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วน ทะเบียนและประมวลผล ส่วนประกันคุณภาพ ส่วนบริการงานวิจัย ส่วนจัดหางาน และส่วนพัฒนานักศึกษา

ลักษณะพิเศษ

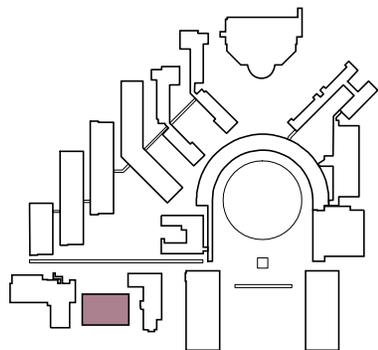
มีการติดตั้งระบบสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สมบูรณ์แบบ มีระบบปรับ อากาศ โดยเฉพาะในส่วนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ และห้อง Server

พื้นที่ใช้สอย 8,000 ตารางเมตร

อาคารศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

อาคารศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เป็นศูนย์บริการทรัพยากรทางการศึกษา ในรูปแบบต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วัสดุอุปกรณ์ สื่อทัศนศึกษา ให้บริการแก่ อาจารย์และนักศึกษา รวมทั้งการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ลักษณะพิเศษ

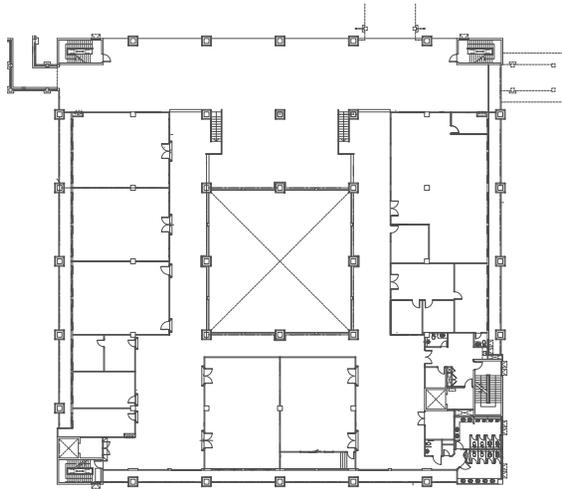
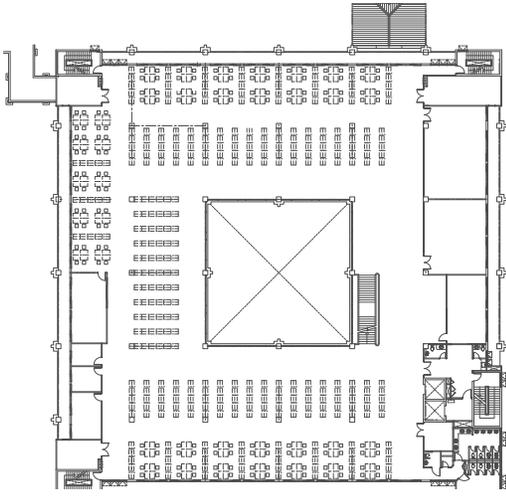
มีการติดตั้งระบบสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สมบูรณ์แบบ ระบบปรับอากาศ และระบบแสงสว่างที่ดี มีบริเวณอ่านหนังสือที่เป็นสัดส่วน สงบ มีห้องค้นคว้าพิเศษเฉพาะอาจารย์ บัณฑิตศึกษา มีส่วนแสดงนิทรรศการและผลงานของมหาวิทยาลัย

พื้นที่ใช้สอย 11,800 ตารางเมตร

บรรยากาศภายใน

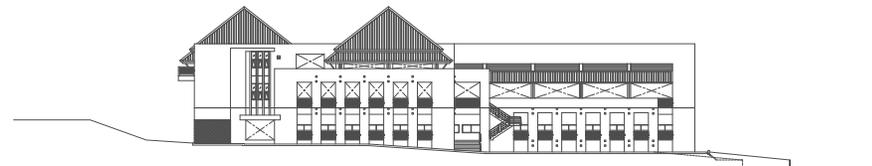
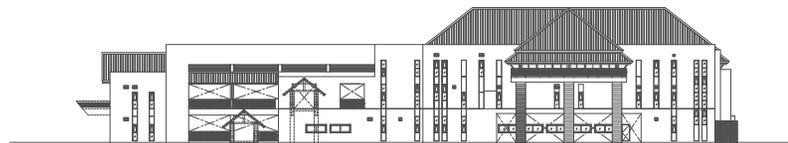
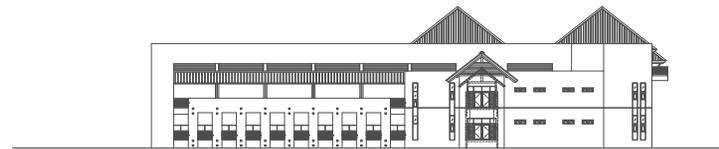
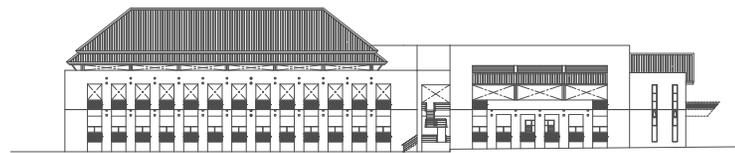
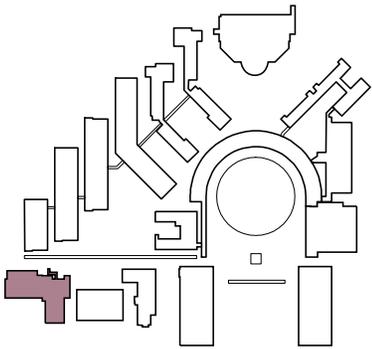

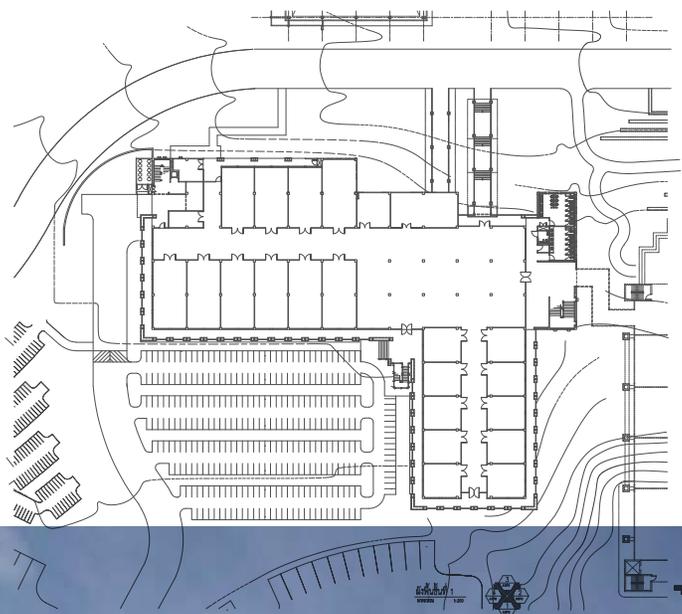
อาคารกิจกรรมนักศึกษาและศูนย์อาหาร

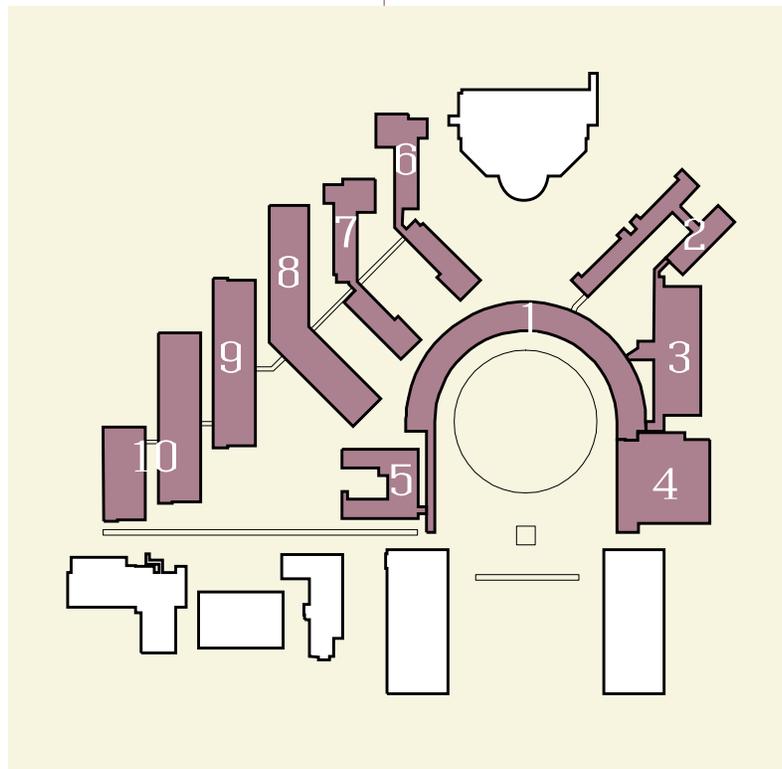
อาคารกิจกรรมนักศึกษาและศูนย์อาหาร เป็นอาคารให้บริการขายอาหารและเครื่องดื่มแก่นักศึกษาและบุคลากร มีส่วนขายอาหารแบ่งเป็นคูหา 8 คูหา มีที่นั่งประมาณ 500-1,000 ที่นั่ง และครัวเป็นสัดส่วน ชั้นล่างอาคารมีพื้นที่จัดกิจกรรมนักศึกษา ชมรมนักศึกษา มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ร้านสะดวกซื้อ ไปรษณีย์ และธนาคาร

พื้นที่รวม 2,500 ตารางเมตร

กลุ่มอาคารเรียนและปฏิบัติการ

1. อาคารเรียนรวม 1 (C1)
2. อาคารเรียนรวม 2 (C2)
3. อาคารเรียนรวม 3 (C3)
4. อาคารเรียนรวม 4 (C4)
5. อาคารปฏิบัติการ 1 (S1)
6. อาคารปฏิบัติการ 2 (S2)
7. อาคารปฏิบัติการ 3 (S3)
8. อาคารปฏิบัติการ 4 (S4)
9. อาคารปฏิบัติการ 5 (S5)
10. อาคารปฏิบัติการ 6 (S6)

กลุ่มอาคารเรียนรวม

กลุ่มอาคารเรียนรวม เป็นกลุ่มอาคารที่จัดเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน การบรรยาย และสัมมนาทุกสาขาวิชา พร้อมบริเวณพักผ่อน ประกอบด้วยห้องขนาดต่างๆ ดังนี้

อาคาร C1 เป็นห้องบรรยายขนาด 35-70 และ 150 ที่นั่ง

อาคาร C2 เป็นห้องบรรยายขนาด 70 ที่นั่ง และ 150 ที่นั่ง

อาคาร C3 เป็นห้องบรรยายขนาด 300 ที่นั่ง

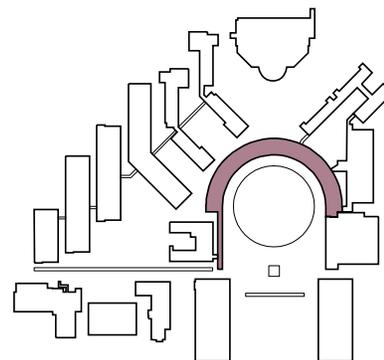
อาคาร C4 เป็นห้องบรรยายขนาด 1,500 ที่นั่ง ซึ่งใช้เป็นหอประชุมกลางของมหาวิทยาลัย

พื้นที่รวม 28,300 ตารางเมตร

ลักษณะพิเศษ

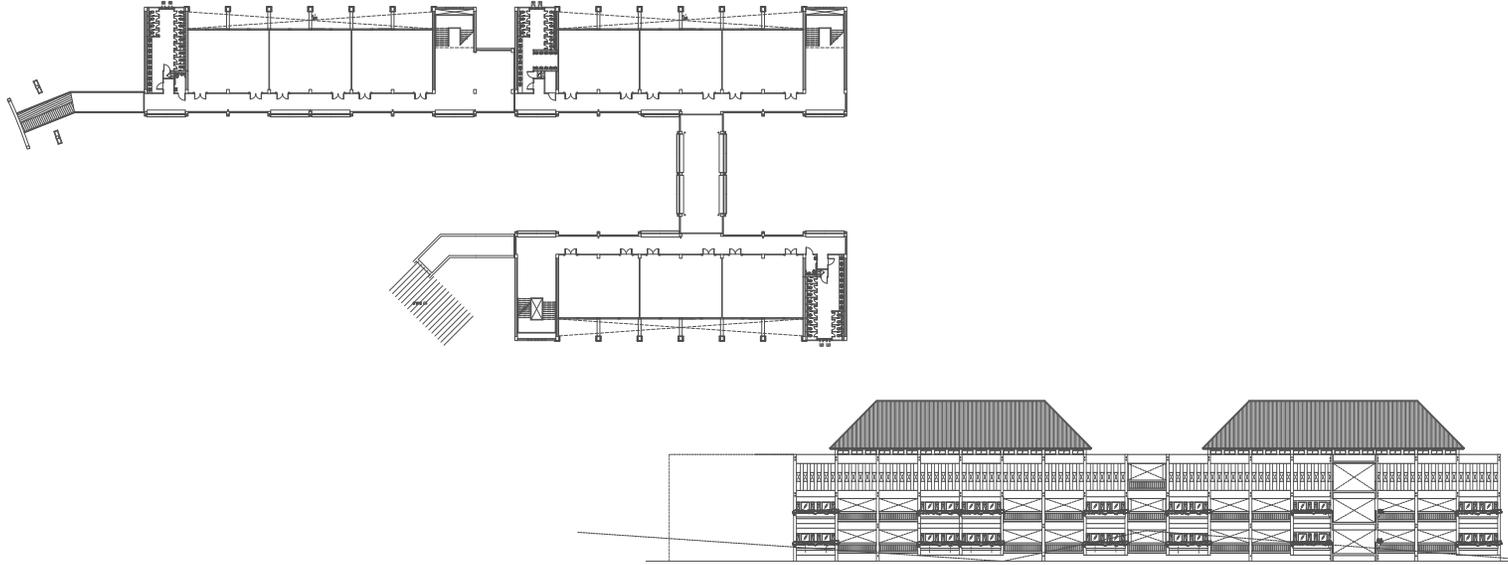
ห้องบรรยายขนาดใหญ่ติดตั้งระบบสื่อสารคอมพิวเตอร์แบบไร้สาย และมีโสตทัศนอุปกรณ์ สมบูรณ์แบบ มีระบบแสงเสียงและระบบปรับอากาศที่ดี

การออกแบบอาคารได้ใช้ประโยชน์จากความลาดชันของพื้นที่ เพื่อปรับระดับที่นั่งในห้อง บรรยายขนาดใหญ่

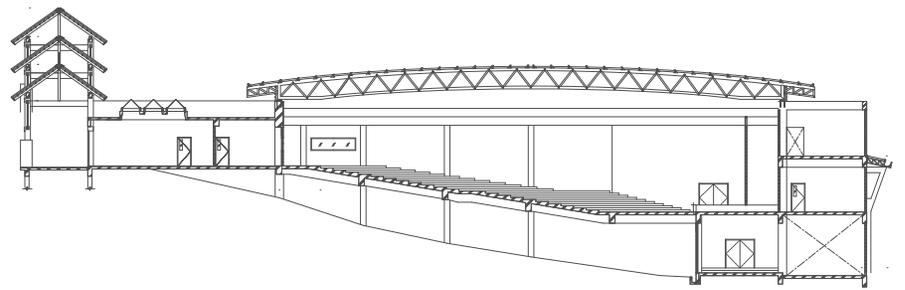
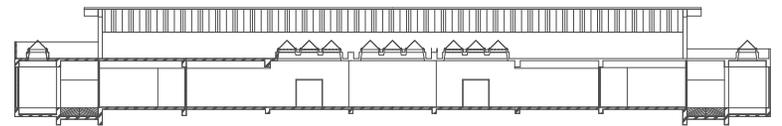
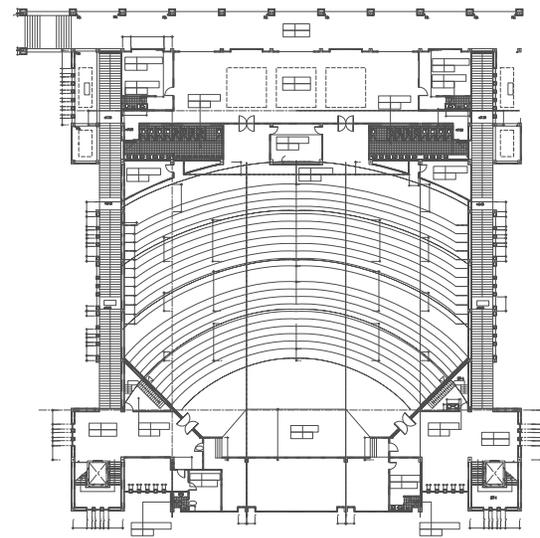

กลุ่มอาคารปฏิบัติการ

กลุ่มอาคารปฏิบัติการ เป็นศูนย์รวมเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการศึกษาและวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งเป็นสถานที่ฝึกงาน และห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อาคารแยกเป็น 6 หลังคือ

S1 อาคารห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

S2 อาคารห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

S3 อาคารห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

S4 ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีอาหาร, เซรามิก, Food Engineering

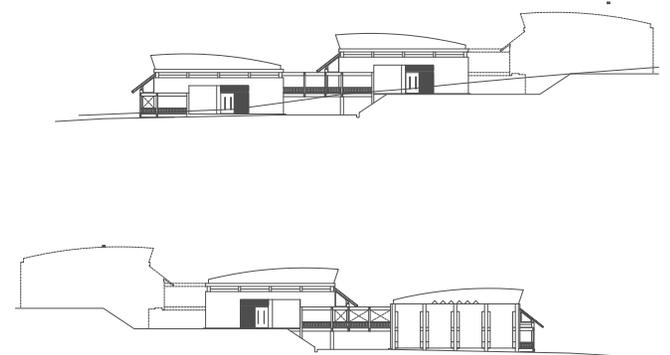
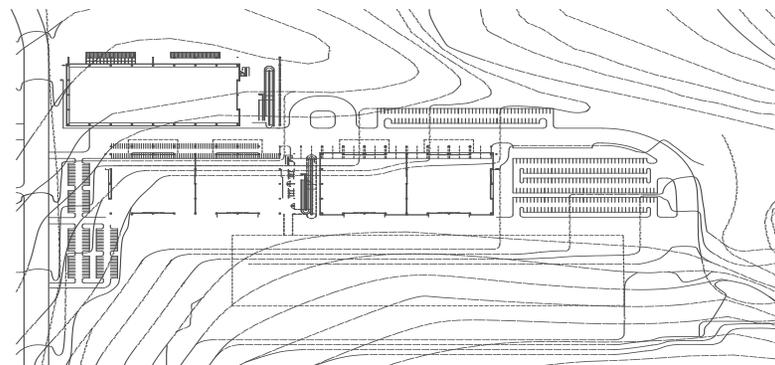
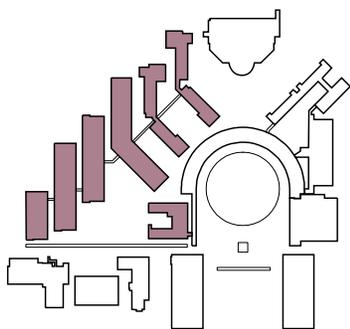
S5 อาคารห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

S6 โรงงานเครื่องสำอางต้นแบบ และห้องปฏิบัติการเภสัชกรรมไทย

ลักษณะพิเศษ

พื้นอาคารโดยทั่วไปรับน้ำหนักได้ไม่ต่ำกว่า 600 กิโลกรัมต่อตารางเมตร และในบริเวณรองรับเครื่องมือพิเศษรับน้ำหนักบรรทุกทุกได้ไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัมต่อตารางเมตร มีระบบปรับอากาศระบบระบายอากาศ และระบบระบายน้ำเสียที่เหมาะสม

พื้นที่ใช้สอย 30,000 ตารางเมตร

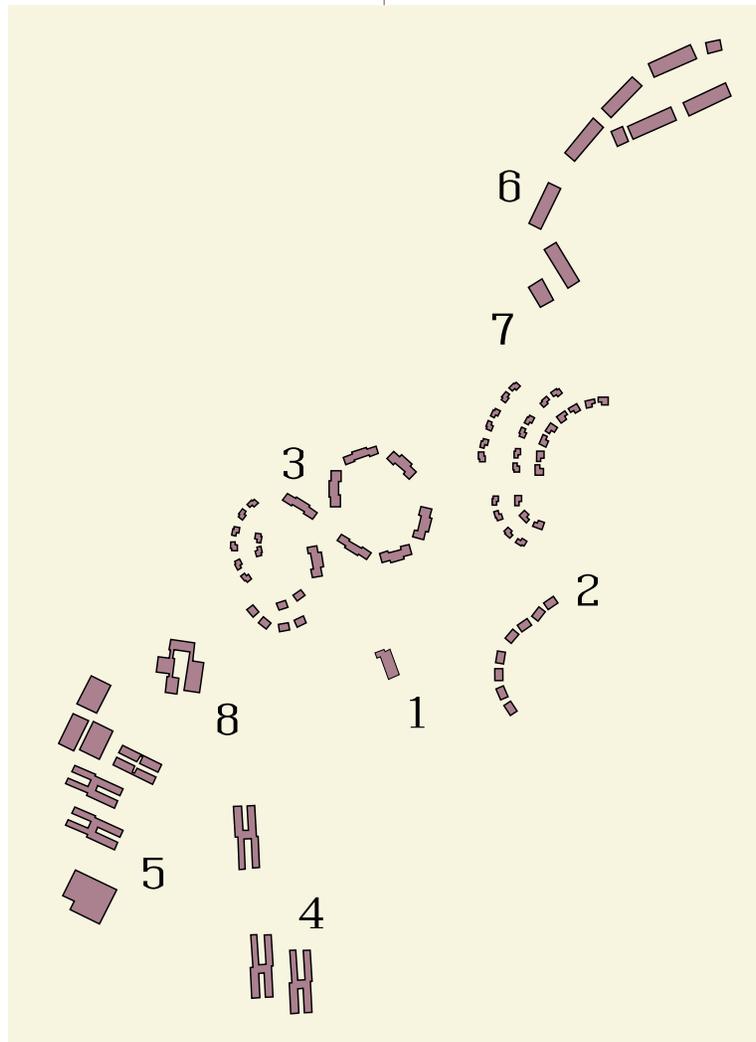

กลุ่มอาคารพักอาศัย

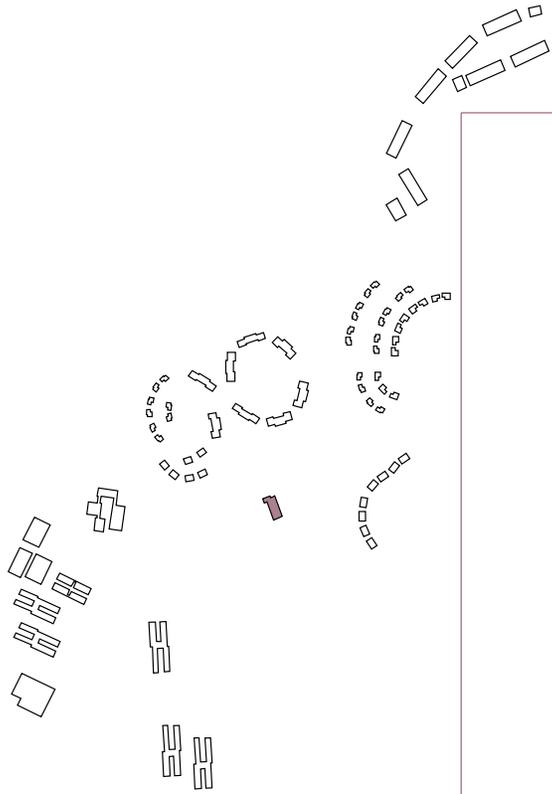

1. บ้านพักอธิการบดีและรับรองแขก
2. กลุ่มบ้านพักผู้บริหารและคณาจารย์
3. กลุ่มอาคารชุดที่พักอาจารย์และบุคลากร
4. หอพักนักศึกษา
5. หอพักนักศึกษาจีนและหอพักนักศึกษานานาชาติ
6. อาคารรณรงค์และหอพักนักศึกษา
7. อาคารรมน้ำ
8. โรงอาหารส่วนพักอาศัย

บ้านพักอธิการบดีและรับรองแขก

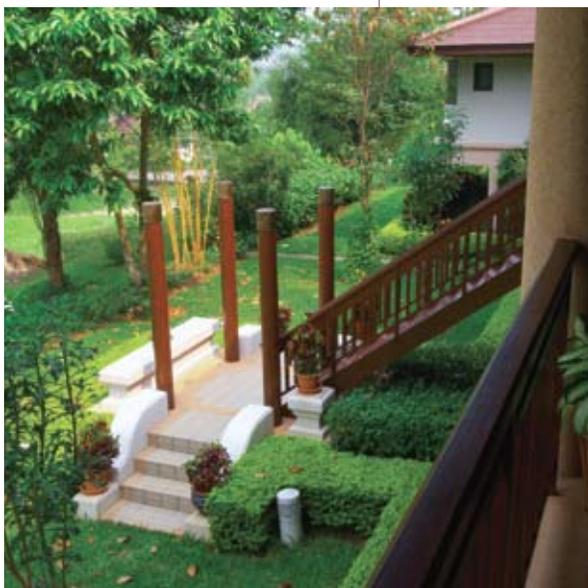

บ้านพักอธิการบดี เป็นบ้านพักที่ออกแบบให้มีรูปลักษณ์โดดเด่น และสามารถใช้เป็นทั้งบ้านพักอธิการบดี และสถานที่พักรับรองแขกได้

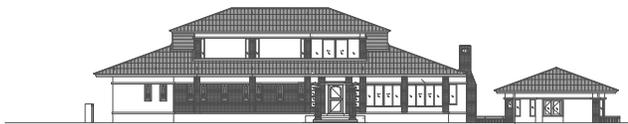
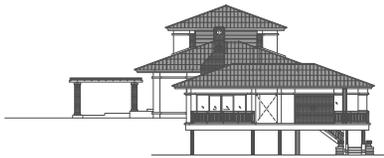
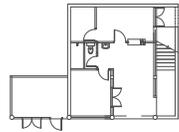
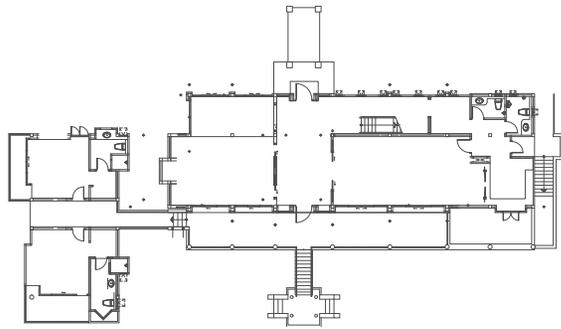
การวางผังอาคาร จะเว้นที่ว่างด้านหน้าเป็นสนามกว้างสำหรับใช้เป็นพื้นที่จัดเลี้ยงได้ อาคารหลักประกอบด้วย 2 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ ห้องรับแขก ห้องอาหาร ห้องเตรียมอาหาร ห้องครัว ห้องทำงาน หรือห้องเอนกประสงค์ ห้องคนรับใช้พร้อมห้องน้ำ และที่จอดรถ บริเวณโดยรอบจัดแต่งเป็นสวนร่มรื่นสวยงามตลอดปี

มีห้องพักรับรองจำนวน 4 ห้อง กำหนดให้แยกจากตัวบ้านหลัก และแต่ละหลังต่างก็มีบริเวณเป็นสัดส่วนเป็นอิสระจากกัน

พื้นที่ใช้สอย 500 ตารางเมตร

“...หัวใจของการออกแบบบ้านหลังนี้ คือ ต้องการให้มีบรรยากาศเป็นบ้านรับรอง และเป็นบ้านของอธิการบดีในตัวด้วย ฉะนั้น เมื่อเป็นบ้านรับรองและเป็นบ้านพัก จึงได้นำเอาแนวความคิดของ “ทำเนียบทูต” มาใช้ ทำเนียบทูตหมายความว่าความถึงบ้านพักของทูต ซึ่งบ้านพักของทูตต้องมีองค์ประกอบสำคัญคือ หนึ่ง ต้องมีห้องรับแขก สอง ต้องมีที่นั่งหรือเดินเล่นก่อนจะรับประทานอาหาร สาม ต้องมีห้องรับประทานอาหาร สี่ จะต้องมีการพักผ่อนสำหรับผู้ที่มาเยือน

“ในแง่ของรูปทรง บ้านต้องโปร่งโล่ง สามารถรับลมได้ทุกทิศ และเป็นบ้านที่เมื่อทุกคนมาแล้วจะมีความรู้สึกเรียบง่ายสบายตา จะเห็นว่าบ้านหลังนี้เรียบง่ายมาก และอยู่สบาย

“ตำแหน่งของบ้านอธิการบดี จะเหมือนตำแหน่งของสำนักอธิการบดี ควรจะมีตำแหน่งที่อยู่สูง สามารถมองเห็นมุมมองได้กว้าง เหมือนกับมองเห็นผู้พักอาศัยอยู่ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย

“ที่เน้นคือต้องสวย สวยด้วยบริเวณ สวยด้วยต้นไม้ แต่ไม่ฟุ่มเฟือย แนวความคิดของการปลูกต้นไม้ก็คือ ใกล้เคียงบ้านเป็นไม้หอม รอบบ้านเป็นไม้ใบ และมีสีแซมสลับบ้างเป็นบางจุดตามฤดูกาล จะเห็นว่ารอบบ้านเป็นไม้หอมแทบทั้งหมด บุหงาสำหรับ ยี่หุบ มณฑา ลำดวน ปิบ จำปี กระดังงาจีน กระดังงาไทย

“ทางเข้าหน้าบ้านปูด้วยอิฐที่มีรูโปร่งให้หญ้าแทงทะลุขึ้นมาได้ เมื่อมองไปจะดูเหมือนพรมสีเขียวปูลาดไว้รับรองแขกก่อนที่จะเดินเข้ามาในบ้าน เพราะเป็นความตั้งใจที่จะให้รู้สึกเหมือนเราต้อนรับแขกด้วยความนุ่มนวล

“ส่วนที่ปลูกต้นไม้รอบบ้านจำนวนมาก เป็นความคิดที่ว่า บ้านอธิการบดีควรจะมีควมร่มรื่นและหอมล้อมด้วยต้นไม้ มีบริเวณที่สามารถจะเลี้ยงรับรองแขกได้ ถ้าแขกที่เป็นทางการจำนวนน้อยก็เลี้ยงในบ้าน แขกมากก็เลี้ยงที่สนามหน้าบ้าน และโดยธรรมเนียมนั้น จะเป็นการให้เกียรติแก่ผู้มาเยือน ถ้าอธิการบดีเชิญมารับประทานอาหารที่บ้าน เราทำให้สถานที่ที่มีลักษณะเป็นที่ที่มีเกียรติ คนที่ได้รับเชิญมากจะรู้สึกถึงความมีเกียรติไปด้วย

“ความจริงแล้วบ้านหลังนี้ มีหน้าบ้านสองด้าน หน้าบ้านจริงอยู่ทางด้านทิศตะวันตกและด้านทางเข้าที่มีถนนเข้าถึงต้องเป็นหลังบ้าน แขกจะเข้าจากทางด้านนี้ก็ได้ เข้าทางด้านหลังก็ได้ ถ้าดูตามหลักฮวงจุ้ย ด้านที่ถูกต้องควรจะเป็นด้านทิศตะวันตก เพราะหน้าบ้านเป็นน้ำ ด้านหลังเป็นภูเขา แต่ด้วยลักษณะภูมิประเทศ ทำให้เข้าทางทิศตะวันตกยากกว่าดังนั้น เราจึงออกแบบให้มีทางเข้าได้ทั้งสองทาง เพื่อความสะดวกในการสัญจร...”

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ อธิการบดี

ทัศนียภาพด้านทิศตะวันตกของบ้านพักอธิการบดี

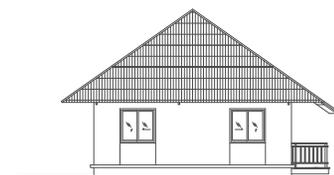
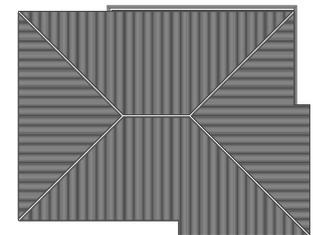
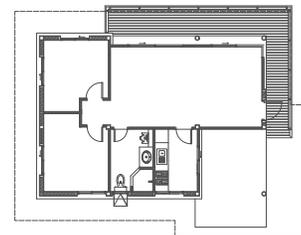
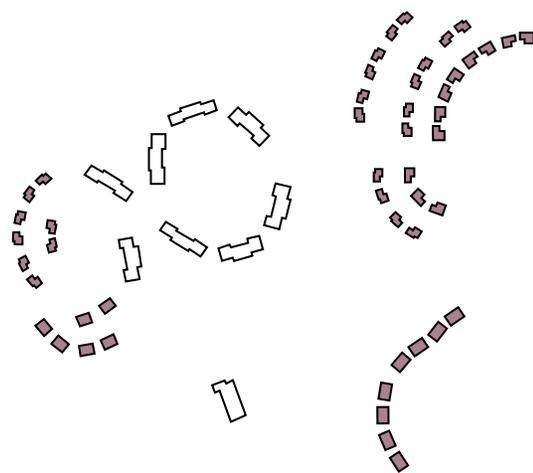

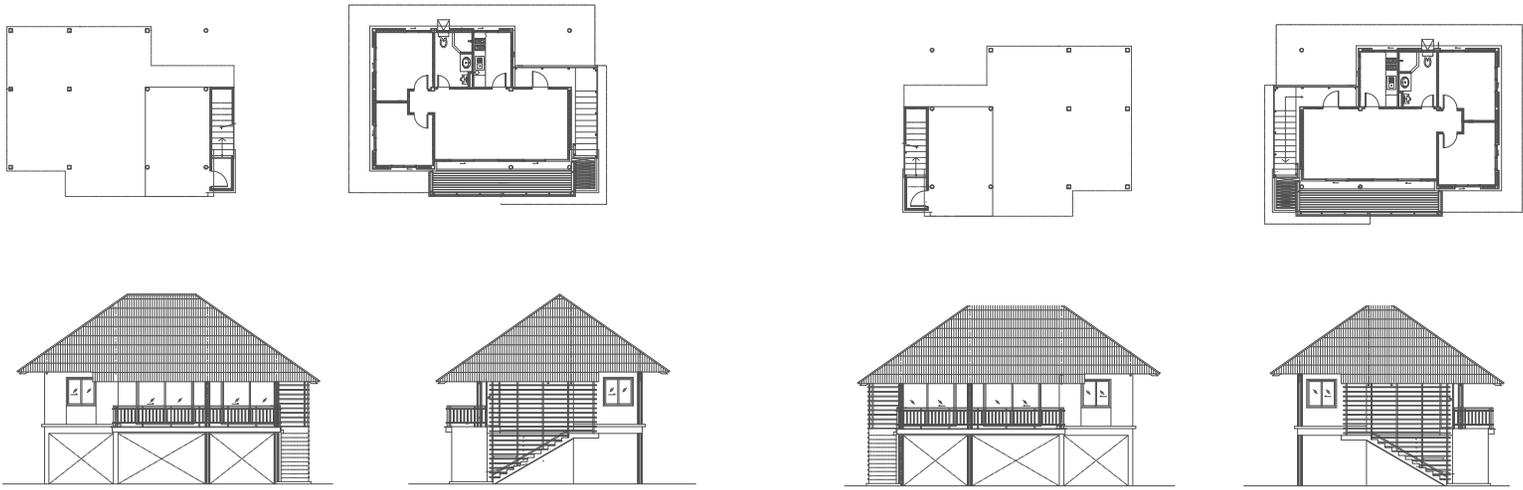
กลุ่มบ้านพักคณาจารย์ และบ้านพักอาจารย์

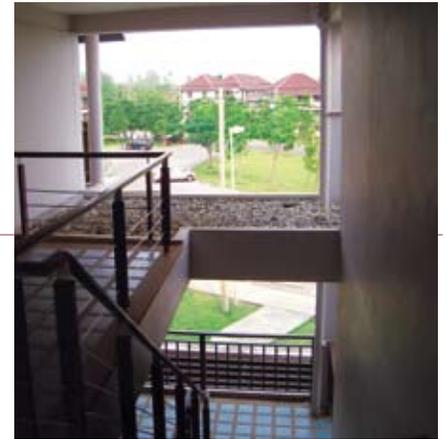
กลุ่มบ้านพักผู้บริหารและคณาจารย์ ใช้เป็นที่พักของผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ และแขกของมหาวิทยาลัย มีรูปแบบสอดคล้องกับสภาพอากาศเมืองร้อน มีพื้นที่หลายขนาด ทั้งเป็นอาคารแบบชั้นเดียวและ 2 ชั้น ใต้ถุนโล่งเพื่อใช้เป็นที่จอดรถและสวนอเนกประสงค์ มีระบบสาธารณูปโภคพร้อมสมบูรณ์ มีจำนวน 49 หลัง ประกอบด้วย

บ้านพักผู้บริหาร	แบบ H3	จำนวน 4 หลัง	พื้นที่หลังละ 170 ตารางเมตร
บ้านพักผู้บริหาร	แบบ H4	จำนวน 4 หลัง	พื้นที่หลังละ 135 ตารางเมตร
บ้านพักคณาจารย์	แบบ H5	จำนวน 24 หลัง	พื้นที่หลังละ 85 ตารางเมตร
บ้านพักคณาจารย์	แบบ H6	จำนวน 17 หลัง	พื้นที่หลังละ 85 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ทั้งหมด 4,705 ตารางเมตร			

กลุ่มอาคารชุดที่พักอาจารย์และบุคลากร

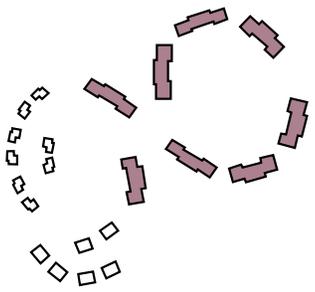

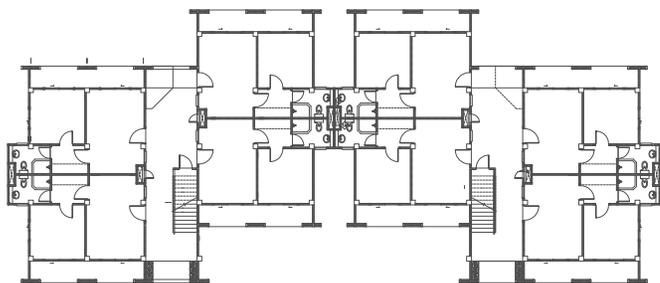
กลุ่มอาคารชุดที่พักอาจารย์และบุคลากร เป็นอาคารชุดสูง 3 ชั้น แบ่งเป็น

อาคารสำหรับบุคลากรโสด ประกอบด้วย 1 ห้องนอน พร้อมห้องน้ำ ห้องนั่งเล่นและรับแขก ส่วนเตรียมอาหารและระเบียง มีพื้นที่ 48 ตารางเมตรต่อห้องชุด จำนวน 24 ห้องต่ออาคาร

อาคารสำหรับบุคลากรที่มีครอบครัว ประกอบด้วย 2 ห้องนอน พร้อมห้องน้ำ ห้องนั่งเล่นและรับแขก ห้องครัว และมีระเบียงโดยรอบ พื้นที่ 82 ตารางเมตรต่อห้องชุด จำนวน 12 ห้องต่ออาคาร

พื้นที่ใช้สอยรวม 6,900 ตารางเมตร

www.ksk.com

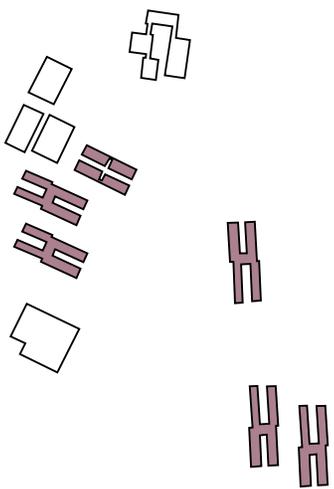
หอพักนักศึกษา

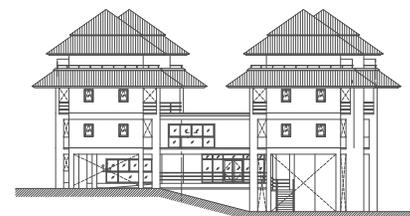
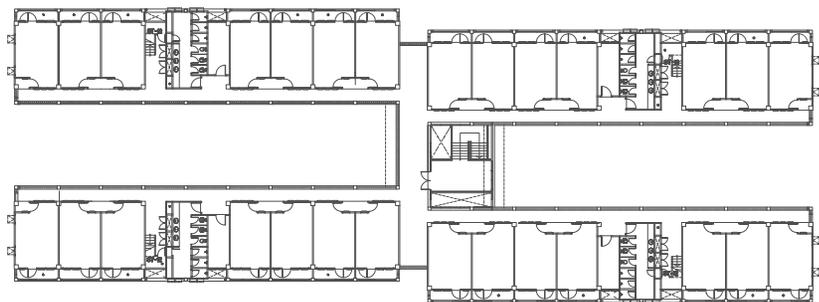

หอพักนักศึกษา แบ่งเป็นหอพักนักศึกษาชายและหญิงแยกจากกัน แต่ละกลุ่มจะเป็นอาคารคู่ 6 อาคาร สูง 4 ชั้น มีคอร์ทกลาง ชั้นล่างเป็นใต้ถุนโล่งซึ่งใช้เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ ชั้น 2-4 เป็นห้องพัก ประกอบด้วยห้องนอนสำหรับนักศึกษา 4 คนต่อหนึ่งห้อง มีบริเวณเตรียมไว้เพื่อการขยายตัวในอนาคตได้ ห้องน้ำรวม มีห้องพักอาจารย์ ห้องผู้ดูแล บริเวณซักล้าง บริเวณพักผ่อน มีการจัดระบบบริการที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย และพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา มีความสะดวกและปลอดภัยตามมาตรฐาน

อาคารหอพักแบ่งเป็นอาคาร 4 แบบดังนี้

หอพักชายแบบที่ 1 จำนวน 77 ห้อง พื้นที่รวม 4,100 ตารางเมตร
หอพักชายแบบที่ 2 จำนวน 77 ห้อง พื้นที่รวม 4,300 ตารางเมตร
หอพักหญิงแบบที่ 1 จำนวน 80 ห้อง พื้นที่รวม 4,100 ตารางเมตร
หอพักหญิงแบบที่ 2 จำนวน 80 ห้อง พื้นที่รวม 4,100 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด 16,600 ตารางเมตร

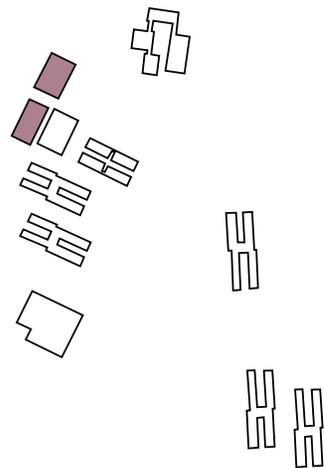

หอพักนักศึกษาภาษาจีน

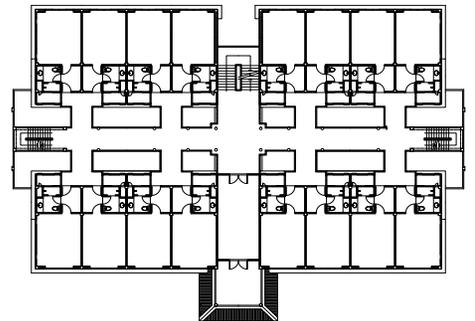
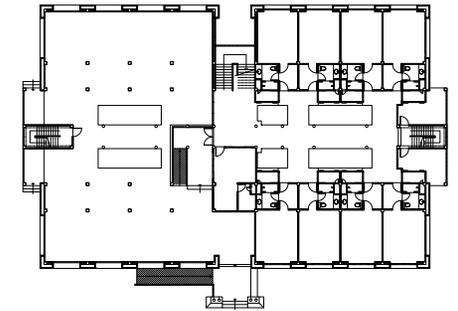
ประเสริฐ-ทัศนีย์ พงศ์กumar

และ บุญทรง-เพียงใจ (หาญพาณิชย์) อัครวโภคิน

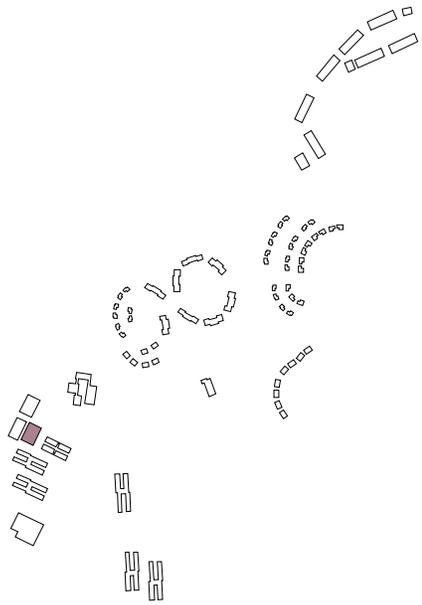
อาคารหอพักนักศึกษาภาษาจีน เป็นอาคารสูง 4 ชั้นจำนวน 2 อาคาร แต่ละอาคารประกอบด้วยห้องพักนักศึกษา พักห้องละ 3 คน อาคารละ 56 ห้อง สามารถรองรับนักศึกษาได้ 168 คน ออกแบบให้มีคอร์ทกลางและระเบียงภายในอาคาร เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ชั้นล่างเป็นใต้ถุนโล่ง มีห้องพักอาจารย์และห้องโถงอเนกประสงค์ อาคารทั้งสองหลังก่อสร้างโดยใช้เงินบริจาคหลังละ 25 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและจัดหาครุภัณฑ์ประจำหอพัก

พื้นที่ใช้สอยรวม 3,960 ตารางเมตร

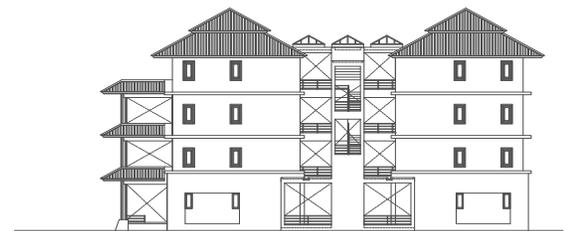
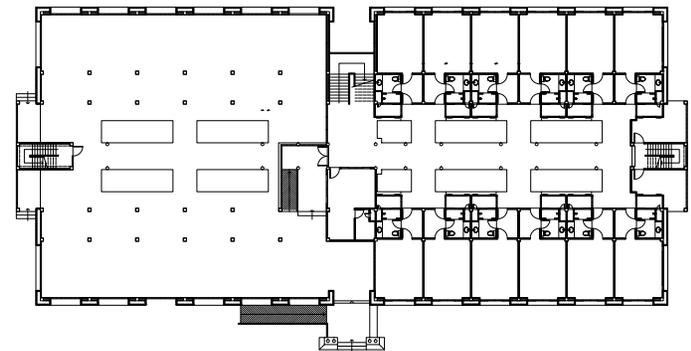
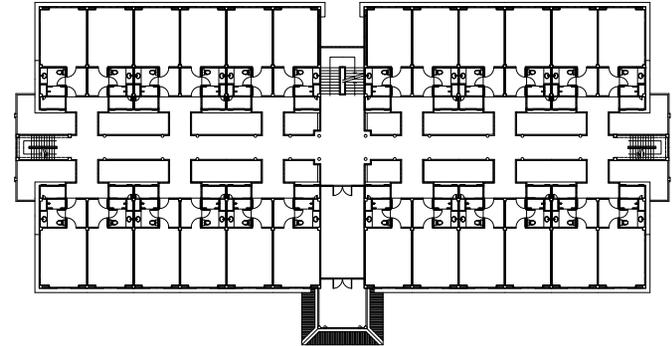
หอพักนักศึกษานานาชาติ

พลตำรวจเอก เกา สารสิน

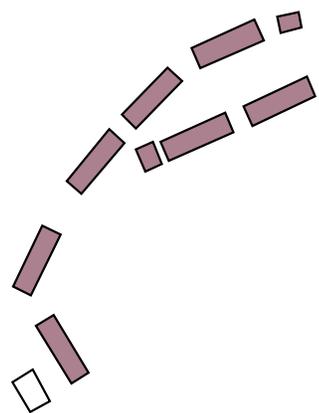

หอพักนักศึกษานานาชาติ สร้างขึ้นเพื่อรองรับนักศึกษาต่างประเทศที่เข้ามาศึกษา เป็นจำนวนมากในมหาวิทยาลัย เป็นอาคารสูง 4 ชั้น มีระเบียงและคอร์ทภายในอาคาร ประกอบด้วย ห้องพักสำหรับนักศึกษา 1 -3 คน จำนวน 84 ห้อง มีห้องพักอาจารย์ และห้องโถงอเนกประสงค์ พื้นที่รวม 5,720 ตารางเมตร

อาคารนาเวศน์ และกลุ่มหอพักนักศึกษา (หอพักลำดวน)

อาคารนาเวศน์ ใช้สำหรับให้บริการที่พักแก่บุคคลภายนอกที่เข้ามาจัดกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย มีลักษณะคล้ายโรงแรม ภายในเป็นห้องพักที่มีห้องน้ำในตัว พร้อมเครื่องทำน้ำอุ่น ระบบอินเทอร์เน็ต CABLE TV. พื้นที่ส่วนกลางมีระบบโทรทัศน์วงจรปิด

กลุ่มอาคารลำดวน เป็นหอพักนักศึกษา มีจำนวน 6 อาคาร อาคารละ 99 ห้อง รับนักศึกษาจำนวน 4 คนต่อห้อง

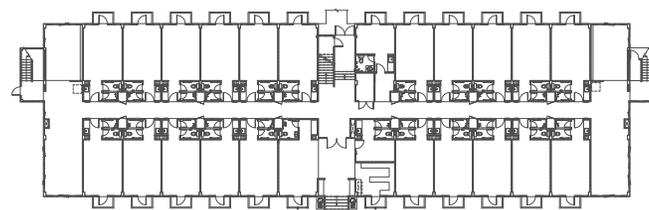
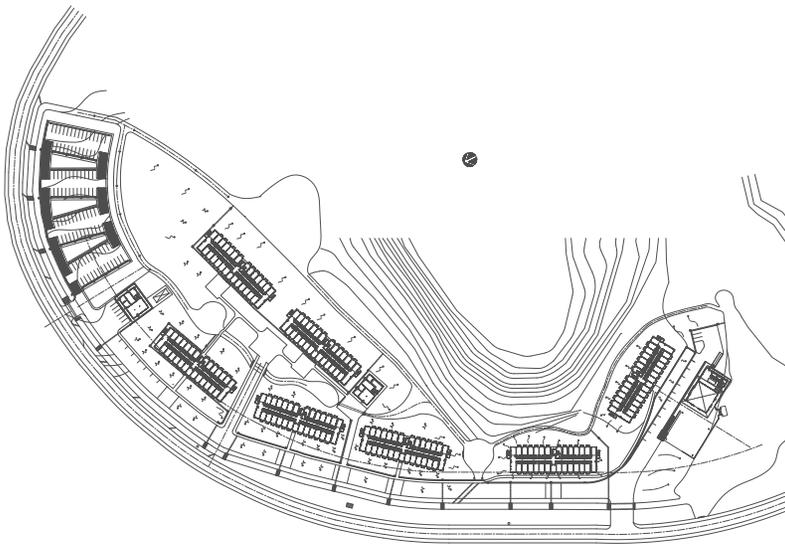
พื้นที่ใช้สอยหลังละ 3,929 ตารางเมตร

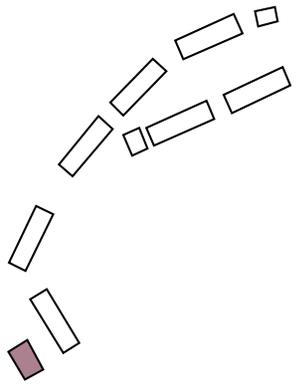
นาเวศน์

หอพักลำดวน

เรือนริมน้ำ

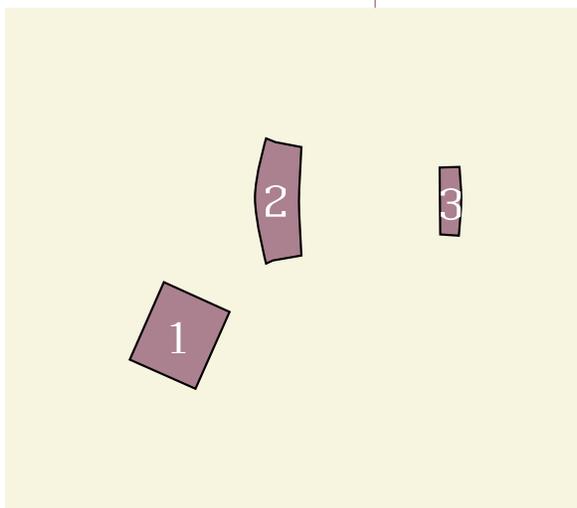
เรือนริมน้ำ เป็นอาคารชั้นเดียว ใช้เป็นสถานที่จัดงานเลี้ยงและห้องอาหาร จุประมาณ 400-500 ที่นั่ง ตั้งอยู่ในบรรยากาศสวยงามริมน้ำ ใกล้อาคารรณรงค์และกลุ่มหอพักนักศึกษาลำดวน พื้นที่ใช้สอย 1,668 ตารางเมตร

โรงอาหารส่วนพักอาศัย

กลุ่มอาคารกีฬาและสันทนาการ

1. อาคารกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ
2. อัฒจันทร์สนามกีฬากลางแจ้ง (ฝั่งตะวันตก)
3. อัฒจันทร์สนามกีฬากลางแจ้ง (ฝั่งตะวันออก)

อาคารกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ

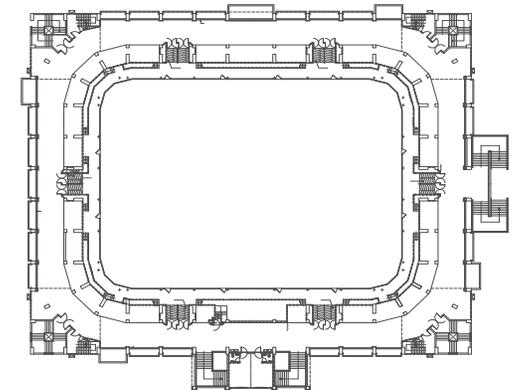
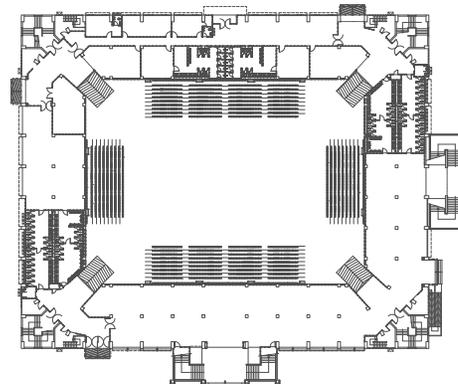
อาคารกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสเฉลิมพระชนมายุ 72 พรรษา ใช้เป็นสถานที่เล่น กีฬาในร่มสำหรับนักศึกษา บุคลากรและประชาชนทั่วไป

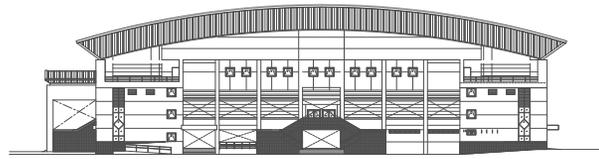
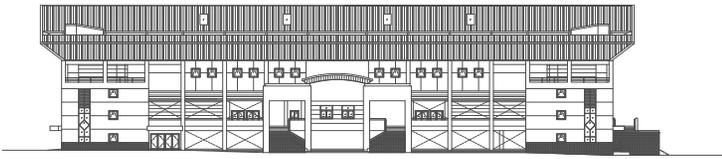
ลักษณะอาคาร

ชั้น 1 ประกอบด้วยห้องชมรม ห้องพนักกีฬา ห้องปฐมพยาบาล ห้องเก็บอุปกรณ์กีฬาและ สนามกีฬาที่ใช้เล่นกีฬาในร่มและยังสามารถใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการ การแสดง และดนตรีได้ด้วย มีการเพิ่มเติมอฒจันทร์แบบพับเก็บได้ ทำให้สามารถเพิ่มที่นั่งได้อีก 1,500 ที่นั่ง รวมทั้งหมดสามารถจุ ผู้ชมได้ประมาณ 4,000 ที่นั่ง

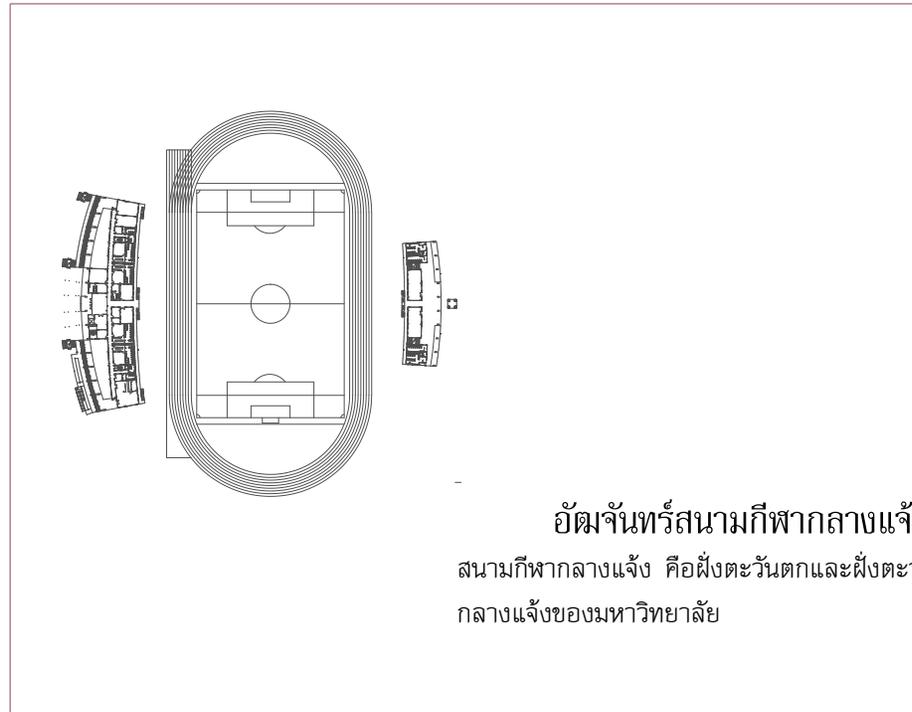
ชั้น 2 ประกอบด้วยทางเดินโค้งโดยรอบ เพื่อรองรับผู้ชมที่เข้ามาดูกีฬา มีพื้นที่ประมาณ 1,100 ตารางเมตร พร้อมห้องรับรองและห้องประธาน

พื้นที่ใช้สอย 7,735 ตารางเมตร

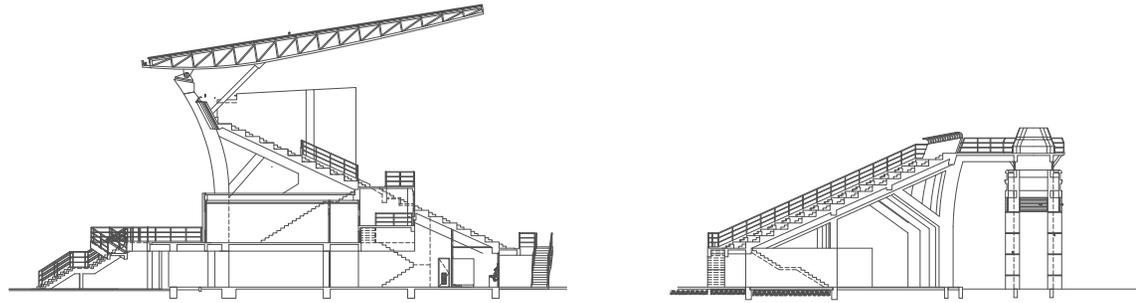

อัฒจันทร์สนามกีฬากลางแจ้ง

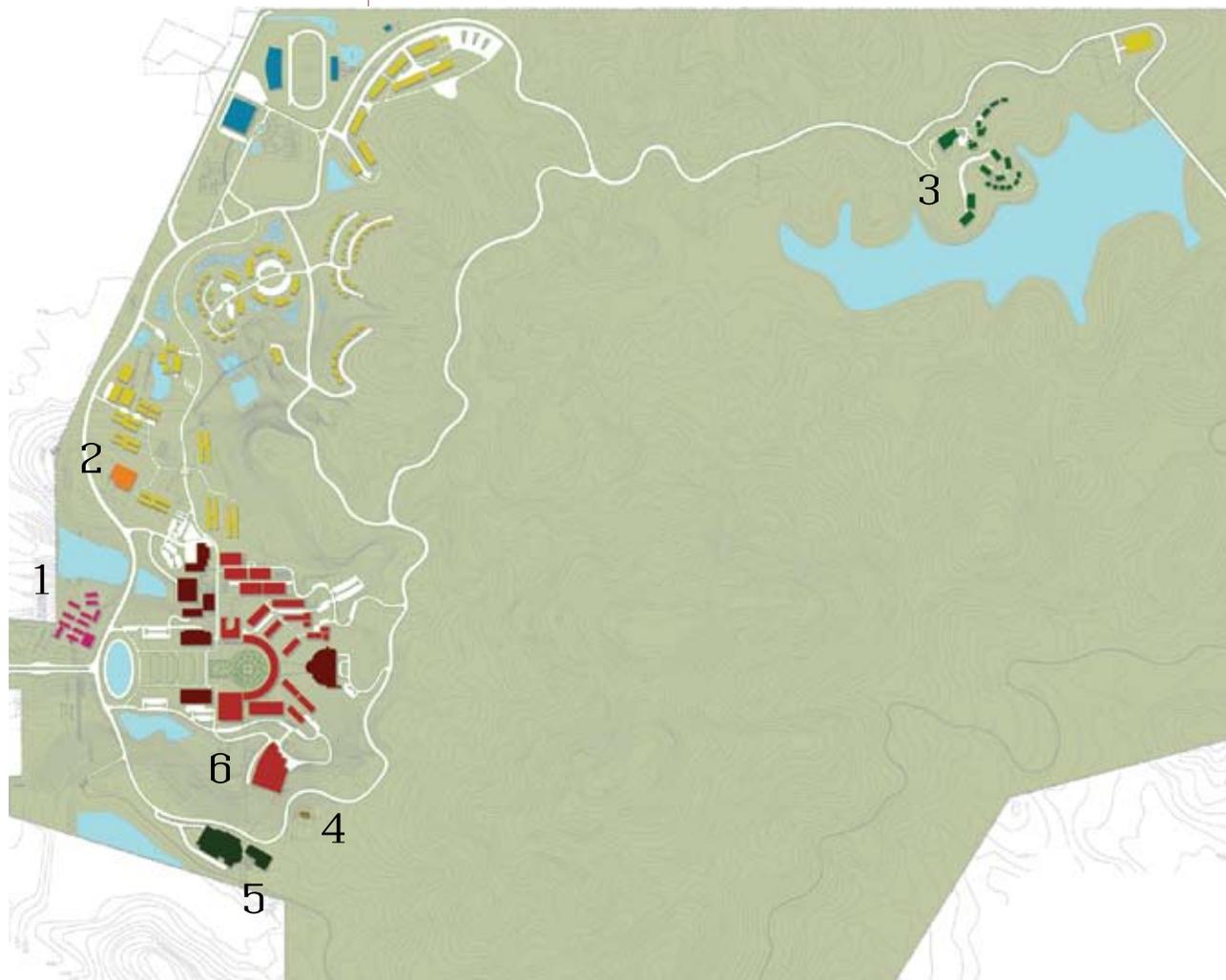

อัฒจันทร์สนามกีฬากลางแจ้ง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ตั้งอยู่สองฝั่งของสนามกีฬากลางแจ้ง คือฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก ใช้เป็นอัฒจันทร์สำหรับสนามฟุตบอลและกีฬากลางแจ้งของมหาวิทยาลัย

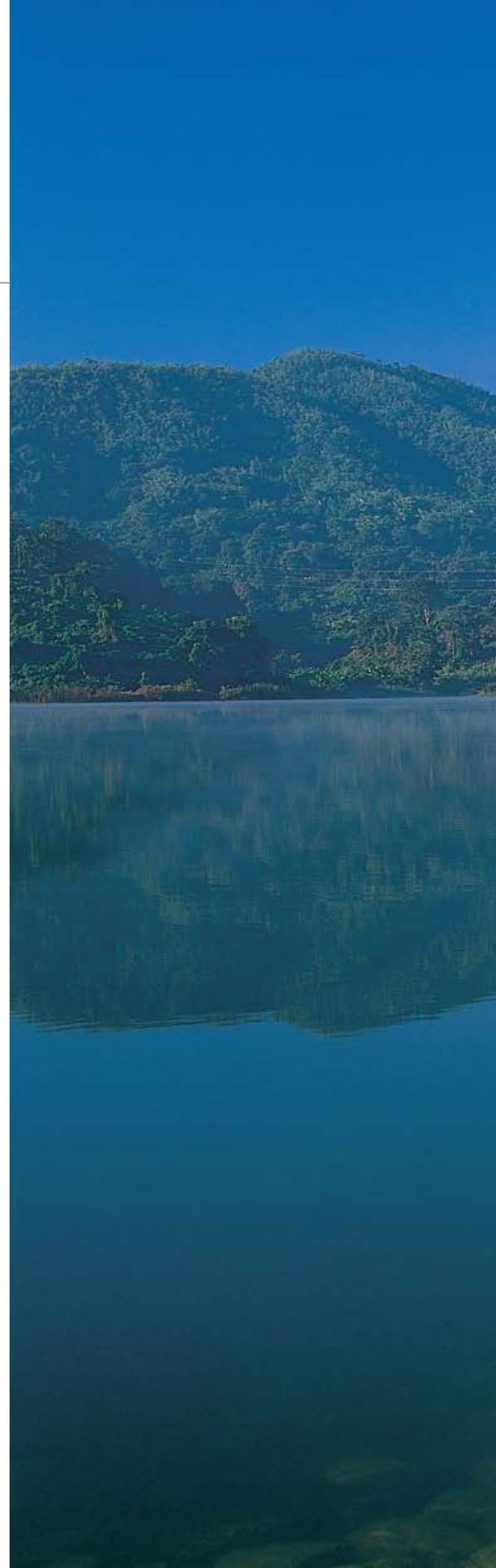

กลุ่มอาคารอื่น

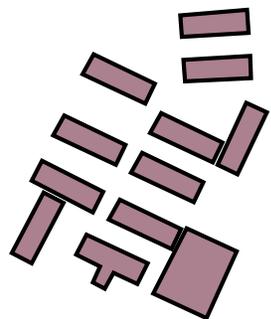

1. กลุ่มอาคารส่วนหน้า
2. ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร
และสถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
3. 'วนาศรม' รีสอร์ทแห่งการพัฒนาและฟื้นฟูสุขภาพ
4. วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
5. อาคารศูนย์การแพทย์แผนไทยประยุกต์
6. อาคารเรียนรวมอเนกประสงค์

กลุ่มอาคารส่วนหน้า

กลุ่มอาคารส่วนหน้า ประกอบด้วยอาคารชั้นเดียวจำนวน 12 หลัง ตั้งอยู่บริเวณส่วนหน้าของมหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มอาคารที่ก่อสร้างแรกสุด เพื่อใช้เป็นที่ทำการชั่วคราวของมหาวิทยาลัยในระยะแรก เริ่มก่อสร้างเมื่อต้นปี พ.ศ. 2542 และมหาวิทยาลัยได้ย้ายเข้าใช้อาคารในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2542 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2542 โดยใช้เป็นทั้งอาคารเรียนของนักศึกษาและที่ทำงานของบุคลากร ในขณะที่อาคารถาวรต่างๆ ยังสร้างไม่เสร็จ

ในปี พ.ศ. 2549 ได้มีการปรับปรุงพื้นที่กลุ่มอาคารส่วนหน้าเพื่อให้เป็นส่วนพัฒนาธุรกิจของมหาวิทยาลัย และเป็นศูนย์บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แก่นักศึกษา โดยจัดให้มีศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย ธนาคาร ร้านอาหาร และร้านค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังใช้ประโยชน์เป็นสำนักงานของฝ่ายประชาสัมพันธ์ ห้องพักอาจารย์ ห้องพยาบาล สหกรณ์ และพิพิธภัณฑ

พื้นที่ใช้สอยประมาณ 300 ตารางเมตรต่อหลัง

พื้นที่รวม 3,600 ตารางเมตร

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลจีนและรัฐบาลไทย โดยมุ่งหมายเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสครบรอบ 100 ปี ของวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และเป็นเครื่องหมายแห่งมิตรภาพระหว่างประชาชนของประเทศทั้งสอง ทั้งนี้ โดยมุ่งหวังให้ศูนย์แห่งนี้เป็นแหล่งศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน สำหรับนักศึกษาไทยและประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคสุมาตราด้วย

การออกแบบและการก่อสร้าง

รูปแบบของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธรมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมแบบจีน ภายในประกอบด้วย อาคารเรียน ห้องสมุด ห้องทำงาน ส่วนอเนกประสงค์ และสวนจีนแบบชื่อโจว มีกำแพงล้อมรอบ ภายในประกอบด้วยสวนหิน และสระน้ำ ศาลาดูปลา ที่สร้างตามแบบดั้งเดิมของจีน และได้นำเอาวัสดุการก่อสร้างที่สำคัญบางส่วนมาจากประเทศจีน เช่น ปูนปั้นมังกร หลังคาครอบเชิงชาย บัวเส้า และสิงโตหิน เป็นต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2543 เริ่มงานก่อสร้างวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2544 แล้วเสร็จต้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545 หลังจากนั้นรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ทำการส่งมอบให้แก่มหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2545

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันพระราชทานปริญญาบัตรบัณฑิตรุ่นแรกของมหาวิทยาลัย

พื้นที่ใช้สอย 3,200 ตารางเมตร

สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ก่อตั้งขึ้นด้วยความดำริของรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยประเทศจีนได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเซี่ยเหมินแห่งประเทศจีน เป็นมหาวิทยาลัยที่ร่วมดำเนินการกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อปฏิบัติภารกิจของสถาบันขงจื้อ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยให้เป็นสถาบันการสอนภาษาจีนให้แก่ นักศึกษาในประเทศไทยโดยไม่แสวงหาผลกำไร ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน สร้างเสริมมิตรภาพและความเข้าใจระหว่างกันและกันของประชาชนทั้งสองประเทศ

ขอบเขตการดำเนินงานของสถาบัน ประกอบด้วย การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน การอบรมครูสอนภาษาจีน การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภาษาจีน การทดสอบภาษาจีนและการรับรองคุณวุฒิครูสอนภาษาจีน บริการให้คำปรึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศจีน และขยายการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเทศจีนปัจจุบัน

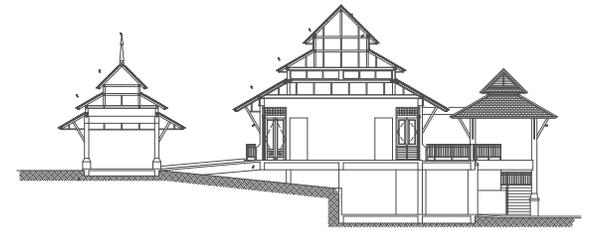
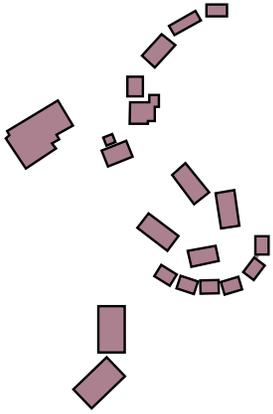
อาคารสถาบันขงจื้อตั้งอยู่ติดกับศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร ประกอบด้วยสำนักงาน ห้องอบรม ห้องอ่านหนังสือ และห้องนิทรรศการ โดยมีการตกแต่งแบบจีน

ด้านหน้าอาคาร มีรูปแกะสลักขงจื้อประดิษฐานอยู่

‘วนาक्रम’

รีสอร์ทแห่งการพัฒนาและฟื้นฟูสุขภาพ

วนาक्रम รีสอร์ทแห่งการพัฒนาและฟื้นฟูสุขภาพ เดิมใช้ชื่อว่า “ศูนย์ฟื้นฟูชีวิต และสุขภาพครบวงจร” เป็นทั้งแหล่งสร้างรายได้และส่งเสริมการเรียนการสอน การวิจัย ของสำนัก วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอางและสำนักการจัดการ

ที่ตั้งของวนาक्रम อยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ของมหาวิทยาลัยทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีวิวทิวทัศน์ที่สวยงามและช่วยให้อุณหภูมิที่อบอุ่นคลายได้เป็นอย่างดี

วนาक्रमประกอบด้วยอาคารห้องประชุมและภัตตาคาร อาคารโถงรับรอง บ้านพัก พร้อม สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 6 อาคาร อาคารห้องพักชุด 4 อาคาร อาคารละ 8 ห้อง 2 อาคาร และหลังละ 12 ห้องจำนวน 2 อาคาร และบ้านเดี่ยว 6 หลัง สระว่ายน้ำ ห้องออกกำลังกาย และ อาคารสปา

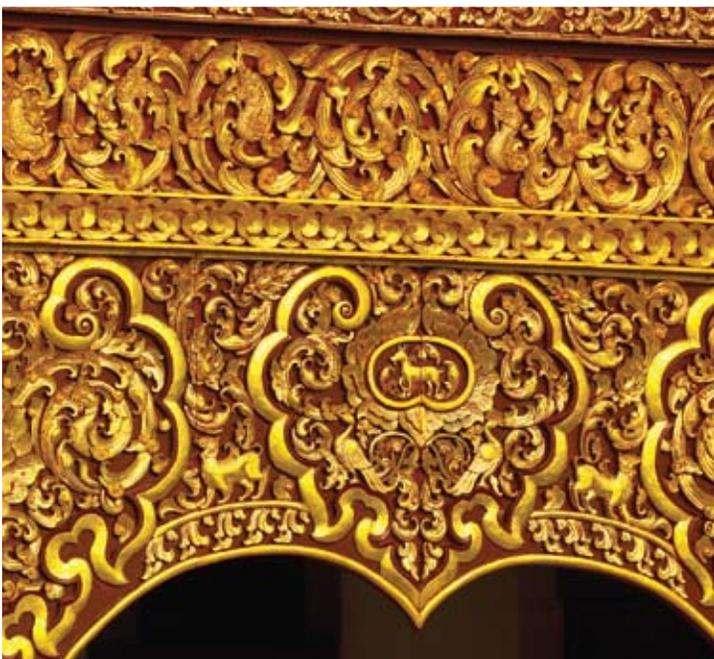
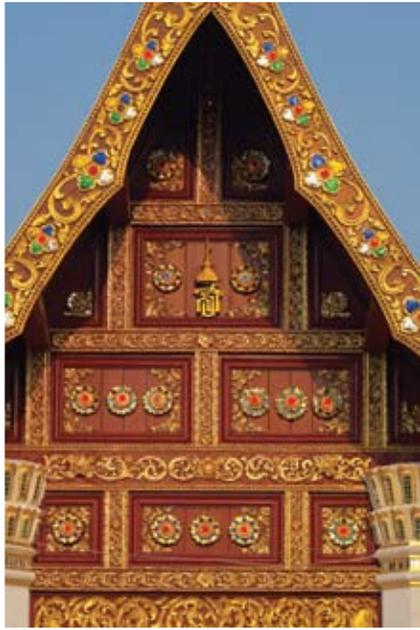

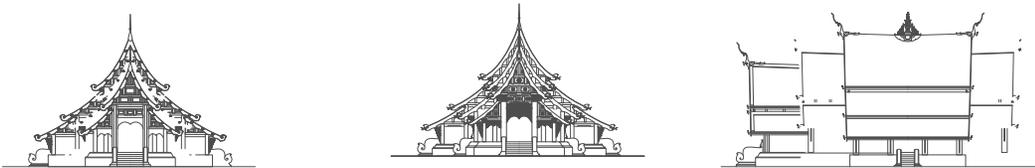
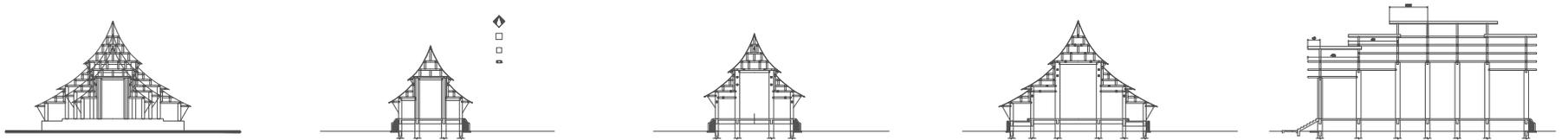
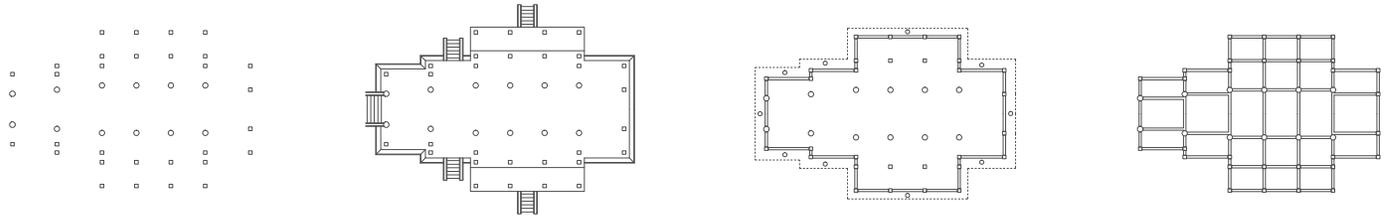

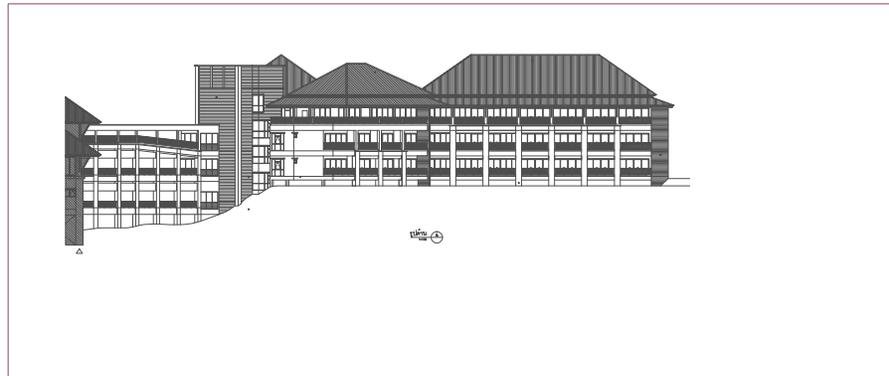
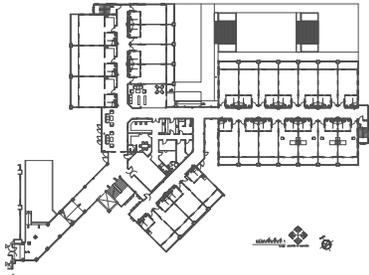

ศูนย์การแพทย์แผนไทยประยุกต์

ศูนย์การแพทย์แผนไทยประยุกต์ เป็นอาคารที่ใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนและการวิจัย รวมทั้งเป็นที่ตรวจรักษาผู้ป่วยทั่วไปในระบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการแพทย์ทางเลือก ประกอบด้วยอาคาร 2 หลังคือ **อาคารเรียนและปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ** และ**อาคารปฏิบัติการด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์** โดยออกแบบให้เป็นอาคารต่อเนื่องกัน

อาคารเรียนและปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้เพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ให้บริการวิชาการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการวิจัยด้วยระบบการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ รวมทั้งสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

อาคารปฏิบัติการด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีหอผู้ป่วยขนาด 112 เตียง และใช้เป็นห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ แพทย์แผนไทยประยุกต์ การพยาบาล และเป็นสถานที่ในการบำบัดรักษาและดูแลสุขภาพให้แก่บุคลากร นักศึกษาและประชาชนโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาของนักศึกษา รวมถึงใช้เป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาในสาขาวิชาแพทย์แผนไทยประยุกต์และการพยาบาล

พื้นที่รวม: 17,000 ตารางเมตร

อาคารเรียนรวมและกิจกรรมนักศึกษา

อาคารเรียนรวมและกิจกรรมนักศึกษา เป็นอาคารที่สร้างในงบประมาณปี 2550 เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนรวมและกิจกรรมนักศึกษา มีห้องเรียนหลายขนาด พร้อมทั้งห้องเรียนขนาดใหญ่ความจุ 500 ที่นั่งจำนวน 2 ห้อง พร้อมพื้นที่โล่งส่วนกลางเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ กำหนดแล้วเสร็จประมาณปี พ.ศ. 2552

งานภูมิสถาปัตยกรรม

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

อธิการบดีผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีความมุ่งหมายตั้งแต่แรกเริ่มที่จะให้มหาวิทยาลัยเป็น University in the Park โดยมีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านภูมิสถาปัตยกรรม และการรักษาสภาพแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยมุ่งหมายที่จะพัฒนาพื้นที่เดิม ซึ่งเป็นป่าที่ถูกทำลาย เป็นไร่ข้าวโพด ให้ฟื้นคืนสภาพเดิม

ดังนั้นในการออกแบบจึงยึดถือแนวทางดังกล่าว โดยแบ่งพื้นที่ของงานภูมิสถาปัตยกรรมให้มีความเหมาะสมตามผังแม่บทที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. **พื้นที่ราบ** พื้นที่ริมน้ำและร่องเขา ส่วนที่ใกล้กับพื้นที่ใช้สอยทั่วไป เน้นการใช้ไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ต้นไม้ไม่ผลัดใบและการสร้างบรรยากาศโดยใช้พืชพันธุ์หลากหลายชนิด ในบางสวนอาจมีการอนุรักษ์หรือย้าย หรือปลูกเสริมเพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่นและป้องกันความร้อน

2. **บริเวณแกนของมหาวิทยาลัย** พื้นที่รอบๆ แกนหลัก (Main Axis) ในส่วนการศึกษา ให้มีส่วนปลูกไม้พุ่มตัดแต่งแบบเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสง่างาม (Formal Garden) นับตั้งแต่แนวแกนทิศตะวันตกด้านหน้ามหาวิทยาลัย ลานโค้งวงกลม(ลานดาว)ตรงศูนย์กลาง และบริเวณหน้าสำนักอธิการบดี เป็นสนามหญ้า ตกแต่งด้วยไม้พุ่มตัดแต่งแวดล้อมด้วยไม้ยืนต้น ง่ายต่อการดูแลรักษาและปลูกไม้ประดับให้สีสันบริเวณรอบบ่อน้ำด้านหน้า และรอบๆ พระราชานุสาวรีย์

3. **บริเวณรอบๆ อาคารและสวนภายในระหว่างอาคาร** เน้นปลูกไม้ท้องถิ่นหรือไม้ทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกง่าย โตเร็ว ให้ร่มเงา

4. **พื้นที่เชิงเขา** เน้นไม้เบญจพรรณ สลับป่าโปร่ง เน้นพืชคลุมดินระดับล่าง เพื่อลดการกัดเซาะพังทลายของดิน

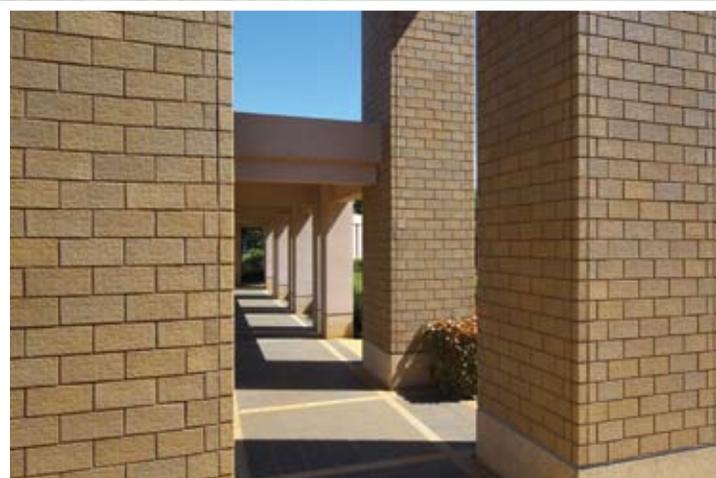
5. **พื้นที่ลาดชัน ภูเขา** เน้นการอนุรักษ์ป่าเดิม ลดผลกระทบจากการพัฒนา หรือปลูกป่าเสริมเพื่อคืนสภาพธรรมชาติ

6. **พื้นที่ว่างอื่นๆ** เน้นลักษณะป่าธรรมชาติท้องถิ่น ให้เติบโตอย่างเป็นอิสระ บางส่วนปลูกพืชเพื่อยึดหน้าดิน หรือจัดเป็นป่าเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ยังใช้เป็นแนวกันชนรอบเขตโครงการจากพื้นที่ข้างเคียง

นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ของนักศึกษาใหม่เป็นประจำทุกปี นักศึกษาใหม่แต่ละคนจะปลูกต้นไม้อย่างน้อย 3 ต้น นับถึงปัจจุบัน ภายในมหาวิทยาลัยมีต้นไม้ที่ปลูกใหม่เพิ่มขึ้นประมาณ 80,000 ต้น

การออกแบบภูมิทัศน์ของถนน

ถนนทางเข้ามหาวิทยาลัยเป็นถนนสายหลัก มีเกาะกลาง และร่องน้ำ ขนานไปตามแนวถนนทั้งสองข้าง ความกว้างโดยรวมของทางเข้าประมาณ 100 เมตร ปลูกไม้ยืนต้นเป็นแนวสวยงามทั้งขอบถนนและบริเวณเกาะกลาง ตลอดระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร โดยมุ่งหมายให้ในระยะยาวถนนเส้นนี้จะปกคลุมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ มีลักษณะเป็นอุโมงค์สีเขียว

การปลูกต้นไม้ตามแนวถนนยังทำหน้าที่เป็นแนวกันชนของเขตการใช้ที่ดินที่แตกต่างระหว่างภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น การบังสายตา การลดเสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร เป็นต้น

พระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้จัดสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อประดิษฐาน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ลักษณะพระราชานุสาวรีย์

1. ประทับนั่งในลักษณะที่ทรงใกล้ขีดราชฎกรใกล้เคียงกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง
2. ฉลองพระองค์ในชุดทรงออกเยี่ยมราษฎร
3. พระพักตร์เปี่ยมด้วยพระเมตตา
4. มีขนาดสองเท่าพระองค์จริง

มหาวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรพระรูปต้นแบบ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 เพื่อพระราชทานพระราชวินิจฉัยให้ พันโทนภดล สุวรรณสมบัติ ประติมากร นำไปปรับปรุงให้สมพระเกียรติมากที่สุด ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จแทนพระองค์ทรงเททองหล่อพระรูป เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดพระราชานุสาวรีย์ ในวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2548

ศิลาสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์ พร้อมชื่อของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประดิษฐานที่ทางเข้ามหาวิทยาลัย เกิดขึ้นจากแนวคิดของอธิการบดีผู้ก่อตั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ที่จะมีป้ายชื่อมหาวิทยาลัยบริเวณทางเข้า โดยใช้รูปแบบตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้เป็นเอกลักษณ์ บ่งบอกความเป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย โดยเน้นให้เป็นรูปสัญลักษณ์มากกว่าการใช้ตัวอักษร

ศิลปะที่ใช้แกะสลักเป็นหินแกรนิตสีเทาจากเหมืองที่จังหวัดตาก ส่งไปแกะสลักที่ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองฯ จังหวัดชลบุรี โดยมีนายบุญมา ทิพย์มน และ นายวิรัตน์ ปะติบง จากบริษัท รุ่งเรือง ศิลปะทิพย์ จำกัด เป็นผู้แกะสลัก พร้อมจารึกประวัติมหาวิทยาลัยไว้ที่ฐานของศิลาสัญลักษณ์ด้วย โดยใช้งบประมาณค่าจัดสร้างประมาณหนึ่งล้านบาท บริจาคโดย นายสงคราม ชิวประวัติดำรงค์

ระบบสารานุกรมโลก

ระบบถนน

โครงสร้างของถนน ใช้มาตรฐานตามโครงสร้างของกรมทางหลวง หรือสำนักงาน เร่งรัดพัฒนาชนบท และมาตรฐานอื่นๆ อาทิ มาตรฐานและลักษณะทางหลวงชนบท สำนักงาน รพช. A Policy on Geometric Design of Highway and Streets 1990 ของ ASSHTO และมาตรฐาน Standard Specifications for Highway Bridges Fifteenth Edition 1992 ของ AASHTO

ระบบผิวทาง แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะการกระจายน้ำหนัก คือ ถนนผิวลาดยาง (Flexible Pavement) และถนนคอนกรีต (Rigid Pavement)

ระบบเรขาคณิตของถนนภายในโครงการ วางตามแนวสายทางที่กำหนดไว้ในผังแม่บท เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ขับขี่รถยนต์และผู้เดินถนน นับจากทางเข้าด้านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 หรือถนนพหลโยธิน เป็นถนน 4 ช่องจราจร ความกว้างรวมของพื้นที่ที่ใช้เป็นทางเข้าประมาณ 100 เมตร ยาวประมาณ 1,500 เมตร โดยแบ่งเป็นถนน 4 ช่องจราจรด้านในเพื่อใช้สัญจรเข้าและออก มหาวิทยาลัย และอีก 2 ช่องจราจรขนาดด้านนอกทั้งสองด้าน เพื่อใช้เป็นที่สัญจรของประชาชนที่อยู่ใกล้พื้นที่โครงการ (local road) โดยมีแนวต้นไม้ปลูกเป็นแถวสองข้างทางเป็นแนวกันชนมิให้มีการรुक้าเข้ามาในโครงการ และปิดบังภาพที่ไม่เป็นระเบียบของสภาพแวดล้อมนอกมหาวิทยาลัยหากมีการพัฒนาเกิดขึ้น

ถนนภายในโครงการ สายหลักเป็นถนนลาดยางกว้าง 8 เมตร ถนนสายย่อยกว้าง 6 เมตร รั้วรอบโครงการเป็นวงแหวนมาบรรจบกัน

ถนนทางเข้ามหาวิทยาลัย (University Avenue)

ระบบระบายน้ำ

สภาพภูมิประเทศ ที่เป็นเนินเขาและมีร่องน้ำไหลผ่านเป็นเรื่องสำคัญต่อการวางผังแม่บท ซึ่งต้องคำนึงถึงการระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพ มิฉะนั้นอาจจะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมโครงการได้

ในการออกแบบระบบระบายน้ำจากภูเขา ได้จัดให้มีการทำรางรับน้ำจากภูเขาเป็นระยะๆ มีอ่างเก็บน้ำเพื่อพักน้ำ 3 จุด

พิจารณาตามแนวลาดชันมีการป้องกันการกัดเซาะ โดยปลูกหญ้าพื้นเมืองผสมหญ้าแฝกตามความเหมาะสม

ระบบระบายน้ำ การออกแบบระบบระบายน้ำ ใช้เกณฑ์สถิติของปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ในรอบ 10 ปี

ระบบระบายน้ำข้างถนน เบื้องต้นเป็นรางระบายน้ำแบบเปิด (Open Channel) ขนาดขึ้นอยู่กับปริมาณของน้ำ บริเวณที่ถนนตัดผ่านพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งมีผลทำให้หน้าทีไหลหลากลงมา มีความเร็วมาก ก่อให้เกิดการกัดเซาะสร้างความเสียหายแก่ถนนหรือพื้นที่ในมหาวิทยาลัยได้ ใช้วิธีป้องกันการก่อสร้างรางดักน้ำ (Interceptor) ที่สามารถต้านทานการกัดเซาะจากกระแสน้ำหลากดังกล่าว ให้ทำหน้าที่รวบรวมน้ำที่มีความเร็วมากเหล่านี้ ไม่ให้ไหลผ่านพื้นที่ที่ไม่สามารถรับแรงกัดเซาะที่เกิดขึ้นได้เสียก่อน จากนั้นกระแสน้ำเหล่านี้จะไหลรวมไปสู่ระบบระบายน้ำอื่นต่อไป

เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ ได้มีการกำหนดไว้ในผังแม่บทให้มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในมหาวิทยาลัย เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้สำหรับการอุปโภคภายใน อ่างเก็บน้ำนี้ตั้งอยู่ในเขตลุ่มน้ำห้วยไม้ตัว เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง เก็บกักน้ำโดยการก่อสร้างเป็นเขื่อนแกนดินเหนียว ปิดกั้นลำห้วยไม้ตัว เพื่อเก็บกักน้ำไว้ในอ่าง มีความจุประมาณ 1.7 แสนลูกบาศก์เมตร สำหรับน้ำส่วนที่เกินจากความจุของอ่าง จะปล่อยให้ไหลผ่านอาคารระบายน้ำล้นลงสู่ลำห้วยเดิม

อาคารระบายน้ำล้น (Spillway) เป็นอาคารรับน้ำที่ล้นมาจากเขื่อนลงสู่ลำน้ำธรรมชาติ มีลักษณะที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ

ระบบไฟฟ้าและโทรคมนาคม

ระบบไฟฟ้าและโทรคมนาคม ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ยึดหลักตามข้อกำหนดมาตรฐานต่างๆ ดังนี้

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)

The Engineering Institute of Thailand (EIT)

National Electric Code (NEC)

International Electro Technical Commission (IEC)

National Fire Protection Association (NFPA)

และอื่นๆ

ระบบไฟฟ้าแรงสูงในโครงการ รับไฟจากแนวถนนพหลโยธิน (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1) และจ่ายเป็นระบบสายอากาศเดินอยู่รอบนอกของแนวถนนในโครงการ เช่น ถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนย่อยในบางบริเวณ เช่น ส่วนการศึกษา ระบบไฟฟ้าแรงสูงจะเป็นระบบสายใต้ดินเพื่อความสวยงามด้านภูมิทัศน์

ระบบไฟฟ้าแรงต่ำในโครงการ เช่น บริเวณบ้านพักอาจารย์ ส่วนสันทานการ และส่วนซ่อมบำรุง จะเป็นระบบสายอากาศเดินไปตามแนวถนน

ระบบไฟฟ้าส่องสว่างถนนภายในโครงการ การออกแบบดำเนินการตามวิธีการใน An Information Guide for Roadway Lighting จัดพิมพ์โดย AASHTO, 1984 ที่คำนึงถึงความปลอดภัยของการขับขี่รถยนต์ในเวลากลางคืน ติดตั้งเสาไฟฟ้าแสงสว่างให้แก่ทางเดินทางเท้าของนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยให้ทั่วถึงทั้งโครงการ

ระบบโทรศัพท์ ใช้ในโครงการเป็นระบบผ่านศูนย์ โดยมีตู้ชุมสายอัตโนมัติ (PABX) ติดตั้งอยู่ในอาคารสำนักงานอธิการบดี หรืออาคารอื่นๆ ตามความเหมาะสม และเดินสายไปจ่ายยังอาคารต่างๆ ต่อไป

การเดินสายโทรศัพท์จะเป็นระบบสายอากาศ และ/หรือสายใต้ดิน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละอาคาร

ระบบน้ำ

ระบบประปา การออกแบบระบบและอุปกรณ์ที่ใช้ต่างๆ ยึดตามกฎและมาตรฐานดัง ต่อไปนี้
National Plumbing Code, American Standard Associate (NPC, ASA)
American Society of Plumbing Engineer (ASPE)
American Society of Testing Material (ASTM)
British Standard (BS)
Engineering Institute of Thailand Plumbing Code (EIT)
Metropolitan Water Work Association (MWWA)
Thai Industrial Standard (TIS)

แหล่งน้ำ ระยะแรกใช้น้ำบาดาลที่บริเวณอาคารส่วนหน้า ภายหลังได้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำ โดยกรมชลประทานอีก 3 อ่าง สำหรับใช้เป็นน้ำเพื่อการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จากนั้นได้มีการสร้าง เขื่อนเก็บน้ำด้านทิศตะวันออกหลังดอยแม่่ม เพื่อเป็นแหล่งน้ำหลักของมหาวิทยาลัย จำนวนความจุ ประมาณ 1.7 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งได้ใช้น้ำนี้ผลิตน้ำประปาของมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน

ระบบบำบัดน้ำเสีย ส่วนอาคารเรียน ออกแบบระบบการกระจายน้ำจากแต่ละอาคารโดย ใช้ระบบท่อระบายน้ำไฮดรอลิก รวมด้วยระบบไหลตามแรงโน้มถ่วงตามความลาดชัน เพื่อส่งไปยังบ่อ บำบัดน้ำเสียซึ่งอยู่ในระดับต่ำ มีการแยกระบบน้ำเสียและน้ำผิวดินออกจากกันโดยเด็ดขาด โดยน้ำที่ ใช้แล้วในอาคาร จะถูกนำไปบำบัดก่อนระบายลงในแหล่งน้ำสาธารณะ

บ่อบำบัดน้ำเสียรวม จะจัดแบ่งออกไปตามขนาดการบำบัดที่เหมาะสมและใกล้กับอาคาร แต่ละกลุ่ม น้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วจะมีคุณภาพตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม สามารถนำกลับมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ต่อไป

ส่วนพักอาศัย ทำการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียเป็น 2 ขั้นตอนคือ น้ำทิ้งที่ออกจากบ้านพักอาศัยแต่ละหลังจะผ่านขั้นตอนการบำบัดด้วยถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็น Pre-Treatment หลังจากนั้นจึงระบายรวมกันไปยังบ่อบำบัดน้ำเสียรวมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งการแบ่งระบบออกเป็นสองขั้นตอนนี้ จะช่วยให้ระบบมีประสิทธิภาพที่ดีและค่าใช้จ่ายต่ำ น้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อรดน้ำต้นไม้ได้

ชีวิตใหม่หาวิทยาลัย

เรียนรู้

ดนตรีและกีฬา

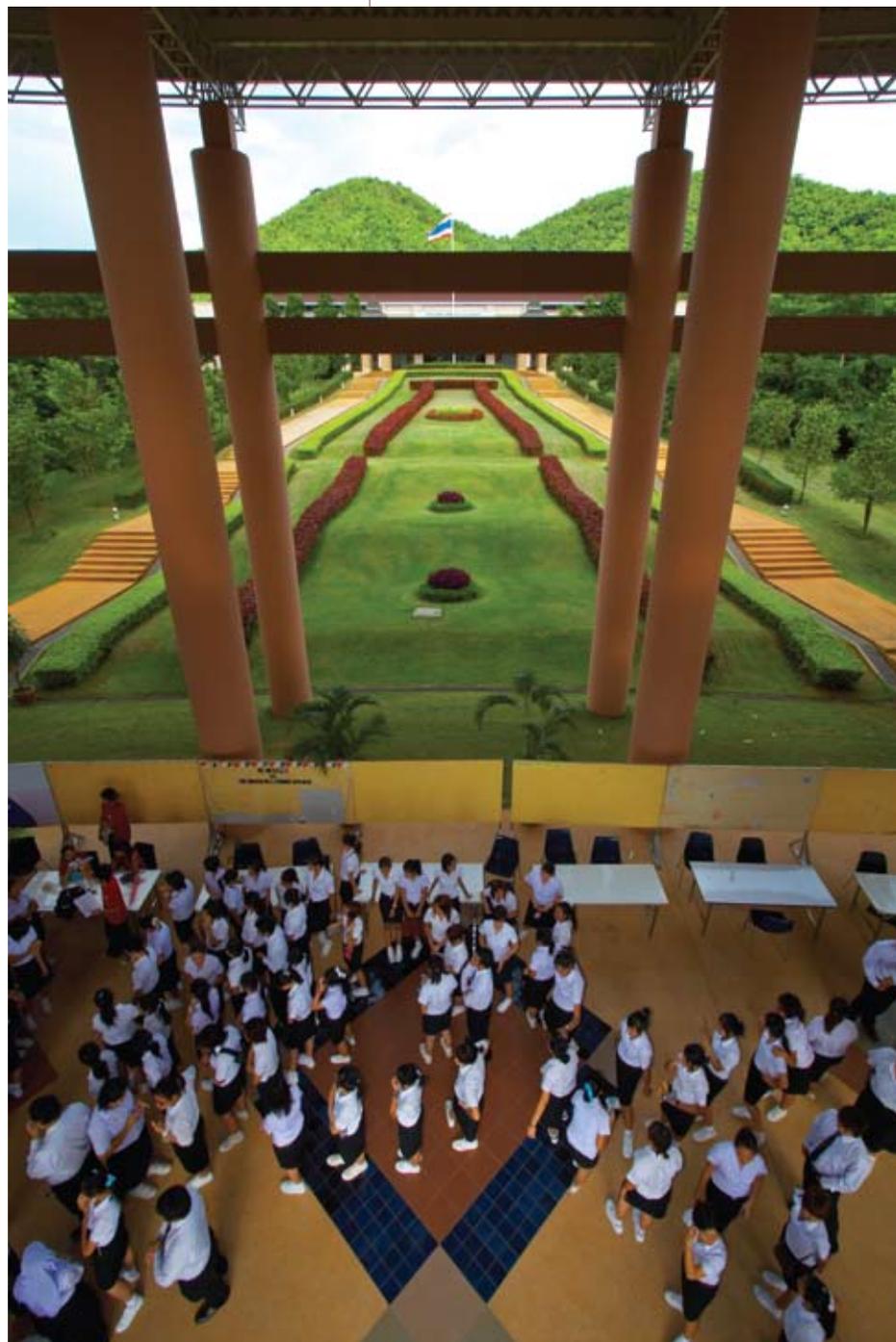
เพลิน

ประเพณี

เริ่มต้นและสำเร็จ

ขามความคิด

“จากก้าวที่หนึ่งสู่ปีที่สิบ

จากป่าเสื่อมโทรมสู่เมืองมหาวิทยาลัย...สานฝันให้เป็นจริง”

บนแผ่นดินกว้างใหญ่ ท่ามกลางธรรมชาติที่สงบ ร่มรื่น ณ บริเวณดอยแม่่ม ในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เรียงรายไปด้วยหมู่อาคารที่สง่างาม สดหลั่นไล่ระดับไปตามภูมิประเทศที่ลาดชันเชิงเขา ชุ่มชื้น ด้วยหมู่ไม้นานาพันธุ์ สอดแทรกด้วยเส้นทางสัญจรคดเคี้ยว ลัดเลาะอย่างเป็นระบบ แต่งแต้มด้วยธารน้ำเย็นใส กระจายอยู่ตามจุดต่างๆ สร้างชีวิตชีวาให้แก่ทุกสรรพสิ่งในมหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้พระเมตตาบารมีแห่งองค์ สมเด็จพระเจ้า แม่ฟ้าหลวงของปวงชน ก่อให้เกิดความตระการตาแก่ผู้มาเยือน ทำให้เกิดความประทับใจในความงดงามทางกายภาพ และบรรยากาศของความเป็นเมืองมหาวิทยาลัย นับแต่แรกพบ

เริ่มตั้งแต่ทางเข้ามหาวิทยาลัย ที่แยกจากถนนพหลโยธินอันเป็นเส้นทางสู่พระตำหนักดอยตุง ณ บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 845 เป็นถนนแบบคูขนานสี่ทางวิ่งลาดเลี้ยวโค้งไปมา ตลอดระยะทางยาวราว 1300 เมตร ร่มรื่นปกคลุมไปด้วยต้นไม้ที่ผลิบาผลดอกลากสี ยืนต้นทั้งที่ริมทางและเกาะกลางถนนก่อให้เกิดเป็นเสมือนอุโมงค์ต้นไม้สีเขียว อาจทำให้ผู้เดินทางรู้สึกสนใจถึงสิ่งที่จะพบเห็นในเวลาต่อไป และเมื่อเดินทางพ้นแนวอุโมงค์ต้นไม้ออกมา หลายคนอาจไม่อยากจะเชื่อว่าสถานที่ที่ปรากฏแก่สายตา นั้นคือมหาวิทยาลัย เพราะเป็นสิ่งที่เหนือความคาดหมายว่าจะได้พบ

บนเนินเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเลกว่าสี่ร้อยเมตร มีหมู่อาคารเรียงรายไล่ระดับตามความลาดชันของเชิงเขาอยู่ทั่วไปอย่างเป็นระเบียบ มีสนามหญ้ากว้างใหญ่ ที่ประดับด้วยไม้ดอกไม้ใบที่จัดตกแต่งอย่างประณีตเป็นแกนกลางหลักของมหาวิทยาลัย และ ณ ที่แห่งนี้ยังเป็นທີ່ประดิษฐานพระราชานุญาตสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้ทรงพระคุณอันยิ่งใหญ่ เส้นตรงและเส้นโค้งของตัวอาคารที่บรรจบออกแบบมาอย่างลงตัวประกอบกันขึ้นเป็นงานสถาปัตยกรรมที่มีสัดส่วนงดงาม นอกจากนี้ยังมีสระน้ำรูปวงรีขนาดใหญ่เป็นฉากหน้า และมีแนวเขาเขียวขจีของดอยแม่ป๋มเป็นพื้นหลัง

อาคารที่พบเห็นเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่การศึกษา และเป็นเพียงส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้รับการยกย่อง และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความงดงามและมีเอกลักษณ์โดดเด่น ด้วยมีการวางแผน การออกแบบ และการจัดสร้างเป็นอย่างดี และที่สำคัญอย่างยิ่ง มีการดูแล บำรุงรักษา และพัฒนาทุกองค์ประกอบให้คงความสวยงาม กลมกลืนและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม พร้อมกับสะท้อนรูปลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นล้านนา ภายใต้แนวคิด “University in the Park” ตลอดระยะเวลาดำเนินการของมหาวิทยาลัย

ผู้ที่เป็นทั้งประจักษ์พยานของการก่อกำเนิดมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และเป็นผู้ลงมือบุกเบิกและสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ นับแต่ก้าวแรกในฐานะ **“อธิการบดีผู้ก่อตั้ง”** และนำมหาวิทยาลัยมาสู่ความสำเร็จจนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ณ วันนี้ คือ **อธิการบดี “รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ”** โดยตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ได้เสียสละแรงกาย พลังใจ และกำลังความคิด พร้อมทุ่มเททุกสิ่งอย่างแม้กระทั่งต้องห่างเหินจากครอบครัว เพื่อบุกเบิก สร้างสรรค์ และพัฒนาให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เกิดและเติบโตอย่างแข็งแรง ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ให้เป็นสมบัติที่มีค่าของแผ่นดิน ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระประสงศ์เจ้าปู่เกล้าและสร้างคน

หากเปรียบมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นต้นไม้ อธิการบดีผู้ก่อตั้งคงนับได้ว่าเป็นผู้ลงมือปลูกตั้งแต่ยังเป็นเมล็ดพันธุ์ ทะนุบำรุงเมื่อเป็นต้นอ่อน จนเป็นไม้หนุ่มแข็งแรงคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ได้อย่างมั่นคง และหากมองในภาพความเป็นจริง ในอาณาเขตนอกกว้างขวางเกือบห้าพันไร่ของมหาวิทยาลัย

แม่ฟ้าหลวง ผู้ที่จะรู้จักต้นไม้แทบทุกต้น ถนนทุกสาย แอ่งน้ำทุกแห่ง ก็คงจะเป็นอธิการบดีท่านนี้เช่นกัน

จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะได้เรียนรู้ว่า ในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอันดับหนึ่งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นเวลายาวนานถึงสิบปี อธิการบดีผู้ก่อตั้งมองเห็นความเจริญเติบโต ความเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยอย่างไร

และเป็นที่ยินดีที่ในปลายวันหนึ่ง กลางฤดูร้อนของเดือนเมษายน พ.ศ. 2551 อธิการบดีท่านนี้ได้กรุณาถ่ายทอดความคิด ความฝัน ปรัชญาในการสร้างสรรค์ และแนวทางในการบริหารมหาวิทยาลัย รวมทั้งความรำลึกต่อเหตุการณ์ประทับใจตลอดระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่งแก่นักศึกษากลุ่มหนึ่ง ในบรรยากาศอบอุ่นจันทร์ครุและศิษย์ ณ บ้านพักอธิการบดีที่ร่มเย็นและสุขสงบ ผ่านคำถามคำตอบในแต่ละหัวข้อต่อไปนี้

ความรู้สึกของท่านเมื่อแรกเห็นดอยแม่ป๋ม สถานที่ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นที่ก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

“...ดอยแม่ป๋ม คำว่า แม่ป๋ม น่าจะหมายถึง ง่าม เพราะลักษณะของแม่ป๋มเป็นเหมือนง่ามที่เขาสองลูกมาบรรจบกัน ภายหลังจากสร้างมหาวิทยาลัยแล้ว มีกวีชาวจีนมาบอกว่า ดอยแม่ป๋มมีลักษณะเหมือนแท่นที่วางพูกันจีน จึงเหมาะที่จะเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และจะเป็นดินแดนของนักปราชญ์ต่อไปในอนาคต ถ้าจะนำไปใช้เป็นที่ทำการอย่างอื่นก็คงไม่เหมาะ เราจึงรู้สึกที่เราเลือกที่ถูกแล้ว

“ดอยแม่ป๋มเมื่อแรกพบ เป็นดอยที่เมื่อมองจากด้านถนนพหลโยธินจะเห็นเป็นดอยสูงห่างจากถนนประมาณ 2 กิโลเมตร เข้าไปดูใกล้ๆ จึงพบว่าเชิงเขาเต็มไปด้วยไร่ข้าวโพดและมันสำปะหลังและละหุ่ง ไม่มีไม้ใหญ่เหลืออยู่ มองไปที่บนดอยเห็นแต่ป่าไผ่เป็นส่วนใหญ่ ดินดอยเป็นเนินเขาหลายลูกสูงชันแตกต่างกัน ชาวบ้านอยากให้พื้นที่หลังดอยเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยมากกว่า เพราะมีคนจับจองทำประโยชน์น้อย ยังมีที่ว่างเปล่าอีกมาก ไม่อยากให้ด้านหน้าดอย เพราะมีการบุกรุกเข้าทำประโยชน์อยู่มาก เราก็บอกว่า ไม่ยอม เราจะเอาด้านหน้าดอย คือ ด้านถนนพหลโยธิน เราไม่อยากอยู่ด้านหลังดอย เดี่ยวจะมีคนเรียกว่ามหาวิทยาลัยหลังเขา ต้องเจรจาอยู่นานกว่าจะได้เท่าที่เห็นวันนี้ หลังจากนั้นได้เข้าสำรวจโดยละเอียด ยิ่งพบความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงเลือกเอาตรงนี้ แต่ก็ต้องขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนในเวลานั้น

“อยากบอกว่าการที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมาตั้งที่ดอยแม่ป๋มที่จังหวัดเชียงรายนี้เป็นคุณแก่ราษฎร เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเข้ามารักษาสมบัติของแผ่นดินคือที่ดินผืนนี้ไว้ให้เป็นสาธารณประโยชน์ให้กับคนทั่วไป ไม่เช่นนั้นที่ดินผืนนี้ประมาณห้าพันไร่ ก็คงต้องตกอยู่ในมือของใครต่อใคร ที่เอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวทั้งที่เป็นที่ดินของรัฐ ของบ้านเมือง

“ผมบอกพวกเขาว่า ณ บัดนี้ เราเข้ามารักษาสมบัติแผ่นดินไว้ ไม่อย่างนั้นก็จะไม่มีใครต่อใครเข้ามาจับจองคนละแปลงสองแปลง ในที่สุดก็ไม่เหลือ เป็นที่ส่วนตัวไปหมด ทั้งๆที่ความจริงเขาไม่มีสิทธิ์ที่จะทำได้”

“เราได้ดำเนินการกับผู้ถือที่ดินทำกินอยู่ก่อนหน้านี้อย่างละมุนละม่อม เราจ่ายเงินทดแทนให้เป็นค่าชดเชยตามที่คณะกรรมการที่จังหวัดเชียงรายแต่งตั้งขึ้น พิจารณาเห็นว่าเหมาะสมถูกต้อง คิดเป็นค่าชดเชย รวมทั้งเป็นค่าซื้อที่ดินบางส่วน รวมกว่า 50 ล้าน ให้ราษฎรที่ครอบครองย้ายออก ต้นไม้ที่เขาปลูกต้นไม้หนึ่งเราต้องจ่ายถึงสิริ้อยบาท มีคนหนึ่งพอรู้ว่าเราจะมา เขาก็ปลูกต้นไม้ใหญ่เลย เราก็ให้ เพื่อให้ได้ที่ดินมาเป็นของ มหาวิทยาลัย และเกิดประโยชน์สูงสุดทุกฝ่าย...”

ขอเรียนถามถึงเรื่องราวของวัตถุประสงค์ในการปลูกป่าบนพื้นที่ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ก่อนการสร้างมหาวิทยาลัย

“...วันที่กำหนดให้เป็นวันปลูกป่าเป็นครั้งแรกที่ดอยแม่แห่งนี้ตรงกับวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2541 ตอนนั้นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยยังไม่เสร็จ งบประมาณยังไม่กำหนดแน่นอน ผมได้รับมอบหมายให้เข้ามาดูแลโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนี้ และอยากจะแสดงให้รัฐบาลและฝ่ายงบประมาณ รวมทั้งทั้งคนเชียงรายด้วยความเคลื่อนไหว จึงออก กุศโลบายเชิญชวนประชาชนเชียงรายประมาณห้าพันคน มาปลูกป่าบนดอยแม่ ปรากฏว่าวันนั้นได้รับความร่วมมือจากคนเชียงรายมากมายน่าทึ่ง ทั้งฝ่ายการเมือง ข้าราชการ และประชาชนมีดีฟ้ามีดิน รุดจอดเป็นพันคัน มาช่วยปลูกป่ากันคนละไม้ละมือ บางคนก็บริจาคอาหาร น้ำดื่ม มาช่วย ซึ่งถึงวันนี้ คนที่เคยมาร่วมงานในวันนั้นก็ยังพูดถึงกันอยู่

“หลังจากนั้น ประมาณ 6 - 7 เดือน พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ก็คลอดออกมาดังที่เราคาดหวังไว้ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2541 แสดงให้เห็นว่าความมุ่งมั่นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่มีความต้องการผลักดันให้ มีมหาวิทยาลัยอย่างจริงจังได้สำเร็จแล้ว และสามารถเร่งขบวนการทางรัฐศาสตร์นิติศาสตร์ ให้เร็วขึ้นได้ และก็ต้องยอมรับว่าเป็นการร่วมมือกันจริงๆ ระหว่างฝ่ายข้าราชการ ประชาชน และฝ่ายการเมือง...”

ความคิดที่จะทำให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ชื่อว่าเป็น University in the Park คือ การปลูกป่าใช่หรือไม่

“...ความจริงแล้วการปลูกป่า สร้างคน เป็นพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้น้อมนำพระราชปณิธานมาสู่ความเป็นจริงในทางปฏิบัติ คำว่าสร้างคนของพระองค์ท่าน น่าจะหมายถึงการทำให้อาณาประชาราษฎร์ มีอาชีพ พ้นจากความยากจน รวมทั้งให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถ ที่จะประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือตนเองได้

“คำว่า **ปลูกป่า** ในความหมาย คือการปลูกต้นไม้ สร้างเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี และรวมไปถึงการพัฒนาคนให้รักป่า รักธรรมชาติ ส่วนการสร้างคน ทำได้หลายมิติ การสร้างคนอย่างหนึ่งที่หนึ่ง ก็คือสร้างคนให้มีความรู้เพียงพอที่จะไปประกอบอาชีพได้ และให้มีคุณธรรมด้วย อย่างที่สอง สร้างคนให้มีความรู้ที่จะเป็นกำลังสำคัญของบ้านเมือง ก็คือการเรียนในหลักสูตรที่เราทำอยู่ตอนนี้ และการอบรมทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การให้บริการทางวิชาการก็เป็นการสร้างคนเหมือนกัน แต่เป็นการสร้างคนให้เขามีความสามารถมากขึ้นกว่าเดิม เพราะฉะนั้น การสร้างคนกินความหมายหลายอย่าง สร้างให้เก่ง สร้างให้คนมีอาชีพ ทำอย่างไรให้คนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และเป็นคนดี **‘การปลูกป่า สร้างคน’** ของเราจึงมีความหมายกว้างขวาง

“ต้นไม้ที่ปลูกตั้งแต่เริ่มต้นโครงการมีมากมาย รุ่นแรกเป็นไม้ที่ได้มาจากกรมป่าไม้ และบางส่วนจัดซื้อ มา คือปลูกใหม่เกือบทั้งหมด แต่ไม้รุ่นหลังเป็นไม้ปลูกเองด้วยการเพาะชำเมล็ดและกล้าไม้ โดยเฉพาะเลี้ยงไว้จำนวนมาก และเมื่อเลี้ยงไว้จนเติบโตแล้ว ก็จะเอามาใช้ปลูกต่อไป อย่างหมู่ต้นยางนา หรืออย่างต้นตะเคียนทองที่อยู่หน้าตึกสำนักงานอธิการบดีนี้ เราปลูกไว้เป็นพันต้น ตั้งแต่ต้นเล็กๆ นักศึกษาปี 2543 ถึง 2544 เป็นคนปลูกไว้เวลานี้ผ่านไปหกเจ็ดปี เดี่ยวนี้ต้นหนึ่งราคาประมาณเกือบพันบาท จากต้นละบาทเดียว จากที่ซื้อที่ขอมมาจากป่าไม้กลายเป็นพันบาท เพราะฉะนั้น มูลค่าของต้นไม้ในมหาวิทยาลัย ณ เวลานี้ ผมคิดว่าไม่ต่ำกว่าร้อยล้าน นี่คือวิธีการหนึ่งที่นอกจากจะสร้างความร่มรื่นแล้วยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับมหาวิทยาลัยได้อีก...”

ในด้านกายภาพ ท่านอยากให้มหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร

“...ผมอยากให้คนที่เข้ามาในมหาวิทยาลัยเกิดความประทับใจตั้งแต่ก้าวแรก ตั้งแต่ขับรถเข้ามาในถนนของเราที่จะคดเคี้ยวไปตามแนวที่กำหนด ปลูกต้นไม้คลุมสองข้างทาง ให้เป็นเหมือนอุโมงค์ต้นไม้ กว่าที่จะเข้าถึงที่ตั้งมหาวิทยาลัยต้องเลี้ยวหลายครั้ง แต่เมื่อผ่านประตูเข้ามา ถนนก็จะนำสายตาไปยังกลุ่มอาคารเรียนรวมและอาคารวิชาการที่โค้งเป็นรูปเกือกม้าอยู่บนเนินเบื้องหน้า มันก็เป็นความอลังการและสง่างาม ใช่หรือไม่ ความรู้สึกของคนเมื่อแรกพบ จากที่นั่งอยู่ในรถ พอมาเห็นความยิ่งใหญ่ ความสวยงามของสถานที่ ก็ย่อมต้องเกิดความประทับใจขึ้นทันที นี่คือการตั้งใจของผมที่จะให้เป็นอย่างนั้น และขอบคุณสถาปนิกผู้ออกแบบด้วย

“สิ่งที่ผมคำนึงถึงมากที่สุดคือ **ทุกอย่างต้องให้เป็นไปตามผังแม่บทที่กำหนดเอาไว้ตั้งแต่แรก** จะปรับปรุงบ้างก็เมื่อจำเป็น แต่ต้องรักษาแนวคิดหลักไว้ ในรายละเอียดผมอาจจะให้เปลี่ยนแปลงบ้างตามความเหมาะสม อย่างเช่นวัสดุก่อสร้างที่ใช้ในการตกแต่งภายในสำนักอธิการบดี จากเดิมที่สถาปนิกกำหนดไว้ว่าพื้นต้องเป็นหินแกรนิตสีดำ เพื่อให้เกิดความเคร่งขรึม แต่ผมกลับคิดว่าอยากจะทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อคนที่มาเยือน จึงได้เปลี่ยนสีบางจุดให้เป็นสีเหลืองอ่อน ทำเป็นลวดลายเหมือนสีของพระมตรงบริเวณบันไดและชานพัก เพื่อให้รู้สึกถึงความยินดี มีการเชื้อเชิญเกิดขึ้น

“ในขณะที่เดียวกัน บางจุดก็ต้องสร้างให้เกิดบรรยากาศของความเคารพในสถานที่ เช่นผมชอบบรรยากาศตรงบันไดภายนอกที่ทอดจากอาคารเรียนรวมขึ้นสู่สำนักงานอธิการบดี ให้ความรู้สึกเหมือน**เทวาลัย** เนื่องจากตึกสำนักงานอธิการบดีอยู่ในระดับที่สูงกว่า ทุกคนเวลาเดินขึ้นไปข้างบน ทุกคนแหงนหน้าหรือเปล่า ไม...ทุกคนต้องเดินก้มเพื่อที่จะดูชั้นบันไดไม่ให้ทล้น ทำให้ดูเหมือนเป็นการแสดงความเคารพสถานที่ที่อยู่ในตัว นี่เป็นหลักการคล้ายกับการสร้างเทวาลัยของขอมที่ว่าจะต้องอยู่สูง แล้วบันไดต้องชัน เมื่อบันไดชัน คนที่ขึ้นไปก็ต้องเหมือนคลานขึ้นไป แล้วโอกาสที่จะไปทำร้ายเขาไม่มีเลย เราจึงเอาความคิดนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ของความสง่างามเท่านั้น มิได้ต้องการให้มีความหมายอย่างขอม

“แล้วคอนเซ็ปต์ของทางเดินระหว่างอาคาร E1 ไปยังห้องสมุด ที่เหมือนช่องทางเดินในวิหารนครวัด ถ้าใครเดินที่นครวัดจะเห็นทางเดินแบบนี้มีเสาต้นใหญ่ๆ อยู่สองข้าง ตอนสร้างผมก็ถามเขาว่าทำไมจึงใช้เสาใหญ่ ทั้งที่รับน้ำหนักหลังคาเล็กน้อย สถาปนิกก็บอกว่า ต้องการความหนักแน่น บึกบึน อลังการ จะเห็นว่าทุกอย่างมีที่มา มีเหตุผลในการออกแบบทั้งหมด

“หรือการออกแบบบ้านพักอธิการบดี ผมต้องการให้มีบรรยากาศเหมือนบ้านพักรับรอง ที่มีลักษณะเป็นกิ่งพิธีการ แต่มีความอบอุ่น ร่มรื่น มีความสง่างามและโปร่งสบาย ในขณะเดียวกัน และพร้อมที่จะรับแขกเสมอ

“ตำแหน่งที่ตั้งก็มีความสำคัญ ไม่ว่าจะ เป็นสำนักงานอธิการบดี หรือบ้านพักอธิการบดี ผมกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งที่สูง เพื่อให้สามารถมองลงมาข้างพื้นที่ได้ทั่วถึง

“เวลานี้กำลังสร้างตึกใหม่ เป็นอาคารบริหารหลังที่ 2 และโรงพยาบาลซึ่งใกล้เสร็จแล้ว ปีหน้าผมจะได้อาคารสถาบันภาษา ที่เน้นเรื่องการเรียนการสอนภาษา ปีนี้ก็เพิ่งอนุมัติเงินไปห้าล้าน เพื่อปรับปรุงอาคาร C1 ชั้นสาม ทางปีกทางทิศเหนือ ทั้งปีกหรือผนังกันห้องออกไปหมด แล้วปรับปรุงเป็นห้อง Self Access ทางด้านภาษาอังกฤษ ฉะนั้นทุกคนที่ต้องการศึกษาภาษาจะเดินเข้าไปแบบ Walk-in เรียนภาษาอังกฤษได้ตลอดเวลา แต่มีอาจารย์ดูแล แล้วก็มีการบ้าน แล้วถ้าเพื่อสถาบันภาษาเสร็จ Self Access Center ใหม่จะใหญ่กว่า ณ ที่ตรงนี้ สถาบันภาษานี้จะบริการให้แก่บุคคลภายนอกด้วย”

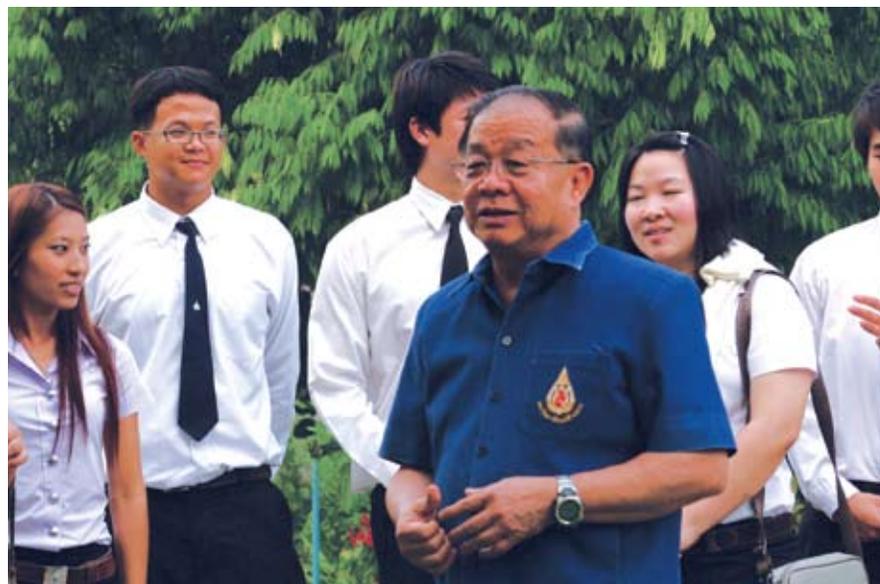
ความเป็นมาของการสร้างศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลirinธรและสถาบันของจื่อเป็นอย่างไร

“...การมีศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เราอยากให้มีการสอนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพราะเรามองว่าภาษาจีนจะมีความสำคัญมากในอนาคต เราจึงไปเจรจากับรัฐบาลจีนว่า อยากให้เขาสร้างอะไรที่เป็นอนุสรณ์หนึ่งร้อยปี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวบรวมทั้งให้เป็นอนุสรณ์แห่งไมตรีจิตมิตรภาพระหว่างจีนกับไทย เขาก็ไปคิดอยู่นาน แล้วจึงตัดสินใจมาทำให้ แต่ต้องขอขอบคุณนายประจวบ ไชยสาส์น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยขณะนั้น ที่มีส่วนผลักดันเรื่องนี้อย่างมาก

“เมื่อทำให้แล้ว เราเลยกลายเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่เริ่มเปิดการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ ก่อนหน้านั้นมีการเปิดสอนภาษาจีนกันหลายที่แล้ว แต่ที่เปิดอย่างเป็นทางการโดยความเห็นชอบจากปักกิ่งนั้น มีเราเพียงแห่งเดียว เพราะฉะนั้น การที่เขาตัดสินใจ มาสร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอย่างที่เราขอไว้ รวมทั้งเพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งไมตรีจิตมิตรภาพระหว่างคนไทยกับคนจีน โดยมุ่งหมายให้ตรงนี้เป็นที่เผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมจีน ทำให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกลายเป็นศูนย์กลางการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีนไปโดยปริยาย และที่เราภูมิใจมากที่สุด คือการได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระราชทานนามศูนย์แห่งนี้ว่า **‘ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลirinธร’**

“จากรูปแบบการดำเนินการของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลirinธร ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงแห่งนี้ รัฐบาลจีนได้ไปพัฒนาขึ้นเป็นการจัดตั้งสถาบันของจื่อ ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยมีความคิดที่จะให้สถาบันของจื่อเป็นที่เผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมจีน แบบเดียวกับที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลirinธรของเรา เป็นรูปแบบเดียวกัน จนกระทั่งวันนี้ ได้มีสถาบันของจื่อเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ แล้วประมาณ 120 ประเทศ ในประเทศไทยมี 13 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น มาเลเซียก็มี เราก็ภูมิใจว่าเราเป็นต้นแบบ เขาตั้งผมเป็นกรรมการบริหารสถาบันของจื่อโลกที่ปักกิ่งด้วย

“ในด้านการบริหาร เขาจะให้สถาบันของจื่อแต่ละแห่งมี partner university ในประเทศจีน อย่างแม่ฟ้าหลวงมี partner อยู่กับมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน ก็มีการแลกเปลี่ยน

เอาอาจารย์เขามาสอนภาษาจีนลirinธร คน นักศึกษาของเราไปเรียนกับเขาอยู่เป็นเทอมที่เซี่ยเหมิน ไปเรียนภาษาจีน เป็นการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมที่ได้ประโยชน์โดยตรงทั้งสองฝ่าย ซึ่งว่าที่จริงแล้ว นี่ก็เป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยให้เป็นที่รู้จักอีกรูปแบบหนึ่ง”

เมื่อพูดถึงการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย ท่านอธิการบดีมีวิธีการอย่างไรเพื่อทำให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงได้ในเวลานี้

“...การเผยแพร่ชื่อเสียงมหาวิทยาลัยนั้น ผมจะเล่าให้ฟัง...

“มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ เปิดมาแรกๆไม่มีใครรู้จักหรอก ปีแรกๆ พวกนักศึกษาก็มีปัญหา เวลาเพื่อนถาม เธอไปเรียนที่ไหน พอตอบว่า แม่ฟ้าหลวง เพื่อนก็บอกว่า ไอ้ไอ...อยู่บนดอย ได้ยินเสียงปืนหรือเปล่า ขนาดนี้เลย ถามว่าน้ำท่วม เชียงราย ท่วมมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงด้วยหรือเปล่า... นี่คือภาพของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเมื่อแปดเก้าปีที่แล้ว

“ผมเจอเด็กนักศึกษาคนหนึ่ง เข้าเรียนเมื่อปี.ศ. 2543 นั่งร้องไห้ที่อาคารส่วนหน้าตอนปิดเทอม ผมถาม...หนูเป็นอะไรลูก แกก็ตอบว่า หนูเศร้าใจ ถามว่าเพราะอะไร ก็ตอบมาว่า..หนูไปดูมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เพื่อนหนูอยู่ มันใหญ่โต โอ้โถง มีคนรู้จักเยอะ แต่หนูมาอยู่ตรงนี้ ไม่มีใครรู้จักมหาวิทยาลัยหนูเลยว่อยู่ที่ไหน

“ผมก็เลยบอกนักศึกษาคนนั้นว่า ‘มานั่งตรงนี้ลูก ครูจะเล่าให้ฟัง’

“มหาวิทยาลัยใหญ่ เล็กไม่สำคัญ สำคัญที่หนูเรียนได้ดีหรือเปล่า เรื่องชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ไม่ต้องกลัวหรอก ตอนนั้นหนูอยู่ปีสอง เทอมแรก ครูประกันให้หนูได้เลยว่กว่าหนูจะจบ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจะเป็นที่รู้จักทั่วไป

“ถามว่าจะทำได้อย่างไร วิธีก็คือ หนึ่ง **ต้องหาจุดขาย** มหาวิทยาลัยใหม่ต้องมีจุดขาย จุดขายของเราที่สร้างได้ง่ายและเร็วที่สุดก็คือทางกายภาพ ตึกกรมบ้านช่องที่สวยงาม ภูมิประเทศที่ดี นักศึกษาที่มาเรียนที่นี้ก็บอกได้ว่า ตึกสวยนะ โถ้ชนะ น้าอยู่นะ จริงหรือเปล่านั้นเป็นนิสัยมนุษย์ที่ชอบดูรูปลักษณ์ภายนอกเป็นอย่างแรก สอง **จัดให้มีโครงการต่างๆ** **ให้นำคนเข้ามาในมหาวิทยาลัยบ่อยๆ** มีประชุม มีอะไรต่ออะไรหลายๆ คนก็จะได้รู้จัก ออกสื่อเยอะๆ แต่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้งบประมาณสัมพันธน้อยที่สุด แต่ได้ผลมากที่สุด เพราะเราทำให้เกิด ชาวแม่ฟ้าหลวงในหนังสือพิมพ์เยอะมาก ในทีวีเยอะมาก เวลาที่มีกิจกรรมอะไร ทีวีมาถ่ายเยอะมาก ระยะเวลาๆ ผมขอทีวีมาถ่ายทุกงานเลย ถ่ายทอดสดพิธีเปิดมหาวิทยาลัย พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ถ่ายทอดสดทางทีวีหมด คนก็เริ่มรู้สึกวามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงคงต้องมีอะไรดี นี่เป็นอิทธิพลของสื่อในวงกว้าง เป็น Mass media สาม **ความแปลกใหม่** เรามี 3 คำในการพัฒนาคือ Something New เราต้องทำอะไรใหม่กว่าคนอื่น Something Different ใหม่แล้วยังต้องแตกต่าง Something Better และต้องดีกว่า ทุกอย่างพัฒนาอยู่บนพื้นฐานนี้หมด แลนด์สเคป อาคารบ้านเรือนจะต้อง new, different, better อย่างเช่นการสร้างหลักสูตรใหม่ๆ ก็เช่นเดียวกัน นี่เป็นเสน่ห์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ทำให้เป็นที่รู้จักในเวลาอันรวดเร็ว”

ท่านอธิการบดีเคยกล่าวถึงฝันของท่าน สิ่งนั้นคืออะไร

“...ความฝันของผมคืออยากสร้างมหาวิทยาลัยดีๆ สักแห่ง ตั้งแต่ก่อนจะมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงด้วยซ้ำ ก่อนหน้านี้ ผมเคยช่วยเขาสร้างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา แต่ตอนนั้นเป็นเพียงผู้ช่วย ผู้อยู่เบื้องหลัง แม้ว่าจะได้ทำมาโดยตลอด ความคิดเราก็ไม่ได้รับการปฏิบัติ ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะว่าเราไม่ได้เป็นเบอร์หนึ่ง

“ดังนั้นจึงตั้งความฝันไว้ว่า วันใดวันหนึ่งเมื่อเป็นเบอร์หนึ่ง จะทำอย่างที่อยากจะทำทำตามที่ฝัน ซึ่งฝันนั้นก็คือ หนึ่ง อยากให้มีมหาวิทยาลัยดีๆ ในประเทศไทย สอง อยากให้มหาวิทยาลัยที่สร้างนั้นให้โอกาสกับคนที่ต้องการศึกษาได้ศึกษามากที่สุด เพราะ ผมเองเริ่มต้นชีวิตจากการที่ไม่มีอนาคต จากการที่ไม่รู้ว่าจะได้ไปศึกษาที่ไหนหรือเปล่านั้น จนกระทั่งมีคนรับผมมา และให้โอกาสผมเรียน ผมถึงบอกว่า ผมเป็นมาได้ทุกวันนี้ เพราะผมมีโอกาสได้เรียน เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมจะทำคือการให้โอกาสคนให้ได้เรียนให้มากที่สุด สาม จากที่ผมเคยอยากจน เพราะฉะนั้นผมฝันว่าผมจะต้องพยายามหาทางให้คนจนที่เรียนได้ ได้มีโอกาสเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

“สาขาธุรกิจการบิน Aviation Business Management ผมคิดลงมือร่างหลักสูตรเองบนโต๊ะนี้กับคณบดีและผู้รู้จากบริษัทการบินไทย แล้วออกเป็นประกาศ รับสมัครทางเว็บไซต์ ปรากฏว่ามีคนเข้ามาดู เจ็ดพันกว่าราย ใน 30 วัน เราได้แค่ 70 คนในแต่ละรุ่น สาขานี้อย่าไปเข้าใจว่าเข้ามาเรียนเพื่อจะเป็นแอร์ เป็นสจ๊วต เพราะสาขาธุรกิจการบินยังมีอีก เป็นสิบสาขาย่อย เช่น การจัดการด้านอาหาร การจัดการการขนส่งสินค้าทางอากาศ การจัดการเกี่ยวกับภาคพื้นดิน เป็นธุรกิจที่ดี

“เห็นได้ว่าเราพยายามที่จะปรับปรุงหลักสูตรและเปิดหลักสูตรใหม่ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ และต่อไป เราจะเล่นทางด้านอาหาร และพลังงาน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่างๆด้วย”

หลังจากนี้ไป ท่านอธิการบดีวางอนาคตของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไว้อย่างไร

“...พูดถึงการต่อยอดต่ออนาคตนั้น ความจริงแล้ว ความเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีขึ้นอยู่กับเป้าหมาย เช่น ถ้าเราอยากเป็น Research University เราจะเน้นบัณฑิตศึกษา แต่ถ้าเราอยากเป็น Teaching University เราจะเน้นการสอน แต่ความเป็นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในเวลานี้ จะเน้นด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ ต้องเอาทั้งสองด้าน เว้นแต่ว่าจะให้หนักด้านใด ณ วันนี้ เราเน้นการสอนเป็นหลัก แต่ก็ไม่ทิ้งการวิจัย เราอยากสอนเด็กของเราให้เก่ง และเป็นที่ยอมรับก่อน

“หากเน้น Research เราจำเป็นต้องมีปริญญาโทปริญญาเอกอยู่ด้วย เพื่อให้อาจารย์ของเราได้มีโอกาสอนปริญญาโท ปริญญาเอกและได้ทำวิจัยพร้อมกันไป หลังจากนี้ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การเปิดปริญญาโทปริญญาเอกในอนาคตก็คงค่อยๆเพิ่มมากขึ้น ผมตั้งเป้าหมายไว้ตั้งแต่แรกว่า 10 ปีแรกจะทำปริญญาตรีให้ดีกว่า ส่วนปริญญาโทและปริญญาเอกค่อยๆ เดินตามกันมา ก็มีแผนอยู่ในใจ และทุกอย่างก็เดินไปตามแผน

“เรื่องการร่วมมือกับต่างประเทศ มีหลักการอยู่อย่างหนึ่ง ถ้าเราอยากจน เราไม่มีอะไรเด่น เราจะไปจับมือกับใคร ก็ไม่มีใครอยากจับด้วย แต่เมื่อไรที่เราสร้างตัวเองให้เข้มแข็ง และมีเสน่ห์ ก็จะมีคนดีๆ มาจับคู่กับเรา

“จะนั่นระยะแรกๆ ที่แม่ฟ้าหลวงเติบโต ผมไม่เน้นการจับมือกับใครนัก เพราะผมรู้ว่าจับไปก็คงไม่ได้ประโยชน์มาก เราสร้างความเข้มแข็งของเรา แต่งตัวให้สวย ทำให้ดี ทุกวันนี้มีมหาวิทยาลัยต่างประเทศวิ่งเข้ามาหา มาติดต่อขอความร่วมมือด้วย ผมมี MOU อยู่ประมาณ 50 ฉบับกับต่างประเทศจากมหาวิทยาลัยต่างๆ แต่ผมไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านั้นมากนัก ที่ถูกคือจะต้อง win win ทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่จะมาดึงนักศึกษาเราไปอย่างเดียว แต่สมัยนี้ no free lunch ไม่มีใครให้อะไรฟรี มีคนชอบถามผมว่าได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศไหม ผมบอกไม่มี เพราะว่าเราไม่ใช่อะไร แต่เราจะยืนอย่างที่เราเรียน เพราะฉะนั้น จะต้องมีความ Prestige and Dignity ในความเป็นแม่ฟ้าหลวงของตัวเอง ผมถืออย่างนี้มาตลอด”

จากประสบการณ์สิบปีแห่งการสานฝัน ท่านมีข้อเสนอแนะให้แก่ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกับท่านต่อไปอย่างไร

“...สิบปีที่ผ่านมา ผมได้ทำความฝันครบทั้งสามประการ ถือว่าฝันของผมเป็นจริงแล้ว หลังจากนี้ สิ่งที่จะทำให้มหาวิทยาลัยรักษาความเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีหรือดีกว่าได้ต่อไปในอนาคต นอกจากหลักสูตรดี ครูดีแล้วนะ ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใสด้วย Leadership ของอธิการบดีสำคัญที่สุดในการจะนำมหาวิทยาลัยไปทางไหนก็ตาม อธิการบดีต้องเป็นคนที่ได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการ อธิการบดีต้องมี good connection กับสังคม อธิการบดีต้องเป็นคนซึ่งมี vision ก็คือมีวิสัยทัศน์ มองไกล ไปข้างหน้า อธิการบดีต้องสามารถประสานกับภาครัฐได้ดี ไม่อย่างนั้นการทำงานต่างๆจะไม่สิ้นไหลและสิ่งสำคัญที่สุดคือ การบริหารบุคคลภายใน ทำอย่างไรจึงจะดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยได้มากที่สุด หากทำได้ตามนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงก็จะรักษาชื่อเสียง เกียรติคุณและเสน่ห์ของมหาวิทยาลัยให้ยั่งยืน และดียิ่งขึ้นไป ในอนาคต

“ที่นับเป็นโชคคืออย่างยิ่งอีกประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ คือ เรามีนายกสภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เข้าใจ เข้าถึง และส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งนี้อย่างแท้จริง”

ปัจฉิมกถา

“ณ วันนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ได้พัฒนามาสู่การเป็นเมืองมหาวิทยาลัยอย่างเต็มรูปแบบ
สมดังเจตนารมณ์ที่ได้ตั้งไว้แต่แรกเริ่ม
เป็นแหล่งที่เพิ่มเติมคุณภาพชีวิตให้กับนักศึกษา
และผู้คนที่เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้อย่างสมบูรณ์”

การดำเนินการทางกายภาพและการก่อสร้าง เมื่อเริ่มต้นได้เป็นอย่างดีมีแบบแผน
และหลักการที่ถูกต้องแล้ว ก็ควรยึดหลักการในการพัฒนาในระยะต่อไป
ให้เป็นระบบอย่างเคร่งครัด ไม่ควรกระทำการใดที่จะทำให้ระบบเดิมที่วางไว้ดีแล้วเสียไป
สภาพแวดล้อมที่ดีและธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในมหาวิทยาลัย
พวกเราพึงทำนุบำรุงและรักษาไว้ให้ดี อย่าให้มีใครมาทำลายหรือทำให้เสื่อมโทรมลง”

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดี
กันยายน 2551

สรุปข้อมูลโครงการก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (ระยะที่ 1 พ.ศ.2542 - 2547)

โครงการ	โครงการก่อสร้างอาคาร ระบบสาธารณูปโภคและภูมิสถาปัตยกรรมมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
สถานที่ก่อสร้าง	บริเวณดอยแม่ อ่าเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
เจ้าของโครงการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้ออกแบบ	บริษัท สถาปนิก หนึ่งร้อยสิบ จำกัด บริษัท เอส.เจ.เอ.ทีดี จำกัด บริษัท สถาปนิก 49 จำกัด บริษัท เบล คอลลิน ไทยแลนด์ ลิมิเต็ด บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด บริษัท แลนด์สเคป อาร์คิเทคส์ 49 จำกัด บริษัท ซีต้า จำกัด บริษัท 49 เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นส์ จำกัด บริษัท ว. และสหาย คอนซัลแต้นส์ จำกัด บริษัท 49 คอนสตรัคชั่น แมนเนจเม้นท์ จำกัด
ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา TPFC ประกอบด้วย บริษัท ที่ปรึกษา ที.พี.เอฟ.ซี. จำกัด บริษัท “ตรเทค คอนซัลแต้นส์ จำกัด บริษัท สำนักงานไฟร์เอส จำกัด บริษัท คอนซัลแทนท์ ออฟ เทคโนโลยี จำกัด
ผู้รับเหมาก่อสร้าง	บริษัท ช. การช่าง จำกัด (มหาชน)
ระยะเวลาก่อสร้าง	1,750 วัน ส่งมอบงาน วันที่ 6 พฤษภาคม 2547
มูลค่าก่อสร้างระยะที่ 1	2,325,500,000.00 บาท

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จากก้าวที่ 1 ถึงปีที่ 10 บนเส้นทางสู่เมืองมหาวิทยาลัย

ประธานที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ

ที่ปรึกษา

คุณชวลี มงคลรัตน์

ดร. พงษ์ สุวรรณรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. เทอด เทศประทีป

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุบโยคิน

รองศาสตราจารย์ น.อ. ยุทธนา ตระหง่าน

อาจารย์พรทิพย์ ภูติโยธิน

อาจารย์จิโรจน์ สุภาพพงศ์

อาจารย์พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

จัดทำโดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

333 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์: 053-916000, 053-917034 โทรสาร 053-917049

E-mail: pr@mfu.ac.th

Website: www.mfu.ac.th

จัดทำรูปเล่ม บริษัท เดอะ คีย์ พับลิชเชอร์ จำกัด

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ชฎานุช วังรุ่งอรุณ สุทิต วังรุ่งอรุณ วนิดา สิริเพาประดิษฐ์ วิริยา สาสกุล

ดาวลักษณ์ ธนาวงษ์ รัชดาภรณ์ พิมพ์ประพันธ์

อัมพร กันธิยะ ยศวรรณ วงศ์แสงยม วารี จอสูงเนิน

ศิลปกรรม

วีรพงศ์ พีรพันธุ์ ชัชชัย คงเกษม

ปรับปรุงบทความและข้อมูล

ดร.พงษ์ สุวรรณรัตน์

อาจารย์นภลัย (ฤกษ์ชนะ) สุวรรณธาดา

คณะผู้แปลภาคภาษาอังกฤษ

อาจารย์จาร์รัช ต้นตราภรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไชมอน เจ พี โรห์

คณะช่างภาพ

เกรียงไกร ไวกิจ สัญชัย ลุงรุ่ง จักรพงษ์ วงศ์ใหญ่ วันชัย พุทธวารินทร์

พิมพ์ครั้งแรก 31 สิงหาคม พ.ศ. 2551

จำนวนพิมพ์ 2,600 เล่ม

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN 978-974-9766-26-2

พิมพ์โดย บริษัท โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2551 โดย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ขอขอบคุณ

ดร. สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา

คุณเยี่ยม วงษ์วานิช

คุณนิธิ สถาปิตานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร. สุปรีชา หิรัญโร

อาจารย์กี ชนิษฐานันท์

คุณประภากร วัฒนายกุล

คุณวีระพันธุ์ ชินวัตร

คุณคันสนีย์ ศีตะปิ่นย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยทิพย์ คัดสุระ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

จากก้าวที่ 1 ถึงปีที่ 10 บนเส้นทางสู่ความเป็นเมืองมหาวิทยาลัย